

FLORENCE L. BARCLAY

PARADISUL REGĂSIT

FLORENCE L. BARCLAY
PARADISUL REGĂSIT

FLORENCE L. BARCLAY

PARADISUL REGĂSIT

**În românește de
Victoria SEPELEV**

**EDITURA „ANVIMA“
București
1993**

**Florence L. Barclay: Le poison de la jungle,
Librairie Plon, Paris, 1925**

ISBN 973-96271-3-7

Capitolul întâi

Cine va vorbi primul

În picioare, în fața ferestrei micului salon al soției sale, Ronald West părea absorbit de contemplarea grădinii vesele și a marelui parc care se întindea în fața ochilor săi; dar gândul său, într-adevăr, era îndreptat exclusiv în a căuta cel mai bun mod pentru a aborda motivul care, în timpul plimbării lui matinale, îl preocupa. Adineaori, după ce descălecuse și-i aruncase hațurile grajdarului, se grabise s-o ajute pe Hélène să coboare și ea, și tot mângâind frumoasa coamă a iepei „Pied d'Argent” cu ochii ridicați spre fața strălucitoare și fermecătoare a soției sale, o întrebase:

— Hélène, aş putea urca numaidecât la tine? am ceva important să-ți comunic.

Hélène îi surăsese soțului.

— Am observat că, azi-dimineață, cavalerul meu călătorea la o mie de mile depărtare de soție și calul său, dar el va fi iertat dacă are intenția să mă ia cu el acolo unde a vagabondat. De altfel și eu, Ronnie, am ceva să-ți spun. Văd după orologiul din turn că avem în fața noastră încă o oră până la masa de prânz. Trebuie să trimit în sat un mesaj pe care-l voi scrie repede și-apoi sânt a ta, fără chiar să mă mai schimb.

Și, spijinindu-și ușor mâna pe umărul soțului, tânăra femeie se lăsă să alunece din șa. Apoi, înștiințându-l pe grăjdar că trebuie să aștepte dispozițiile ei, trecu pragul ușii spre hol.

Ronald o lăsă ocupată cu scrisul și pătrunse singur în salon unde are dintr-odată conștiința că este foarte greu ca, după ce ai meditat singur și în liniște o săptămână asupra unui singur gând, să te destăinuiești unei alte persoane, chiar dacă aceasta, ca în cazul de față ar fi cea mai bună, mai perfectă și cea mai inteligentă dintre soții.

Din cauza preocupării, Ronald uitase să-și lase pălăria și mănușile în hol. Le aruncă pe un fotoliu, chiar fotoliul personal al lui Hélène, dar își opri cravașa cu care, tot privind afară, își plesnea ghetrele de piele.

Dimineata de primăvară era delicioasă. Soarele pătrundea prin ochiurile mici de geam puse după moda veche, montate în ferestrele bătrânei case. Pe unul dintre ele, un oarecare suflet simplu al trecutului, zgâriase cu un diamant o cruce și dedesubt cuvintele: *In hoc vince*. (prin aceasta vei învinge).

Ronald, protestase de mai multe ori asupra oportunității acestei inscripții, declarând că dacă strămoșul lui Hélène simțise nevoia să transcrie undeva o deviză latină, ar fi făcut mai bine să se folosească de portofoliul său decât de frumoasele vitralii ale ferestrelor de „la Grange”. Dar de câte ori venea vorba despre aceasta, Hélène era de partea strămoșului său.

— Fără îndoială, spuse ea, în acea zi, soarele de dimineață strălucea în vitralii. Ah! Ronnie, dacă am putea să ne reamintim mai des aceste cuvinte: *In hoc vince*, am descoperi fără trudă că drumul sacrificiului este totdeauna cel al victoriei.

În fond, Hélène se plasa invariabil de partea înaintașilor, ceeace era jignitor pentru un bărbat tânăr foarte modern, care, neavând strămoși demni de acest nume, considera că sunt o specie demodată și inutilă.

Dar în această dimineață, sensul devizei încinnate îl impresionează pe Roland ca fiind de

bun augur, deoarece mereu și în toate el vroia să învingă și, cugetând la aceasta, el surprinse o coincidență într-adevăr neobișnuită între gândul lui secret și cuvintele lui Hélène care evocaseră un voiaj îndepărtat; altceva de bun augur era deviza: *In hoc vince!*

Deodată își auzi soția care se apropia.

Momentul de care se temea venise. În ce fel trebuia să înceapă?

Trebuia să facă dovadă de tact și s-o pregătească cu blândete pe Hélène să accepte surprinzătoarea hotărâre pe care urma să i-o anunțe.

Hélène, după ce închise ușa în spatele ei, avansă în camera însorită; farmecul natural al siluetei frumoase era subliniat de linia simpă a costumului de amazoană, bogăția părului auriu era acoperită de pălărie. Dar nimic nu-i putea denatura blândetea senină a figurii, nici bunătatea liniștită a privirii.

Ochii lui Hélène erau tot timpul plini de viață ca și când s-ar fi așteptat să întâlnească o viziune fericită.

Apropiindu-se de fereastră, se întreba în gând ce era preferabil. Să vorbească ea prima sau să asculte mai întâi confidența lui Ronald? Decizându-se în sfârșit că venise timpul să-i împărtășească soțului speranța miraculoasă

care-i umplea sufletul de bucurie ca tânără soție, i se păru că orice întârziere ar fi intolerabilă; totuși, ea simți că dacă ea ar fi vorbit, confidența lui Roland ar fi trecut pe planul al doilea și întrucât tot ce se referea la soțul ei se bucura în fața lui Héléne de un tratament de favoare, ea se gândi că este preferabil ca să-l asculte mai întâi pe Ronnie. Dealtfel ea fu scutită de luarea unei decizii.

Ronald se întoarse brusc și, la vederea soției sale, orice ezitare i se păru inutilă, și iuțea esențială. *In hoc vince!*

— Héléne, vreau să plec în Africa centrală, spuse el.

Héléne, pradă unei uimiri inexplicabile, se uită lung la soțul ei, apoi luă pălăria și mânușile pe care el le aruncase pe fotoliu, le puse pe-o masă și se așeză la locul ei obișnuit.

— Este foarte departe, dragă, spuse pe un ton normal. Dar îmi închipui că acolo este ceva care te atrage într-un mod imperativ. Așază-te și povestește-mi despre geneza acestui proiect de la început. Viața noastră frumoasă și fericită de aici va fi despărțită printr-o prăpastie de centrul Africii! M-ai îndreptat spre această țintă pe neașteptate, dar acum călăuzește-mă pe drumul parcurs de tine.

Cu un suspin de ușurare, Ronald se lăsă să cadă în fotoliul așezat în fața celui al lui Hélène. Fața lui, mereu tinerească, exterioriza entuziasmul. Își întinse picioarele, își împreună mâinile pe ceafă și își privi cu încântare soția.

— Hélène, ești admirabilă prin modul în care înțelegi totul; este atât de ușor să ți-l spun. Ai un fel al tău de a prinde esențialul fără să-ți pierzi vremea cu amănunte ne semnificative. Majoritatea femeilor...

— Să nu ne ocupăm acum de ce ar face majoritatea femeilor..., dar trebuie să-mi spui motivul esențial așa cum îți apare el, dacă vrei ca la rândul meu, să-l iau în considerare. De ce îți dorești să mergi în Africa centrală?

Ronald sări în picioare și se duse să se rezeme de șemineu.

— Hélène, am un proiect nou de roman, o poveste minunată de iubire, superior a tot ceea ce am scris până acum.

Dar acțiunea se petrece în Africa centrală și pentru ca ambianța să fie veridică, trebuie să merg acolo.

Cred că nu ai uitat emoția pe care am resimțit-o nu demult povestea care se referea la acel misionar care, acum mai mult de douăzeci de ani, a dispărut în vegetația

luxuriantă a junglei, a trăit în mijlocul indigenilor, izolat de orice urmă de civilizație, apoi a refăcut același drum prin junglă și în final s-a reîntors în Anglia pentru a-și povesti surprinzătoarele aventuri; cum, la capătul al câtorva ani de singurătate și-a dorit cu ardoare tovărășia unei soții, și, amintindu-și de o fată curajoasă pe care o cunoscuse în tinerețea lui, i-a scris, chemând-o.

Ea răspunse cu îndrăzneală la această chemare, ajunse la întâlnire la liziera junglei și așteptă acolo mai multe luni pe acel care apelase la ea.

În sfârșit el veni și amândoi, deveniți soț și soție, se afundară din nou în junglă. Au fost revăzuți la capătul multor ani.

Ei bine, această istorisire adevărată mi-a dat ideea unei opere originale și palpitante, destinată, cred, să facă senzație și să fie de o mie de ori superioară povestirii misiionarului.

Ochii calmi ai lui Hélène contemplau pe cei strălucitori de exaltare ai soțului ei.

— Dragă prietene, de ce povestea de dragoste a unui misionar n-ar fi tot atât de palpitantă ca oricare alta?

Nu văd cătuși de puțin cum ai putea depăși narațiunea care ne-a fost făcută.

— Ah! tu nu înțelegi, strigă Ronald West. Asta se datorește faptului că tu nu ești roman-cieră! Draga mea soție, află că din ierburile de treisprezece picioare înălțime, au ieșit *doi* bărbați, deci *doi* bărbați au apărut acolo unde aștepta femeia! *Doi*, înțelegi?...

Și primul care s-a târît afară nu era acela care o chemase; acela a apărut un moment mai târziu!

Și acum ai înțeles?

— Înțeleg, spuse Hélène. Treisprezece este în general un număr cu ghinion.

— Oh! nu glumi, protestă Ronald. Nu am timp să-ți explic cum se desfășoară acțiunea. Dar niciodată nu am avut o asemenea inspirație; încearcă să-ți închipui ce semnificație are asta pentru mine!

Imaginează-ți un moment această atmosferă misterioasă și saturată de magie a Africii centrale favorizând cadrul unei pasionante povești de iubire.

Închipuie-ți trei ființe, venite din civilizația noastră de care sunt îmbibați, învățând în acest mediu straniu unde domină sălbăticia triburilor în stare primitivă să-și cunoască propriul eu și luptând pentru a menține în ei înșiși idealul civilizației secolului dor-zeci. Apoi extraordinarele păduri virgine, jungla

neexplorată unde plantele se aseamănă cu animalele, unde animalele îl imită pe om, unde nu domnesc nici legi și nici ordinea unde, din contră, par să le sfideze.

Îmi ajunge, la Kew, să traversez serele tropicale, pentru a simți înclinația de a-mi scutura frâul.

Dacă se întâmplă să rămân timp mai îndelungat printre aceste plante fantastice, acoperite de țepi și de vegetații ciudate, unele târîndu-se în ascuns pe pământ, altele ridicându-și brațele extraordinare și cărnoase spre culmi inaccesibile, brusca reîntoarcere în atmosfera convențională mă face să resimt sentimentul că nu-i aparțin și mi-e greu să păstrez decorul dorit: îmi trebuie un anumit timp pentru a redeveni un om banal și civilizat.

Hélène surâse.

— Dragă, spuse ea, eu cred că ai frecventat prea des grădina Kew cu serele cu vegetație tropicală.

Văd că va trebui să-ți interzic accesul acolo, când te vei ocupa de afacerile Comitatului.

— Puțin îmi pasă de Comitat! ripostă Ronie.

Dar, serios vorbind, Hélène, nu înțelegi ce reprezintă pentru mine toate acestea? Ultimele două romane ale mele au drept ambianță banala viață engleză.

Nu pot să-i călugăresc la infinit pe îndrăgostiții mei prin grădini bine întreținute.

— Dragă Ronnie, totuși ai un precedent bun: prima pereche a cărei poveste o știm, s-au îndrăgostit într-o grădină.

— Eroare, dragă, grădina Edenului era o junglă plină de neprevăzut în care animalele sălbatice conversau curtenitor.

Nu poți crede cu adevărat că Eva a stat liniștită ascultându-l pe șarpe vorbindu-i de teologie, dacă această conversație cu animalele nu ar fi avut loc zilnic.

Dar să revenim la punctul de plecare; am un plan original pentru care am nevoie de o nouă ambianță.

— De ce nu te mulțumești, Ronnie, să scrii simplu și sincer despre traiul pe care-l cunoști, așa cum ai făcut-o până acum?

— Deoarece, draga mea, contemporanii noștri, asemănători atenienilor de altădată, doresc mereu să cunoască lucruri noi.

Ori, având această idee nouă, țin să o exploatez.

Hélène tăcu și păru să chibzuiască.

Ronald se ridicase și, apropiindu-se de fereastră, îi arătă lui Hélène vitraliul cu „*In hoc vince*”.

— O citești? zise el.

— Da, spuse ea domol, am sesizat ideea ta, dar în același timp văd și pericolul. Aș dori

atât de mult ca în munca ta să te gândești mai mult la o țintă mai înaltă decât la succes.

Acest succes să fie recompensa unui efort împlinit curajos și popularitatea dobândită să nu decurgă decât din faptul că ai rămas credincios ție însuși și inspirației tale.

Să fugi prin Africa centrală pentru descoperirea unui loc extraordinar, este o investigație originală dar care nu asigură superioritatea unei opere.

Oh! Ronnie iată sfatul meu: mulțumește-te să rămâi în Anglia și să-ți însuflețești eroii tăi într-un anturaj familiar.

Ronald reveni la fotoliul pe care-l părăsise, se așază și cu coatele pe genunchi, cu bărbia sprijinită pe mână, contempla privirea tulburată a soției sale.

— Dar, Hélène, spuse el, nu asta este problema. Nu-ți dai seama că sunt dominat de acest proiect nou și că Africa centrală este ambianța potrivită pentru realizarea lui?

— Dar, Ronnie, este absolut indispensabil să te duci acolo? De ce nu ai putea să-ți procuri toate cărțile apărute în ultimul timp despre Africa și să le studiezi?

— Niciodată, strigă Ronald, sărind din nou în picioare și începând să meargă în lungul și de-a latul camerei.

Înainte de a începe să lucrez la cartea mea trebuie să fiu pătruns până-n măduva oaselor de atmosfera miraculoasă a tropicelor.

În plus, ar fi posibil să comit vreo uşoară incorectitudine a amănuntelor.

Şi într-o bună zi, un nătâng oarecare, un ins incapabil să scrie măcar o pagină, dar cunoscând regiunea, ar semnala eroarea... şi alţi mediocri s-ar sesiza şi niciodată nu va mai fi cunoscută povestirea până la sfârşit.

Hélène începe să râdă cu o expresie tandră şi amuzată în ochi.

— Ronnie, admit că puţini nătângi cum spui tu, ar fi capabili să scrie ca tine, dar oricât, trebuie să fii recunoscător celor care-ţi semnalează vreo greşală — chiar foarte mică — într-una din operele tale.

Cine, fără ştirea mea, ţi-a rănit susceptibilitatea recent?

— Nimeni, mulţumesc cerului! Nu am scris niciodată vreo scenă fără să verific cel mai mic detaliu al importanţei locale.

Dar altora aceste lucruri li s-au întâmplat de sute de ori: pentru mine, eu le-aş socoti tragice.

În consecinţă, nimic nu mă va face vreodată să scriu un roman a cărei ambianţă să nu-mi fie familiară.

Hélène, trebuie să merg în Africa centrală!

Capitolul II

Suspinul unei femei

Hélène își scoase pălăria și-și trecu degetele fine prin părul des și ondulat.

— Cât timp îți va lua acest voiaj. Ronnie?

— Incluzând drumul de plecare și de întoarcere, trebuie să contăm că va dura șapte luni.

Dacă putem să pornim la drum de azi în cincisprezece zile, am putea fi înapoi în mod sigur pe la începutul lui noiembrie, în orice caz, cu mult timp înainte de Crăciun.

— De ce spui „noi“ dragă?

— De ce să nu spun; nu-i aceasta obișnuința noastră din totdeauna?

— Da, dragă prietene. De trei ani, într-adevăr, tot timpul a fost vorba despre „noi“.

Nu mă simt capabilă să te întovărășesc acolo.

— Dar de ce Hélène? Îmi imaginasem că vei arde de nerăbdare să întreprinzi această călătorie; te credeam destul de curajoasă pentru a merge oriunde!

În ochii tânărului soț se citea clar surpriza și dezamăgirea.

Hélène se ridică lent, se apropie de șemineu și schimbă mașinal locul unor bibelouri. Când vorbi în sfârșit, trebui să facă un efort pentru a-și stăpâni tremurul vocii.

— Dragă Ronnie, Africa centrală nu este locul care i s-ar potrivi unei femei.

— Dar, iubita mea, în romanul meu, o femeie ajunge acolo... logodnica misionarului nostru nu a ezitat să se ducă...

Oh! Hélène, n-o să-mi duci lipsa?

Merse până la fereastră și începu să bată cu degetele sale nervoase în micul vitraliu cu inscripția „*in hoc vince.*”.

Imediat Hélène fu lângă el și-și puse mâna pe umărul lui.

— Iubitul meu, mi-ai zdrobi inima dacă ai putea crede că n- o să-ți duc lipsa.

Dar, în timp ce vorbeai, am cântărit totul și prefer să-ți spun imediat că nu mi se pare nici drept și nici posibil să te întovărășesc.

În acest moment nu pot să absentez atâtea luni.

Sunt multe de supravegheat aici. Gândește-te numai la mica bisericuță pe care suntem pe cale s-o construim în sat: mulți fermieri noi intră în posesia pământurilor în această vară; în fine sunt o mulțime de lucruri pe care numai eu singură pot să le aranjez și să iau decizii în privința lor.

Tu nu te ocupi niciodată de aceste lucruri, Ronnie, de-abia îi cunoști pe fermierii noștri și nu poți să-ți dai seama în ce măsură este necesară prezența mea aici; cum îmi este imposibil să dispar brusc, fără nici o justificare. Dragul meu, dacă ești hotărât într-adevăr să faci această călătorie, trebuie să iei în considerare deplina sa semnificație: aceea a unei separări de lungă durată.

Se lăsă un moment de tăcere apoi Ronald murmură cu voce înăbușită: „E vorba de cariera mea“. Hélène stătea nemișcată în fața soțului ei și privirile lor grave se încrucișau.

Ea știa totul despre sentimentele care îi animase mintea și sufletul lui Ronald, dar el nu le cunoștea pe cele ale soției sale; de-abia își dădea seama de iubirea dezinteresată pe care ea i-o purta.

Tânăra femeie își sprijini fața cu o mișcare tandră și tăcută de pieptul omului pe care-l iubea.

În mod cert el o iubea din tot sufletul, avea încredere în ea, avea nevoie de ea. Nu reprezenta ea pentru el întregul univers?

Cu toate acestea el era decis să-și pună planul în aplicare.

Vroia să plece în Africa centrală și degeaba s-ar fi prefăcut că ar renunța. De altfel, pe Hélène nu ai fi putut s-o păcălești deoarece ea descoperea întotdeauna adevărul și-l mărturisea fără nici o ezitare.

Din ziua luminoasă în care se căsătoriseră, lui nu i se întâmplase să fie despărțit de ea nici măcar douăzeci și patru de ore.

Când se căsătoriseră, Ronald era un scriitor necunoscut. Nimeni, în afara lui Hélène nu credea în el și nici în vocația lui.

Hélène, din contră, era ultimul vlăstar al unei vechi familii din Comitat, proprietara frumoasei reședințe „Hollymead Grange“ și posesoarea unei averi considerabile; invitată peste tot, admirată, curtată, ea îl luase de soț plină de o tandrețe plină de modestie.

Cu siguranță că el justificase din plin încrederea pe care ea și-o pusese în el; cu toate acestea, el era conștient de partea care-i revenea lui Hélène în succesul lui de autor.

Dragostea lor îi deschisese orizonturi largi de frumusețe și ideal pe care le ignorase până atunci.

Hélène nu era nici egoistă și nici o prostuță sentimentală.

Când secretele cele mai sfinte ale fericitei uniri a lor, străbătură în opera lui Ronald și fură astfel destăinuite tuturor, descoperind fiecărui cumpărător al romanului, magia tandră a iubirii lui Hélène, ea nu se clinti ci se mulțumi doar să zâmbească și să spună: „Lumea are tot dreptul la frumusețea pe care putem să i-o oferim. M-am revoltat totdeauna din cauza colecționarilor de instrumente muzicale, care să aibă vreodată intenția să se servească de ele, încuie viori de Stradivarius și de Cremonese în dulapuri cu geamuri și astfel ele rămân mute pentru totdeauna.“

Totuși, o dată, Ronald a întrebuințat într-unul din romanele sale, un nume de alint pe care i-l dădea Hélène câteodată: fusese incapabil să reziste tentației de a-l face pe eroul său să guste fericirea pe care o resimțea el însuși atunci când, în rare ocazii, Hélène îi spunea astfel, dar, la corectură, ștersese cuvântul dragăstos cu o trăsătură fermă a creionului.

Hélène nu a făcut nici o aluzie și el însuși s-a abținut de la orice comentariu; dar au trecut multe luni până când buzele lui Hélène l-au rostit iarăși.

Totuși, veni și acea zi când îl auzi din nou, murmurat încet și atunci o strânse în brațe cu pasiune pe Hélène și-i sărută frumosul ei păr.

Cu toate acestea își va duce la bun sfârșit călătoria sa: *In hoc vince*.

Trebuia să ajungă să-și învingă nevoia pe care o resimțea de a-și avea alături soția, dacă această legătură l-ar fi împiedicat să-și realizeze opera.

Îi lipsea forța de a examina faptul că se vor despărți, dar deocamdată nu era obligatoriu s-o facă.

Mai avea înaintea lui două săptămâni.

Era inutil să îndure anticipat suferința.

De altfel, fiecare experiență nouă, chiar dacă este dureroasă, are valoarea ei.

Va ști, după încercarea care-l aștepta, să descrie mai veridic sfârșierea și tulburarea despărțirii.

Apoi, deodată, Ronald fu apucat de un gen de rușine.

Brațele sale o înconjurară pe Hélène.

Într-o străfulgerare revelatoare, el își dădu seama că nu este demn de dragostea generoasă și de stăpânirea acestei nobile femei.

— Soția mea, spuse el, nu voi pleca. Sacrificiul este prea mare.

Brățele Hélènei îl îmbrățișau, și el auzi un suspin dar, vai! acesta îi evoca strigătul sfâșietor al femeii care se agăța de omul ivit primul din junglă! Și din nou, ducerea la îndeplinire a romanului său, se impuse minții lui Roland ca cea mai importantă problemă.

— Cel puțin, adăugă el, dacă gândul te costă prea mult, sacrificiul va depăși țelul propus. Desigur, ar fi opera mea cea mai valoroasă, dar voi renunța la ea, Hélène, dacă tu vrei să rămân.

Atunci Hélène își desfăcu brățele, și ridicând spre el dulcea ei figură palidă, surâse printre lacrimi.

— Nu, Ronnie, spuse ea, atunci când ne-am căsătorit am promis că te voi ajuta în munca ta și ți-o voi ușura. Astăzi nu vreau să nu-mi respect promisiunea.

Dacă noua ta operă necesită să ne despărțim, mă voi supune cu curaj.

Deocamdată, problema este că trebuie să luăm dejunul, deoarece s- a făcut târziu și trebuie să-mi dezbrac și eu costumul de călărie.

Sună și înștiințează că vom fi gata într-un sfert de oră.

Și-apoi, gândește-te să-mi spui ceva caraghios; mai târziu, vom vorbi despre proiectele noastre.

Ajunsesese deja la ușă când Roland o chemă brusc:

— Hélène! Și tu, nu aveai și tu ceva să-mi spui?

Ea se întoarce cu fața zâmbitoare.

— Oh! noutățile mele mai pot să aștepte. Proiectul romanului tău și minunata călătorie care o impune, necesită întreaga noastră atenție.

Soarele lumina camera și poleia cu aur părul blond al lui Hélène. *In hoc vince* strălucea în vitraliu.

Timp de o clipă, Hélène nu se mișcă, dându-i posibilitatea lui Roland de a insista și de a cunoaște ceea ce avea ea de destăinuit: dar, ușor satisfăcut, el se întoarce și sună.

— Foarte bine, iubito, spuse el. Cât de frumoasă ești în această lumină! Dacă este vorba de afaceri sau de posibilități plictisitoare, mai bine să nu fii informat despre ele.

Mi-ai dat mult curaj, Hélène!

La urma urmei, șapte luni, nu reprezintă nimic și toată puterea minții mele va fi absorbită de această operă.

Trebuie să-ți dau și ție o schiță a ei.

El urmă în hol.

— Hélène, revino o clipă.

Dar ea era deja la jumătatea scării și când ajunsese pe palier, el îi auzi râsul.

Ea se sprijini de rampă.

— Mi-e foame, prietene și ție la fel, fără să-ți dai seama.

Pentru moment, ieși din junglă și gândește-te să arăți respectabil când va suna gongul.

— Ai dreptate! strigă Roland.

El transmise comunicarea Hélènei, valetului, apoi, fluierând vesel, trecu prin camera pentru biliard.

— Ea este totuși tot atât de entuziasmată ca și mine, își spuse el deschizând robinetele de apă caldă și de apă rece.

Și, în fond, ea are perfectă dreptate să nu vină cu mine.

Este greu, într-adevăr s-o părăsesc, dar cred că singur, voi face o muncă mai bună.

El revăzu fața lui Hélène În momentul în care deschidea ușa și avu intuiția că ea își stăpânea teama de despărțire din dragoste pentru el.

— Ce femeie, totdeauna curajoasă! își spuse el; nu cred că mai există vreun bărbat în lume care să aibă o soție comparabilă cu Hélène.

Capitolul III

Hélène ia inițiativa

Judecând că era drept și înțelept să-și lase bărbatul să plece, Hélène nu mai avu nici o ezitare, și luă în considerare toate măsurile necesare, fără să uite nimic, astfel încât beneficiarul, fără cel mai mic efort din partea lui, avu echipamentul complet pregătit.

O întovărăși pe Hélène într-o dimineață într-un drum prin toate marile magazine, ocupându-se doar de ceea ce numea el obiecte interesante; celelalte s-ar fi părut că se aleseseră singure din moment ce se găsiră toate aranjate în ordine în camera lui Ronald atunci când veni timpul pentru împachetare.

Hélène manifesta pentru această acțiune un interes atât de mare încât Ronnie ajunse să-și

închipuie că ideea acestei călătorii aparținea chiar soției sale.

Ea a fost aceea care stabili itinerariul și tot ea reținu locurile pe pacheturi.

Când veni timpul să completeze cecul destinat agenției „Cook“ (o sumă destul de mare) Hélène își luă carnetul.

— Nu, nu scumpo, interveni Ronnie, plătesc din agoniseala mea, aceasta este o afacere literară. Hélène avu un moment de ezitare, ea știa că Ronnie nu-și dădea seama în nici un caz de cât vor costa construcțiile pe care le începuseră și nici de reparațiile în curs de realizare.

— Cât mai ai în bancă, Ronnie?

— Nu am nici cea mai mică idee.

— Dragă, de ce nu te uiți la ultima balanță?

După taloanele pe care le ai, ți-ar fi de ajuns să aduni cecurile emise pentru a ști cum stai.

— Da, mi-ai explicat deja toate acestea, dar iată, aproape toate taloanele mele sunt albe!

Uit mereu să le completez. Nu poți să scrii cărți și în același timp să ții și socoteli.

Dacă problema ți se pare atât de importantă, atunci pot, în cel mai rău caz, să renunț la prima ocupație și să-i acord toată atenția celei de-a doua.

— Nu fi copil, dragă!

Ai o soție care ține o socoteală riguroasă celui mai mic penny.

Dar nu știu nimic despre câștigurile și cheltuielile tale, în afară de ceea ce îmi destăinuiești din când în când la dejun, prin câte o exclamație de genul:

„Iată un mic cec de o mie de lire care este foarte util“ cu tonul ca și când ai spune: „Această felie de pâine cu unt este tocmai bine prăjită“

Ronnie, aș vrea să faci în așa fel încât să investești mai mulți bani.

— Buna mea fetiță, am făcut plasamente nenumărate: tu m-ai forțat s-o fac.

Dar, la ce folosește să economisești din moment ce nu trebuie să ne gândim decât la noi doi?

Nu avem ceva mai bun de făcut decât să cheltuim și să ne distrăm.

Ah! dacă la mijloc ar fi fost niște țânci la care să ne gândim, totul ar fi fost diferit.

Am fost atât de mult timp stăpânit de afacerile mele încât apreciez ca fiind foarte agreabilă senzația de a fi acum „de-asupra lor.“

Și-apoi, în fiecare an, câștigurile mele vor deveni mai mari.

Eu estimez că această carte africană va aduce beneficii cât toate celelalte cărți la un loc.

Hélène rămase tăcută, dar oftă atunci când semnă cecul pentru Cook.

Ronald vorbise cu atâta ușurință despre dezamăgirea vieții lor conjugale!

Era greu să-l faci să ia în serios lucrurile.

Adevărul era că Ronnie se lua în serios atât de mult încât el restabilea echilibrul tratând totul și pe toată lumea cu destulă ușurință.

Acest punct de vedere al valorilor relative ajută succesul: cel al lui Ronnie fusese foarte rapid și foarte strălucitor.

El îl accepta cu modestia inconștientă a veritabilului artist; munca lui reprezenta în sine mult mai mult decât elogiile și profiturile pe care i le aducea.

Dar Hélène își avea partea ei de elogii și ținea ochii cât mai bine deschiși asupra profiturilor; ea era convinsă din plin că trebuia să renunți la tot pentru cerințele carierei literare a lui Ronnie și în împrejurările actuale ea făcea pentru acestea un sacrificiu căruia numai inima ei curajoasă îi cunoștea valoarea.

Capitolul IV

În atelier, la lumina focului

Ultima seară pe care Ronnie trebuia să o petreacă în Anglia sosise, și despărțirea care până acum păruse vagă și îndepărtată, se arăta iminentă.

Pentru a susține depresiunea morală a lui Ronnie era necesar întregul curaj vesel al lui Hélène.

După dineu, soții trecuseră în camera care încă mai era denumită atelier, deși după căsătorie, Hélène renunțase la pictură.

Era o cameră vastă, împodobită cu lambriuri de stejar vechi, după moda de odinioară. O oglindă enormă, pe care era montată o masivă ramă aurită, se afla în fața căminului și acoperea panoul de la parchet până-n plafon.

Ronald, care transformase atelierul în fumoar, introdusese câteva fotolii confortabile cu perne moi și micuțe mese orientate foarte comode.

Marele șemineu era spațios și în el încăpeau bușteni imenși iar când perdelele de damasc roșu care împodobeau numeroasele ferestre erau lăsate în jos, ascunzând privirilor tristețea de afară, atmosfera ambiantă devenea dintr-o dată caldă și însuflețită.

Pe pereți erau agățate o jumătate de duzină de portrete de familie; fuseseră surghiunite aici deoarece vederea lor îl făcea pe Ronnie să se simtă jignit deoarece găsea că aceste efigii au o expresie respingătoare: de altfel se pare că o și aveau atunci când îl priveau de sus pe acest tânăr bărbat modern care le gonise din locurile de onoare la care aveau dreptul, și care domnea ca un monarh necontestat în domeniul care le aparținuse timp de secole.

Unica piesă de mobilier a atelierului consta într-un pian la care Ronnie bătea cu degetele din când în când, ghidat de urechea lui muzicală și de care Hélène se servea pentru a-l acompania, atunci când îl apuca fantezia să cânte.

Calitățile muzicale ale lui Ronnie erau o enigmă pentru Hélène, deoarece neavând nici o

noțiune tehnică, nici cea mai elementară, el exprima un sentiment profund, care împrumuta cântecului său o adevărată seducție.

Hélène își aducea aminte destul de des de o anumită seară, când Ronnie, bolnav de gripă și cu febră foarte mare, se sculase brusc din fotoliul său și, așezându-se cu greutate pe taburetul de la pian începuse să cânte acompaniat și de voce într-un mod care ei îi umpluse ochii de lacrimi în timp ce, de mirare și de bucurie, ea simțea cum i se opresc bătăile inimii.

Totuși, atunci când, câteva zile mai târziu ea făcuse aluzie la acea întâmplare, Ronnie păru că nu și-o amintește și schimbă subiectul cu oarecare nerăbdare.

Dar, în timpul acestei seri care era ultima pe care și-o petreceau împreună, pianul rămase mut.

Soții nu aveau nevoie decât de două scaune și de ei înșiși.

Hélène, gândindu-se la lunile în perspectivă în care urmau să fie despărțiți, de-abia putea să-și ia ochii de la fața scumpă a soțului ei; totuși, Ronnie era acela care gema și Hélène aceea care îl îmbărbăta cu curaj, aducându-l mereu pe scriitor la ideea operei sale.

Dar după un anumit timp și ea se simți copleșită de melancolie.

Deși era slârșit de aprilie, serile erau răcoroase și în cămin strălucea un foc strașnic.

Deodată Ronnie se ridică, stinse lumina și veni să se așeze pe carpeta din fața căminului cu capul rezemat pe genunchii soției sale.

Ea îi mângâie părul în tăcere.

Ceva în tăcerea Hélènei îi abătu gândurile lui Ronnie de la el însuși.

— Hélène, spuse el, nu pot să sufăr că te părăsesc. Vei fi foarte singură?

Ea nu avu puterea de a-i răspunde.

— Ești convinsă, nu-i așa, că această bună domnișoară Victorine, va veni să vă întâlnești?

— Da, dragă. Ea va fi gata să pornească la drum în momentul în care o voi chema. Ea și cu mine am trăit singure aici timp de optsprezece luni după moartea scumpului meu tată.

Eram fericite cu viața noastră liniștită.

Nu văd de ce nu ar fi și acum așa.

— Cu ce vă veți ocupa?

— Oh! n-o să duc lipsa activității; mai întâi treburile mele din sat și grija de a veghea asupra intereselor noastre; pentru a ne des-tinde o să citim în franceză și vom face multă muzică.

Domnișoara Victorine adoră să cânte ceea ce numește „la patru mâini“ care constă în a ne zbengui cu putere pe același pian, ea bătând clapele joase, iar eu pe cele de sus.

Este un exercițiu excelent care va înlocui plimbările mele călare.

— Cum, nu vei mai călări, Hélène?

— Nu, Ronnie, fără tine, nu.

— Și aici, în atelier tu și cu domnișoara Victorine veți mîna caii la patru mâini?

— Nu, iubitele, nu aici. Nu cred că aș putea să aud sunetul pianului la care cânti tu.

— Eu nu cânt, spuse Ronnie, eu numai bat cu degetele în el.

— E-adevărat, câteodată bați, dar în alte dați cânti minunat.

Regret că nu ai primit o educație muzicală serioasă.

— Totdeauna am detestat să învăț indiferent ce, spuse Ronald.

Îmi place să fac lucruri care nu mi-au fost predate. Știu ce vrei să spui atunci când zici că din când în când, eu cânt bine.

Dar când inspirația îmi dispare, nu-mi place să mă gândesc la asta, deoarece, spunând adevărul, în acele momente nu mai sunt eu; mi se pare că aud cântând o altă persoană, în timp ce eu mă forțez să-mi amintesc ceva ce am uitat.

Atunci, Hélène, simt un sentiment obscur și misterios.

— În acest caz, prietene, să vorbim despre altceva.

Oh! Ronnie, promite-mi că vei veghea asupra sănătății tale în clima aceea teribilă. Cred că te vei confrunta cu ea în cel mai rău moment al ei.

— Trebuie să o cunosc și când este mai rău și când va fi cel mai cald; voi ieși cu bine, fii liniștită, sunt mai puternic decât un cal, sănătos la minte și la corp.

— Sper ca măcar să te hrănești îndes-
tulător.

El începu să râdă.

— Mă gândesc că va trebui să mă mulțumesc cu ceea ce voi putea ucide sau culege. Cu cât voi putea să mă despart mai bine de civilizație, cu atât mai veridică va fi „copia“ mea.

Nu voi putea să mă cațăr în copaci încărcat cu cutii cu sardele și cu sticle cu bere!

Îmi propun să trăiesc cu rădăcini și fructe, în fine tot ce echivalează cu „lăcuste“ și „miere sălbatică“.

Dar, Hélène, mă tem că va trece relativ multă vreme până voi putea spera să primesc scrisori de la tine și până voi putea de asemeni

să-ți expediez și eu. Va trebui să ne consolăm cu vechea deviză: „Dacă nu ai vești, înseamnă că ele sunt bune“. De asemeni este evident că în ceea ce mă privește, ar fi inutil să primesc vești care să mă agite sau să mă neliniștească, dat fiind că mi-ar fi imposibil să revin sau să le aduc o ameliorare cât de mică.

— Nu vei auzi nici de necazuri și nici de îngrijorări, dragul meu.

Dacă vor apărea unele dificultăți, le voi rezolva singură.

Ceea ce este important va fi să ai mintea liberă de orice. Din partea mea, mă voi strădui să nu-mi îngădui să intru în panică în privința ta, dacă mă vei asigura că, din timp în timp, îmi vei telegrafia și că-mi vei scrie cât de des vei putea.

— Și mai ales, să nu te îmbolnăvești, Hélène.

Ea surâse, și-și apăsă obrazul cu tandrețe pe capul lui care se sprijinea pe genunchiul ei.

— Niciodată nu mă îmbolnăvesc, dragă; și eu sunt sănătoasă la minte și la trup; sub raportul sănătății, nici unul dintre noi nu are de ce să se plângă.

— Ah! Hélène, înainte de a ne regăsi, amândoi vom avea treizeci de ani.

Tu îi vei împlini cu o lună înaintea mea.

În ziua aniversării tale, acolo în junglă, voi bea în sănătatea ta cine știe ce băutură ciudată preparată de vreun vrăjitor și-i voi invita pe lei, tigri și hipopotami să ne reunim în jurul focului din tabăra mea!

Oh! Hélène, cât aș vrea să avem un copilăș care să se joace în jurul nostru! M-am plictisit să fiu mereu cel mai tânăr din familie.

Brățele lui Hélène înconjurară gâtul soțului ei, și, dacă ar fi fost atent, el ar fi perceput bătăile inimii ei care erau atât de aproape.

— Iubitule, la această fericire putem spera într-o bună zi.

Ronald desprinsese mâna stângă a soției pe care i-o sărută cu tandrețe.

Acesta a fost singurul răspuns, dar tăcerea i se păru lui Hélène mai elocventă decât orice cuvânt; vorbele care-i exprimau sentimentele superficiale, înfloreau atât de rapid și ușor, pe buzele lui Ronald; și când acestea îi lipseau, era o dovadă certă a unei profunde emoții: chiar în această tăcere, soția lui găsea bucurie și reconfortare.

Ronald nu era un miraj; sub acest exterior cu aspect frivol, existase rezerve de forță destinate să se răspândească într-o bună zi într-o lumină binefăcătoare...

Dar, pentru a discerne acest viitor, trebuia să ai perspicacitatea ochilor clarvăzători și credincioși ai lui Hélène.

După un moment, Ronald spuse.

— Îți amintești de vizita care ne-au făcut-o în ianuarie, Dalmain cu micuțul lui Geoff?

Când îl vedeam pe acest puști drăguț tropăind atât de vesel și privindu-și mama cu frumoșii lui ochi strălucitori plini de încredere și de curaj naiv, fără nici o frică, cu toate manierele ei decise și disciplina severă pe care ea i-o impunea, îmi spuneam că dacă ai un asemenea copil aceasta ar însemna cea mai bună învățătură pe care ne-ar putea-o da viața, impunându-ne datoria de a-i insufla binele acestui inocent.

Prin propria conduită poți să justifici credința pe care copilul și-o manifestă; nu-i adevărat, Hélène?

— Da, dragă... chiar așa am acționa...

— Sper că în absența mea îi vei vedea des pe acești Dalmain.

Fă-le o vizită mai lungă și sunt sigur că dacă ai avea nevoie de ea, ai putea să-i ceri ajutorul.

— Da, dragule, ea ar veni în mod sigur dacă aș chema-o.

— Sunteți prietene bune, nu-i așa?

Totuși pe mine ea mă sperie puțin. Când ea mă privește, mă simt ca un vierme, îmi vine să intru într-o gaură pe care am impresia că n-o gădesc niciodată!

Trebuie să rămân în picioare oferind ceai și tartine cu pâine cu unt, în timp ce, în mintea mea, mă târăsc pe pământ.

— Oh! Ronnie, ce nebunie! Știu că Jane îți prețuiește foarte mult cărțile.

— Cu toate acestea, ea mă consideră nedemn de a-ți încheia șireturile la pantofi.

— Taci, Ronnie! dacă ai fi avut nevoie de un sfat sau de sprijinul ei când ai fi fost în dificultate nu ți-ar mai fi fost frică de ea.

Ea m-a ajutat și m-a susținut într-o pasă proastă pe care am traversat-o cu șase luni înainte de a te cunoaște.

Ea mi-a arătat ce aveam de făcut și apoi a rămas lângă mine în timp ce eu acționez.

Cred că nu mai există pe lume altcineva ca ea.

— Atunci, nu neglija s-o chemi dacă în absența mea vor surveni unele necazuri.

Ascuns în vegetația deasă, mă voi simți foarte bine cu ea!

— Ronnie, există vreo posibilitate să te întorci mai repede decât te-ai gândit?

— Foarte nesigură, în orice caz.

Chiar ieri, editorii mei insistau ca la întoarcere să mă opresc la Leipzig și la La Haye, pentru a prezenta editurilor de acolo, manuscrisul meu și să facem aranjamente pentru traducerile lor imediate. Cred că aș face foarte bine să le ascult sfaturile și să mă întorc prin Olanda.

Îmi place să trec marea noaptea și să ajung la Londra dis-de-dimineasă.

Fiindcă veni vorba, parcă ai un văr la Leipzig, nu-i așa?

— Da, vărul meu primar Aubrey Treherne; se află acolo pentru a studia muzica și cred că se ocupă și de compoziție; locuiește pe Grosse Strasse.

— Foarte bine, scrie-i adresa în agenda mea. Bunul meu camarad Dick Cameron trebuie să meargă și el pe la jumătatea lui noiembrie, la Leipzig; studiază „regimurile apelor“.

Aș vrea atât de mult să-l cunoști pe Dick Cameron, Hélène; aș fi încântat să-l întâlnesc.

Crezi că vărul tău, ar avea o cameră pentru prieteni în apartamentul lui?

— Nu știu. Dar Aubrey Treherne nu este un om de valoare; nu este un om în care trebuie să ai încredere.

— Dragă, dacă dormi o noapte într-o cameră care îți aparține, nu înseamnă că te-ai și încrezut în acel om.

De altfel, Dick va ști să-mi găsească o locuință.

— Aubrey nu este un bărbat cumsecade, repetă Hélène ferm.

— Dragă, sânt destui de puțini care sunt.

— Dar tu ești, Ronnie, în sensul pe care eu îl înțeleg. Deoarece dacă erai altfel, eu nu m-aș fi căsătorit cu tine.

— În acest caz sunt de acord: sunt un bărbat foarte cumsecade.

El râdea, dar fața lui Hélène rămăsese gravă; apoi se însenină când îi veni o idee subită.

— Dacă decizi să mergi la Leipzig, Ronnie, ai putea face o incursiune la „Zimmermann“, un magazin de prima mână pentru vânzarea și fabricarea instrumentelor muzicale de orice fel și să-mi alegi o mică orgă pentru noua noastră biserică?

Am văzut în ultimul timp, o adevărată minune, în genul pe care-l doresc și a cărei mînuire este foarte ușoară; a fost adusă de la Leipzig și nu costase decât douăzeci și patru de lire; în Anglia, pentru un asemenea instrument ar trebui să cheltuiești patruzeci de lire. Ți-aș

fi recunoscătoare, dacă ai putea să alegi una și ai expedia-o cu vaporul.

— Cu cea mai mare plăcere, draga mea, ador să încerc tot felul de instrumente.

Dar de ce vrei să economisești bani pentru cumpărarea ei?

Dacă soția mea ar dori una de o sută de guinee, i-aș oferi-o bucuros.

— Nu, Ronnie, nu trebuie să fii risipitor.

— Nu sunt cheltuitor, dragă, asta nu înseamnă că ești atunci când vrei să obții ceva și resursele noastre permit să-l cumperi.

— Ba da, câteodată: astfel, de exemplu, atunci când plătești un preț exagerat pentru un obiect de o calitate superioară nevoii sau împrejurărilor.

Am găsit că ai fost risipitor iarna trecută când ai plătit cinci guinee pentru o lojă de opt persoane la Olympia care nu ne-a servit decât la noi doi.

— Știu, spuse Ronnie, deoarece nu mi-ai ascuns aceasta. Dar nu ai avut dreptate.

Am plătit o liră și șase șilingi pentru două locuri, și trei lire și nouă pence pentru plăcerea de a fi singur cu soția mea, și am apreciat că am făcut o bună afacere!

— Oh! Ronnie, ce copilăros ești! suspină Hélène.

Alt exemplu: la ultimul crăciun ai insistat să-i sărbătorim pe bătrânii noștri săraci, oferindu-le o grămadă de lucruri inutile.

Ei fuseseră mereu perfect satisfăcuți de tartine, prăjituri și ceai, și nu aveau nevoie de ficat și șampanie, care de altfel nici nu le-au plăcut cine știe ce; majoritatea s-a și îmbolnăvit din cauza asta, și acest ospăț a costat de opt ori mai mult decât ceaiul nostru obișnuit de Crăciun.

Deci, nu te distra alegându-mi o orgă extraordinară.

De altfel, în momentul ales, îți voi trimite în scris toate indicațiile mele.

Oh! Ronnie, atunci vei fi atât de aproape de momentul întoarcerii... cum voi face să te aștept până atunci?

— Îmi va plăcea, dragă, să mă gândesc că la Leipzig voi avea ceva de făcut pentru tine și în plus îmi doresc să scotocesc pe la magazinele de instrumente muzicale.

Mi-ar fi plăcut foarte mult să fac parte din orchestra lui Nabucodonosor!

Aș fi cântat la „sackbert“*, deși fără să cunosc felul în care se realizează aceasta și nici de genul de sunet pe care-l scoate; ador să fiu

* Un gen de trompetă

eu însumi surprins și să fie și alții în același mod; și știu că mie îmi reușesc lucrurile mai de grabă pe neașteptate decât cele la care am meditat mult timp.

Asta se numește „inspirație“, draga mea! Aș fi cântat la „sackbert“ la inspirație; în consecință, din această cauză Nabucodonosor ne-ar fi aruncat într-un cuptor care ardea.

— Ah! Ronnie, aș vrea să pot să râd, dar ziua de mâine e atât de aproape.

Ce voi deveni când nimeni nu va mai fi aici care să-mi spună povești nebunești?

— Ei bine, și domnișoara Victorine? va trebui să încerce. Să-i spui: „Dragă domnișoară, povestește-mi, te rog, ceva extrem de stupid“.

— Ronnie, încetează să mai glumești! Hai, așează-te la pian și cântă-mi ceva într-adevăr frumos, acompaniindu-te cu jumătate de voce ca în seara trecută, în așa fel încât să percep sunetul pianului și vocea ta, vibrând la unison.

— Nu, spuse Ronnie, nu pot. Parcă am un bulgăre de fier în gât, prin care nu ar putea trece nici o notă.

Și-apoi, într-adevăr, nu știu să cânt la pian.

El întinse piciorul și împinse un buștean în foc.

Flacăra se înalță imediat, iluminând camera și pe cei doi așezați lângă cămin, siluetele lor reflectându-se misterios în oglinda înaltă.

— Hélène, există un instrument muzical, la care am fost obsedat să cânt și pe care, totuși, nu am pus niciodată mâna.

— Care? iubitul meu.

— Violoncelul, spuse Ronnie, ridicându-se și întorcându-și fața spre ea.

Când mă gândesc la el mi se pare că simt cum ar fi dacă l-aș ține între genunchi și mi-aș pune arcușul și degetele pe coardele vibrante ale lui!

Hélène, dacă în astă-seară aș fi avut un violoncel, ai fi auzit cele mai delicate melodii și ai fi uitat toate lucrurile de pe acest pământ în afară de faptul că te iubesc.

Ochii lui străluceau în lumina focului iar pe fața lui transfigurată de imaginea dragostei apărură o expresie nouă de forță și de virilitate.

Cu un suspin pe care nu putu să și-l reprime, Hélène se aplecă și-și puse buzele pe cele ale soțului său.

Orologiul bătu miezul nopții.

— Oh! Ronnie, strigă ea, Ronnie!

Acum este astăzi, nu mâine, este astăzi!

El sări în picioare, luă mâna soției și o trase spre ușă.

— Vino, Hélène, spuse el.

Capitolul V

Copilașul din Praga

Într-un apartament mobilat din Leipzig, stăteau așezați doi bărbați, fiecare de o parte și de alta a unei sobe enorme din faianță.

Ușa strâmtă a sobei era deschisă, lăsând să se vadă lumina caldă din interiorul ei, scoțând în evidență căldura deținută în spatele acestor plăci palide de ceramică în nuanțe de albastru și alb.

Camera oferea ea însăși un straniu amestec de gusturi între cel al proprietarei care o închiria și cel al muzicianului englez care era locatarul temporar.

Canapeaua, acoperită cu catifea roșie își sprijinea speteaza rigidă de zid și aștepta „musafirul de onoare“ care nu venea niciodată. Acum servea de loc de odihnă unei viori și unui

teanc de caiete de muzică; în celălalt colț al salonului, un mic armoniu, larg deschis, ascundea într-o parte un portret fantezist al lui Goethe.

Cărți și caiete erau îngrămădite pe toate suprafețele plane accesibile, în afară de o masă pe care se vedeau resturile mesei de seară.

În fața sobei erau aranjate în semicerc trei fotolii; două erau ocupate doar pe cel din mijloc se sprijinea un frumos violoncel a cărui suprafață lăcuită lucea la lumina focului.

Vârful de metal al instrumentului făcea o ușoară tăietură în parchet.

Cel mai tânăr dintre cei doi bărbați, aplecat în față, cu coatele sprijinite pe genunchi, cu ochii aprinși de un interes viu, contempla violoncelul.

Celălalt bărbat, așezat cunfortabil în fotoliu, cu extremitățile degetelor subțiri apropiate unele de altele, îl observa cu curiozitate pe celălalt cu privirea ochilor săi înfundați în orbite.

Când vorbea, vocea îi era calmă și chibzuită și gesturile sale extrem de liniștite.

Felul lui de a conversa consta în captarea încrederii interlocutorului în timp ce el însinua ușor și fără să insiste, propriile sale idei.

— Ce personaj caraghios ești tu, West, ca să plătești o sută cincizeci de lire pe un instrument la care nu știi să cânti.

Ai intenția să-l ții sub geam, închis cu cheia?

— Desigur că nu, răspunse Ronald West.

Voi ști să cânt la el de îndată ce voi încerca, și voi încerca imediat ce mă voi întoarce acasă.

— Arată-ne aici o mostră a talentului tău.

— Nu, nu aici. Țin în mod special să cânt mai întâi în fața lui Hélène, în aceeași cameră în care i-am spus atât de des că îmi doresc un violoncel.

Spune-mi, Treherne, nu-i așa că violoncelul este o minunăție?

Uită-te la aceste rotunjimi grațioase și la acest lac admirabil, cel mai frumos castaniu al unei castane care îi sparge învelișul.

Examinează cum corzile lui de argint strălucesc în lumina focului!

Și acest violoncel are vârsta de o sută cincizeci de ani.

L-am botezat „copilașul din Praga“

— De ce copilaș?

— Pentru că trebuie avut grijă să nu i se spargă capul atunci când este purtat.

Ah! Hélène va aprecia *copilașul*; ea îi va lustrui suprafața cu o batistă de mătase și-i va face patul pe canapea!

Nu-l voi anunța, vreau să-i fac o surpriză.

Atunci își întoarse privirea de la violoncel și și-o fixă asupra vărului lui Hélène; dar Aubrey Treherne își întoarse capul și începuse și el la rândul său să contemple copilașul.

— Povestește-mi, întrebă el, cum l-ai dibuit.

Nu există nici cel mai mic dubiu că ai pus mâna pe un instrument de o rară valoare.

— Ah! deci îți dai seama, strigă Ronald; ei bine, vei ști exact cum s-a întâmplat.

Am ajuns aici în această dimineață foarte devreme, și după ce m-am dus mai întâi la hotel, am ieșit pentru întrevederi cu editorii mei.

Aveam să le prezint o grămadă de copii, deoarece în timpul călătoriei de întoarcere acasă, am scris aproape în continuu.

Lucru curios, de la plecarea mea din Africa, aproape nu am simțit nevoia să dorm: o jumătate de oră, din timp în timp, părea suficient.

Este comod atunci când trebuie să realizezi o operă vastă într-un timp scurt.

— Foarte comod, într-adevăr; exact ceva opus bolii somnului.

— Evident. Și cu toate astea, în toată viața mea, nu m-am simțit mai bine ca acum, așa cum i-am spus și lui Dick Cameron.

Aubrey Treherne contemplă un moment privirea strălucitoare a lui Ronald și fața lui îmbujorată de febră.

— Da, spuse el, arăți foarte bine. Cine este Dick Cameron?

— Unul dintre cei mai buni colegi ai mei.

Ne-am cunoscut la Edimburg când eram puști, unde am fost la internat împreună; el este fiul colonelului Cameron, celebru în Transvaal unde a fost și ucis atunci când conducea o șarjă de cavalerie.

Dick a reușit admirabil la medicină unde și-a trecut și toate examenele ce se pot imagina.

Acum vrea să-și facă clientelă și în așteptare, un mare doctor din Londra l-a trimis aici să studieze aceste tratamente extraordinare care se efectuează prin mijocirea frecțiilor cu apă rece.

Se pare că ele vindecă toate bolile (de la cataractă până la cancer) într-un mod simplu, așezându-te într-o baie și frecându-te cu un prosop!

Dick Cameron o spune... Ah, vorbeam de Dick Cameron? Credeam că-ți povesteam întâmplarea cu violoncelul.

— Da, îmi vorbeai de violoncel, îi răspunse serios Aubrey, dar pentru a ajunge la el, a

trebuit ca mai întâi să-mi povestești despre vizita ta la editori cu manuscrisul tău enorm, rezultat obținut în Africa centrală prin faptul că în douăzeci și patru de ore nu mai ai nevoie decât de o oră de somn, ceea ce Dick Cameron nu a considerat a fi suficientă; medicii au în general anumite manii în privința unor subiecți.

După care i-ai declarat că ești perfect sănătos.

— Ah! da, mi-aduc aminte, spuse Ronnie.

Nu cumva din întâmplare îți debitez baliverne?

— Nici vorbă, dragul mei prieten; nu te grăbi, avem în fața noastră toată seara, chiar și noaptea.

Poți, presupun, să-ți alegi jumătatea de oră de somn în orice moment și de data asta aș putea să-mi suprim somnul și eu.

Nu de multe ori ai ocazia să-ți petreci noaptea în compania unui scriitor celebru, a unui călător care vine direct din „jungla“ africană și în plus este și soțul verișoarei preferate.

Ce ți-a spus prietenul tău Dick Cameron?

— Iată, când l-am întâlnit mă grăbeam să mă reîntorc la hotel, și duceam „copilașul“ învelit cu o bucată de pânză cafenie; nu am avut la Zimmermann ceva mai bun.

Când voi fi acasă, mă voi consulta cu Hélène și ne vom procura ce este mai bun pentru îmbrăcămintea violoncelului.

— Bineînțeles. Probabil Hélène te va sfătui să luați un leagăn pentru noapte și o trăsurică pentru zi.

Ronald rămase perplex.

— De ce un leagăn? spuse el.

— Copilașul!

— Oh! Ah! da, înțeleg.

Evident, am vrut să prezint într-o formă convenabilă pe copilaș lui Dick Cameron, dar el a protestat când am încercat să-l scot din învelitoare.

Mai întâi mi-a spus că timpul este prea umed, apoi că în Leipzig există atâtea legi restrictive în privința lucrurilor care sunt autorizate sau interzise pe străzi, că dacă aș desface ambalajul instrumentului meu, un polițist s-ar repezi asupra noastră.

Dick, în afară de asta, m-a asigurat că rubrica „Arestarea pe străzile Leipzigului a copilașului din Praga” ar furniza o manșetă senzațională ziarelor care atât așteaptă.

Am simțit că Dick avea dreptate.

Hélène ar fi fost dezolată din cauza unui asemenea incident și ar fi fost și un mod supărător de a-i prezenta *copilașul*.

Hélène are principii ferme în privința bunei-cuviințe!

Fața palidă a lui Aubrey Treherne deveni și mai palidă și buzele lui subțiri subțiri schițară o grimasă care semăna cu un surâs.

— Ah! da, spuse el, e-adevărat. Hélène este o observatoare fidelă a bunei cuviințe.

Și-atunci? Ai renunțat să-ți mai dezbraci copilașul în stradă?

Din nou, fața serioasă a lui Ronald exprimă o oarecare nedumerire.

— Nu mă gândeam să-l dezbrac, zise el, vroiam doar să-l scot din sac.

— Un lucru foarte simplu, desigur, și din cauza reglementărilor noastre absurde ale poliției, ai fost împiedicat s-o faci.

Ce s-a mai întâmplat apoi?

— Dick mi-a propus să merg la el acasă.

O dată ajunși, nu se mai preocupă deloc de violoncel, ci m-a forțat să mă așez și mi-a introdus în gură un termometru.

— Medicii sunt niște fanatici, murmură Aubrey Treherne, nu pot să se debaraseze de meseria lor.

Presupun că ți-a pipăit pulsul și te-a pus să scoți limba.

— Te cred! Apoi mi-a spus că nu am voie să mă plimb când am 40° temperatură.

Toate astea m-au enervat într-atât încât am spart afurisitul de termometru, după care am vânat amândoi mercurul care se răspândise peste tot! cred că nu ai văzut niciodată ceva asemănător, aluneca preum un iepure până când a dispărut într-o crăpătură a parchetului...

Nu-i așa că lui Hélène îi stă bine călare?

— E fermecătoare. Presupun că nu-ți va fi greu să-l convingi pe prietenul tău că diagnosticul lui este pură nebunie.

— Bineînțeles. L-am asigurat că niciodată nu m-am simțit mai sănătos; totuși, pentru a-l face fericit și să-l fac să înceteze, am înghițit amestecul pe care mi l-a dat și încă o doză pe care a adus-o la hotel.

Apoi a insistat să-mi lase o sticlă din drogul său din care, în cursul călătoriei, trebuie să iau conținutul unei linguri la fiecare trei ore.

Nu știam că Dick poate fi atât de încăpățânat.

— Asta se datorește fără-ndoială tratamentelor cu apă pe care le studiază.

Știe că trebuia să vii la mine?

— Da, mi-a luat portofelul, în care ți-a găsit adresa și și-a notat-o.

M-a amenințat că va trece fără-ndoială să ne întâlnească în jur de zece seara.

Îl avertizasem că am de gând să rămân târziu aici.

Nu-mi imaginam că vei fi atât de amabil încât să mergi și să-mi iei lucrurile de la hotel și să mă instalezi la tine acasă.

Ești într-adevăr prea bun.

— Sunt încântat și foarte onorat, dragă prietene, zise Aubrey Treherne.

Acum povestește-mi despre descoperirea violoncelului.

— Le-am luat un interviu editorilor, și presupun că din partea lor totul merge bine.

Totuși, au rămas foarte vagi și păreau mai degrabă grăbiți să se debaraseze de mine.

Sper să fiu mai bine primit în politicoasa Olandă.

De la editori, m-am dus direct la Zimmermann pentru a alege orga pentru Hélène; imediat am descoperit-o așa cum o vroia ea și la prețul fixat de ea.

Coborând la primul etaj, am traversat o sală vastă, plină de violoncele; se aflau acolo duzini, agățate în vitrine.

Dintr-odată printr-un impuls secret, am întors privirea spre vitrina care se afla cel mai sus și acolo, l-am văzut pe „copilaș“!

Am înțeles imediat că acest violoncel era cel care îmi era necesar, simțeam că îmi aparține.

Am cerut să cercetez mai multe violoncele, mi s-au adus două sau trei, care nu m-au satisfăcut de nici un fel.

Atunci, am spus:

„Coborâți-mi, vă rog, violoncelul acela mai închis la culoare, al treilea...”

Mi s-a adus și din momentul în care l-am atins, am căpătat siguranța că va deveni proprietatea mea.

Vânzătorii mi-au relatat că a fost fabricat la Praga, acum o sută cincizeci de ani și au adăugat că prețul lui este de trei mii de mărci.

Din fericire aveam în buzunar carnetul meu de cecuri, acela al lui Hélène, scrisoarea de recomandare a editorilor mei reprezentantului lor de aici și scrisoarea de credit a bancherului meu.

Nu mi-au făcut nici o dificultate la acceptarea cecului meu, pe care-l completasem pe loc, apoi am ieșit din magazin cu „copilașul”.

L-am poreclit astfel pe scară, când ieșeam de la Zimmermann, deoarece era cât pe ce să-l lovesc în cap... E o minunăție, nu-i așa?

— Foarte.

— l-am pus coarde de prima mână, mi-am făcut rost de un arcuș excelent.

— Cât te-a costat orga? întrebă Treherne.

— Douăzeci și patru de lire, Hélène nu vroia să depășesc această sumă. Totdeauna ea mă sfătuiește să nu fiu cheltuitor.

— Asta, dragul meu prieten, se întâmplă totdeauna când un bărbat fără avere, se însoară cu o femeie bogată.

Lui Ronnie i se rucă sângele în obraji.

— Nu mai sunt sărac, spuse el; de un an încoace am obținut prin scrisul meu un venit mai mare decât cel pe care-l are soția mea.

— Cred, răspunse cu cordialitate Aubrey; totuși cred că ea nu poate uita faptul că înainte de a vă căsători, ea ți-a plătit datoriile.

Ronald West sări în picioare.

— Să te ia dracu, strigă el violent. ce vrei să insinuezi?

Hélène nu mi-a plătit niciodată nici o datorie, ea le-a descoperit numai, admit asta, dar pe toate le-am achitat eu însumi cu primul cec pe care l-am primit de la editorii mei.

Pretind o explicație referitor la ceea ce ai spus.

Aubrey avu un zâmbet vag de scuză și, forțându-l pe Ronnie să se reazeze:

— Dragul meu prieten, spuse el, te rog să mă ierți.

Verișoara mea a lăsat în mod sigur familiei să înțeleagă că ea ți-a plătit datoriile.

Tu îmi spui că nu este așa, asta îmi ajunge.

Noi toți știm că femeile sunt dispuse mai degrabă la interpretări ale cuvintelor și la exagerări.

Să nu ne mai gândim la asta.

Ronald, îmbufnat, se reasează.

— Ceea ce îmi spui nu i se potrivește lui Hélène și în plus, este o minciună căreia îi voi descoperi originea.

Îți mulțumesc, Treherne, că m-ai crezut imediat pe cuvânt.

— Nu mai spune nici un cuvânt în plus, dragul meu West, foarte rar bărbații se mint unul pe altul.

Pe de altă parte femeile se conformează arareori adevărului.

Ce va zice draga mea vară de o cheltuială de o sută cincizeci de lire pentru un violoncel?

— Fac ce vreau cu venitul meu.

— Mă-ndoiesc, spuse Aubrey Traherne surâzător.

Bărbatul cu care s-a căsătorit Hélène trebuia să renunțe la orice independență și să se supună voinței ei. Îți sunt recunoscător că m-ai salvat de o asemenea soartă.

Cred că ți-a povestit fără-ndoială că ea mi-a refuzat cererea în căsătorie cu puțin timp înainte de a o accepta pe-a ta.

Gestul de surpriză al lui Ronald dovedi completa lui ignoranță în privința acestui fapt.

— Nu am avut nici o idee că ai fi fost vreodată îndrăgostit de soția mea, spuse el.

— Și într-adevăr, nu am fost, dragul meu prieten, spuse ironic Treherne.

Numai tu alergai după banii lui Hélène.

Ronald simți un sentiment de neputință ca acel pe care-l resimți într-un coșmar; furios și indignat, era incapabil să răspundă sau să protesteze.

Dintr-o dată i se păru că aude vocea caldă a lui Hélène spunându- i: „vărul meu Aubrey nu este un om cinstit, Ronnie; nu este un om în care ai putea să te încrezi”.

Evocarea lui Hélène păru să-i redea prezența de spirit.

— Prefer, spuse cu o calmă demnitate, să nu discutăm despre soția mea și nici de felul nostru de a acționa.

Să vorbim despre altceva, te rog.

— Din toată inima, dragul meu prieten. Trebuie să scuzi interesul unei rude.

Vorbește-mi despre cartea ta cea nouă. I-ai ales titlul?

Dar aici, instinctul de autor îi servi lui Ronnie drept pavăză.

— Nu vorbesc niciodată despre cărțile mele, spuse el, înainte de a le fi terminat, în afara soției mele.

— Ai dreptate, replică Aubrey prietenos, dar ai putea să-mi spui de ce acest ultim roman te-a purtat în Africa centrală. Este o carte de călătorie?

— Nu; este o poveste de iubire, dar ea se derulează în locuri străni.

Ah! ce țări. Nu poți înțelege, doar făcând personal experiența, ce înseamnă să lași în urma ta orice civilizație, pentru a te cățăra în vegetația înaltă de treisprezece picioare.

— Trebuie să existe acolo un fel de fascinație ciudată spuse Aubrey; o asemenea ambianță trebuie să antreneze o poveste palpitantă.

— Este tot ceea ce am relizat mai bine până acum, spuse Ronnie exaltat.

Aubrey zâmbea tot cercetând fața lui Ronnie iluminată de entuziasm.

Vărul lui Hélène își amintea de paragrafele pe care le trimitea mai demult la diferite ziare referitor la operele lui Ronald.

Deja în mintea lui se conturau frazele scurte, dar usturătoare prin care ar semnala cititorilor lipsa de talent, absența oricărui merit literar real în cea mai bună operă a lui Ronald West.

Era important să fie cât mai bine informat.

— Atunci această carte va fi complet diferită de celelalte?

— Da, îi explică Ronald lăsându-se dus de confidence.

Până aici operele au fost pur englezești; în ele am reprezentat mediul meu, anturajul meu.

De data aceasta, am vrut ceva nou.

Nu puteam să continui să-mi plimb îndrăgostitul printr-un parc englezesc la infinit.

— Dacă vroiai ceva nou, îi sugerează Aubrey Treherne, puteai să-ți conduci amorezul să se plimbe prin grădina altuia.

Fructele furate sunt mai dulci: sunt mai atrăgătoare la cules!

— Nu, mersi, spuse Ronnie. Atunci ți-ai pierde paradisul.

— S-au l-ai recuceri.

— Eu nu-l consider altfel. Și, dealtfel, Hélène îmi citește cărțile.

— Oh! înțeleg, spuse batjocoritor Aubrey. Atunci înseamnă că soția ta este aceea care îți indică până unde poți să mergi?

— Nu știu exact ce vrei să spui, reluă Ronnie, dar minciuna, slăbiciunea, nestatornicia sunt subiecte care pe mine nu mă atrag.

Dacă ar fi altfel, nu aş putea să scriu un singur rând în vreunul dintre romanele mele, de care mi-ar fi ruşine să o văd pe soţia mea citindu-l.

— Oh! ce model excelent, spuse Aubrey Treherne în derâdere.

Nu este deloc surprinzător că ai succes la cititorii englezi.

— Cred că, spuse Ronald cu căldură, dacă doreşti, ar trebui să încetăm să discutăm despre cărţile mele şi cititorii mei.

— Atunci nu ne mai rămâne decât un subiect de conversaţie: „copilaşul din Praga“!

Să ne concentrăm toată atenţia asupra acestei chestiuni geniale.

Mă întreb de câţi ani acest drag „copilaş“ este mut?

Am avut ocazia, în cursul vieţii mele să văd multe violoncele, dar înclin să gândească că al tău este cel mai frumos dintre cele care mi-au fost oferite observaţiei.

Ţi-ar displace dacă l-aş acorda şi dacă i-aş încerca corzile?

Instantaneu în Ronald se deşteaptă plăcerea şi entuziasmul.

— Te rog, îţi voi fi recunoscător, nici măcar nu cunosc notele.

Aubrey se aplecă, luă cu grijă violoncelul, sprijinindu-l pe genunchi; scoase din buzunar o cheie și cu o competență experimentată începu să acordeze violoncelul, apoi după ce frecă minuțios arcușul cu colofoniu, îl făcu să alunece cu o mișcare ezitantă pe coardele care gemură trist.

Ronald tresări, impunându-și un real efort pentru a nu-i smulge din mâini lui Aubrey prețiosul violoncel.

Totuși nu-i veni în gând că era destul de ciudat că un bărbat care cânta atât de bine la vioară era incapabil să scoată un sunet clar din corzile violoncelului.

— Nu pot să cânt mare lucru la el, spuse Aubrey; violoncelul este un instrument foarte greu și necesită studii practice timp îndelungat.

Și din nou, făcu arcușul să alunece pe corzi; geamătul violoncelului a fost de data asta mai sonor.

Ronald se ridică și întinse mâinile spre instrument.

— Lasă-mă să încerc, spuse el cu ardoare.

Își plasă violoncelul între genunchi și fața lui străluci datorită extazului.

El își lăsă mâna să alerge de sus în jos pe gâtul violoncelului, făcând să-i alunece ușor degetele pe coarde.

Aubrey îl observa atent.

Ronald ridică arcușul, apoi făcu o pauză.

O amintire neașteptată păru să-i oprească brațul.

— Nu voi cânta, declară pe un ton hotărât.

Vreau să cânt prima dată în atelier, în fața lui Hélène.

Dar am să fac coardele să răsunе.

Își plecă ochii pe violoncel ca un om care așteaptă și o lumină de speranță i se așternu pe față.

Aubrey Treherne luă notă de perfecta corectitudine a ținutei adoptate inconștient de Ronald.

Ronald, ridicând atunci arcușul, îl trecu cu o mișcare impecabilă pe coarde cu o rezonanță profundă.

O notă plină, bogată, ridicându-se și coborând, vibră umplând întreaga cameră; o mână de maestru îi trezise armonia adormită.

Ronald simțea cum i se învârtește capul, în fața ochilor i se întindea o perdea de ceață, respirația i se asemăna cu un suspin.

Uitase complet fața batjocoritoare a vărului soției sale, așezat în fața lui.

Apoi, ceața se ridică. Din nou își ridică brațul și cu o mișcare magistrală a arcușului el

făcu, cu ajutorul coardelor, ca acestea să redea toată blândețea și toată forța lor.

— Hélène! Oh! Hélène! murmură Ronald.

Apoi își ridică privirea și-l văzu pe Aubrey Treherne.

Râse puțin jenat.

— M-am crezut ajuns acasă, spuse el.

Pentru un moment mi s-a părut că sunt acolo și am gustat bucuria cea mai dulce pe care am simțit-o de când m-am despărțit de Hélène.

— Ce gândești despre violoncelul meu bătrâne? este minunat, nu-i așa?

— Absolut minunat, răspunse Aubrey Treherne și într-adevăr nu ți-ai putea dori ceva mai bun; sunetul este perfect; dar ceea ce este și mai minunat, după părerea mea, este faptul că deși crezi că nu te-ai atins niciodată de un violoncel, ești în stare să faci aceste coarde să răsune cu o pricepere atât de perfectă, ca un maestru veritabil.

Pentru mine însă, misterul nu are nimic misterios și rațiunea acestui fapt îmi apare perfect clară.

— Și care este aceasta? întrebă Ronald cu nesăț.

— Într-o existență anterioară, dragul meu amic, pronunță încet Aubrey Treherne, ai fost

un mare maestru al violoncelului; foarte probabil „copilașul“ din Praga era instrumentul favorit al tău; te chema de ani de zile, de pe stinghia unde-l agățase Zimmermann și până la urmă tu l-ai auzit. Era al tău, așa cum ai ghicit; l-ai fi cumpărat chiar dacă ți s-ar fi cerut o mie de lire sterline.

N-ai fi putut pleca de la Zimmermann fără a fi în posesia ta.

Roșeala dată de febră care acoperea fața lui Ronald se accentuă, ochii lui deveniră și mai strălucitori.

— Ce idee extraordinară! protestă el.

Precis nu i-ar plăcea lui Hélène și nici nu ar avea încredere în ea.

— Totuși nu poți să refuzi să accepți un adevăr pentru că nu răspunde sentimentelor specifice soției tale, spuse Aubrey.

Întâi să înțelegi acest adevăr și apoi s-o faci și pe Hélène să înțeleagă.

Totți cei dintre noi care în această lume avem oarecare valoare, am trăit în prealabil altă viață, și nu numai una, ci două sau mai multe.

În mod inconștient noi facem ca experiențele anterioare să apese asupra prezentului.

Nu ai auzit de multe ori spunându-se: E născut muzician? Ce înțelegem prin aceasta?

Înseamnă că: un om care s-a născut posedând o știință sau o experiență a muzicii și care nu are nevoie să învețe noțiunile elementare pentru a o exprima perfect, și asta deoarece sufletul muzicii se afla în interiorul lui.

Poate ar trebui să obțină o anumită tehnică, degetele lui fiind neexperimentate.

Poate ar trebui să învețe iar regulile armoniei, deoarece creierul lui a fost creat mai recent.

Dar subconștientul omului — acel „eu“ — sufletul lui etern, se reîntoarce și se ivește cu entuziasm spre munca pe care o cunoștea perfect.

S-a născut „muzician“ așa cum Ioan Botezătorul era născut profet... deoarece în micul corp al copilului ieșit din Zaharia și Elisabeta, marele „eu“ al profetului „Elie“, se reîncarnase în el și reapăruse pe malurile Iordanului în același loc de unde fusese răpit cu nouă secole înainte, înainte de a-și fi îndeplinit opera.

Hélène cea bună, cunoscând Biblia, nu ar putea să se îndoiască de aceasta.

— Ah! Doamne, ce teorie, strigă Ronald; desigur că Hélène va discuta această doctrină care o va emoționa și în același timp supăra.

— În cazul ăsta, Hélène va intra în categoria acelor care refuză să accepte un adevăr, oricât ar fi el de clar exprimat.

— Doamne! protestă Ronald pradă unei puternice perplexități.

Mă pui în încurcătură; nu pretind că sunt savant în teologie.

— Nu; te-ai născut artist și muzician; muzica, armonia, cântul, vibrează în fiecare pagină a romanelor tale.

Dacă părinții ți-ar fi oferit o educație muzicală, să înveți pianul sau vioara, atunci sufletul tău de muzician s-ar fi dezvoltat normal.

Cum, din contră, ei s-au mulțumit să te învețe alfabetul și gramatica, talentele tale creatoare s-au îndreptat spre literatură; ai scris romane emanând muzică, în loc să compui muzică romantică.

Dar astăzi când ți-ai regăsit violoncelul răătăcit, și eu îți dezvălui ție-însuți aceste lucruri, atunci îți vei îndeplini în dublu opera.

Ronald îl privea nemișcat pe Aubrey.

Tâmpilele i se zbăteau; cu fiecare moment care trecea în el se accentua convingerea că el, într-adevăr, mai ținuse de multe ori între genunchi pe „copilașul din Praga“.

Dar atmosfera din cameră i se părea impregnată de vrăjitorie și de mister.

El crezu că o vede intrând pe Hélène; ea se așeza pe scaunul neocupat și se apleca asupra lui, străpungându-l cu privirea ochilor săi limpezi și sinceri și în același timp el auzea vocea iubită repetându-i cu intonație pătrunzătoare: „Aubrey nu este un om cinstit, Ronnie; nu este un om în care să te încrezi“.

— Ei bine? spuse Aubrey în sfârșit, recunoști adevărul?

Făcând un efort asupra lui-însuși, Ronald răspunse în sensul în care credea că ar fi dorința lui Hélène și fața ei blândă, pe care credea că o vede alături de el, păru că-i surâde aprobator.

— Teoria pare plauzibilă, spuse Ronald încet; și poate că este adevărată.

Dar este unul din aceste adevăruri de care, în prezent noi nu avem nevoie; datoria noastră sigură este să trăim viața noastră actuală conform posibilităților pe care ni le oferă, păstrând-o ca o pregătire pentru viața viitoare.

Buzele subțiri ale lui Aubrey părăură că formulează în silabe mute cuvântul „baliverne“, dar nu-l pronunță.

— Perfect, spuse el, viața aceasta este o pregătire pentru viața viitoare, după cum și cea precedentă a fost o pregătire pentru viața actuală.

Atunci Ronald, încetând a mai fi purtătorul de cuvânt al lui Hélène, emise o impresie personală.

— Asta ar face o faimoasă încurcătură între rude.

— Deloc, ripostă Aubrey. Rezultă în mod simplu compensații pentru dezamăgirile prezentului, dându-ne certitudinea posesiunilor vechi și speranța bucuriilor viitoare.

În existența precedentă acesteia, Hélène a fost probabil soția mea, în timp ce tu erai un domn bătrân și fermecător cu cataramă din diamante la pantofi, pantaloni scurți și jabou de dantelă și care a cântat la violoncel la nunta noastră.

— Du-te dracului! strigă Ronald pradă unei furii subite.

Și ridicându-se, învârti violoncelul în aer, ca și când ar fi vrut să-i dea lui Aubrey cu el în cap.

— Blestemată cataramă bătrână!

Hélène nu a fost niciodată soția ta.

Mai probabil este că ne făceai pantofii la amândoi.

— Oh! mai taci, zise Aubrey cu un aer de dispreț amuzat, tinerii deosebiți care se distrează cu iubiri inocente prin terenurile plan-

tate cu trandafiri, nu se exprimă niciodată cu cuvinte ca „blestem“.

Și-apoi, dragule, pe timpurile acelea, nu întrebuințam crema de ghetе pentru pantofi.

Te rog, așează-te și calmează-te!

Așa îi strici mecanismul interior al „copilașului“, deoarece nu este permis să învârti aceste instrumente; și bătrânele trăncănitoare ar putea să ți-o spună.

Ronald se așează, dar numai pentru a simți cum i se îndoaie dintr-odată genunchii.

Parchetul pe care stătea în picioare părea că s-a transformat în nisipuri mișcătoare.

— Fii calm, rânji Aubrey Treherne.

Poate că ești curios să afli care sunt argumentele mele prin care sugerez că Hélène a fost soția mea într-o existență anterioară.

Ea a fost cât pe ce să devină și în existența prezentă.

Ea era logodită cu mine, băiatul meu, înainte de a te fi văzut vreodată.

Și dacă nu ar fi fost intenția acestei cotoroante de doamnă Dalmain, Hélène s-ar fi căsătorit cu mine.

Eu o sărutasem de multe ori pe draga mea verișoară Hélène înainte ca tu să-i fi atins măcar mâna.

În ochii lui Ronald începură să se învârtă luminițe roșii ca sângele, și dintr-odată ele se

stabilizară, și fața fermecătoare și dulce a lui Hélène reapăru ca și când ar fi fost încadrată de o rază de soare.

Ronald puse violoncelul jos, se ridică, făcu clătinându-se cei câțiva pași care îl despărțeau de Aubrey Treherne, și-l lovi violent cu pumnul în gură.

Aubrey prinse brațul agresorului și timp de un moment cei doi bărbați, cu ochii furioși, se fixară.

Apoi lui Ronald i se îndoia genunchii și picioarele i se înfundară greu în misipul mișcător; și Aubrey, împingându-l brutal, îl imobiliză în scaun.

— Te-aș fi omorât pentru asta, murmură el, cu fața acoperită de sângele care-i curgea de la gură, în apropierea lui Ronald.

Te-aș fi omorât, saltimbancule!

Dar vreau s-o îmbrățișez din nou pe Hélène, și atâta timp cât viața îmi păstrează această perspectivă, nu vreau s-o pierd pentru plăcerea de a te distruge; altfel, cu aceste mâini, te-aș fi strâns de gât.

Apoi o perdeă grea cu multe cute căzu peste această față lividă și însângerată...

Ronald simți cum se prăbușește mai jos, mai jos, în adâncurile tăcute ale întunericului și singurătății!

CAPITOLUL VI

Aubrey acoperă scrisoarea cu piciorul

Prima senzație a lui Roland atunci când și-a revenit a fost aceea a unei imense plictiseli; deschise ochii cu greutate și-i fu greu să-și dea seama unde se află.

Apoi deodată zări violoncelul rezemat de un scaun, și după o secundă îl distinse pe Aubrey Treherne prăbușit într-un fotoliu și înconjurat de fumul țăgărilor.

— Ei bine, West, spuse Aubrey amabil, ți-ai luat pe nepregătite jumătatea de oră de somn; tocmai erai pe punctul de a-mi povesti istoria cumpărării violoncelului tău... apoi ai adormit, lăsând-o neterminată.

Roland privi în tăcere pe vărul soției sale.

— Te simți bine după acest somn?

— Mă simt sleit, răspunse cu oboseală în glas Roland.

Aubrey se ridică, deschise un bufet, turnă ceva într-un pahar pe care i-l oferi lui Roland.

— Bea, băiatule, asta te va deștepta.

Roland îl ascultă; băutura avea o culoare aurie; dar în afară de culoare, putea fi apă chioară.

Roland se îndreptă și se uită cu atenție în jurul lui.

Dintr-o dată păru că-i vine o idee, se aplecă, ciupi coardele violoncelului; nu erau acordate.

— Vrei să-mi împrumuți diapazonul tău? îl întreabă pe Aubrey.

Dar Aubrey prevăzuse această rugămintă.

— Săptămâna trecută l-am dat cuiva, dar poți, cu ajutorul orgii să-ți acordezi violoncelul.

— Nu știu să acordez un violoncel, răspunse Roland.

— Lasă-mă să te învăț, îi sugeră prietenos Aubrey.

Și, ridicându-se, se apropie de orgă, luă violoncelul, îi acordă cu grijă cele patru corzi și-i întorcându-se spre Roland:

— Notele sunt...

— Ce ți s-a întâmplat la buze? întreabă deodată Roland.

— M-am lovit de sobă mai înainte, când m-am aplecat să ațâț focul vrând să nu te trezesc; buza mi-a sângerat abundant.

Și Aubrey îi arată o batistă plină de sânge.

— Ce curios că o mică lovitură poate produce o hemoragie atât de puternică ca aceea provocată de tăietura unei săbii.

— Uite că s-a făcut: „copilașul din Praga“ este perfect acordat, cred, dar pentru a fi sigur, trebuie să încerc și cu arcușul.

Îmi dai voie să trec și arcușul?

După ce fiecare coardă este perfect acordată, trebuie să faci în așa fel să vibreze toate împreună.

Vioara și violoncelul produc o notă mai perfectă decât ale pianului sau ale orgii.

Aubrey apucă arcușul, apoi cu precizie și atenție, făcu să răsunе coardele, mai întâi singure, și apoi simultan; notele armonioase ale violoncelului umplură camera.

— Gata, spuse Aubrey, sprijinind violoncelul pe scaunul neocupat.

Cred că nu trebuie să merg mai departe, nu știu într-adevăr să cânt decât la vioară și aș putea să-ți dezamăgesc iluzia în privința „copilașului din Praga“.

Roland își trecu mâna pe frunte.

— Când am adormit? întrebă el.

— Imediat ce am sugerat că nu vom discuta despre cărțile și lecturile tale.

— Ah! îmi amintesc, Treherne, am avut cele mai îngrozitoare coșmaruri.

— Uită-le cât mai repede, replică Aubrey cu vioiciune.

Și mai ales, nu povesti niciodată un coșmar: ar însemna să retrăiești oroarea lui.

Îndreaptă-ți gândurile spre ceva agreabil. Când crezi că te vei înapoia în Anglia?

— Am decis să traversez canalul Mânecii poimâine prin agenția Cook și voi ajunge devreme a doua zi dimineața.

Întâi mă voi duce la clubul meu, apoi la editor, și sper să ajung acasă la ora ceaiului.

— La „Grange“ al tău, la „frumoasele fantome“.

— La „Grange“ nu are fantome, nu avem această pretenție.

— Toate casele vechi ar trebui să fie înconjurate de ele, și să fie vizitate de ele.

Ah! cum e să te retragi în această delicioasă casă veche și să-ți petreci ore fericite cu Hélène.

În tinerețe, cunoșteam foarte bine „la Grange“.

— Va trebui să vii să ne faci o vizită, spuse Roland făcând un mare efort.

— Merci, bătrâne, sunt încântat.

Hélène a fost sănătoasă în timpul cât ai lipsit?

— Perfect sănătoasă. Mi-a scris cât de des a putut, dar a fost o perioadă neplăcută în timpul căreia nu am putut primi scrisori. Ah... dar... mă gândesc la asta...

Roland se ridicase brusc, lumina unei amintiri strălucindu-i pe fața lui slabă, și, rând pe rând se căută prin buzunare.

— Am găsit la post-restant o scrisoare de la Hélène, dar fiind atât de absorbit de „copilașul din Praga“ am uitat complet s-o citesc.

Dea Domnul să nu-mi fi căzut din buzunar.

Aubrey ar fi dorit în forul lui interior ca Hélène să poată ști cât timp a stat scrisoarea ei necită.

În sfârșit, Ronald găsi scrisoarea, un plic mare pătrat, pe care o pusese la loc sigur în portofelul din buzunarul interior al jachetei sale.

— Uite-o, am băgat-o aici atunci când am completat cecul la Zimmermann.

Scuză-mă dacă o citesc imediat.

Poate că trebuie să-i trimit răspunsul telegrafic.

— Bineînțeles, dragul meu prieten, citește-ți scrisoarea; ca veri, nu trebuie să fim atât de

ceremonioși, și copilașul tău din Praga fiind perfect acordat, mintea îți este acum liberă pentru a-i da atenție lui Hélène.

Nu mai amâna, există cumva în scrisoare un mesaj pentru mine?

Ronald scoase din plic cu o grabă febrilă, niște foi subțiri de hârtie în format mare și, fără să bage de seamă, lăsă să-i cadă un bilețel, care se opri la picioarele lui Aubrey.

Ronald începu să citească, dar în fața ochilor săi dansau puncte negre, și frumosul scris al lui Hélène, atât de curat și de clar, făcea zig-zaguri de sus până-n josul paginii.

După un moment, tulburările de vedere i se atenuară și putu să citească mai ușor.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Aubrey.

— Oh! nimic, un moft; dar observ că voi primi o observație... Hélène scrie: „Ronald“.

El își ridică privirea și adăugă:

— Ce plictiseală să ai un asemenea nume!

Când eram puști, mi se spunea totdeauna Ronnie, când ceilalți erau mulțumiți de purtarea mea, și Ronald atunci când mi se țineau predici; până acum, lucrurile nu s-au schimbat.

— Foarte plictisitor, evident, spuse Aubrey cu simpatie. Deci? Hélène îți spune „Ronald“.

Privirea lui Ronald se aplecă pentru a citi scrisoarea, dar punctele negre deveniseră

adevărate mulțimi; se frecă la ochi și-și continuă lectura.

„Ronald, când vei reveni acasă, îți voi spune ceva, ceva care va schimba totul pentru Crăciunul care se apropie, și în general pentru toate care vor veni.

Nu vreau să-ți anunț noutatea printr-o scrisoare.

Te aștept pentru a-ți-o destăinui“.

— Ce poate fi? întrebă Aubrey.

— Oh! știu despre ce e vorba, spuse Ronnie cu ezitare.

Parchetul, sub picioarele sale devenea din nou moale ca nisipul.

Am auzit de sute de ori acestea. Hélène mă consideră înclinat spre o risipă extravagantă în preajma Crăciunului și găsește că nu este bine să oferi șampanie și alte dulciuri bătrânilor ei săraci.

Putea să se abțină să-mi scrie despre asta, și când ea... când ea va începe cu observațiile ei, îi voi răspunde că un particular are dreptul să-și întrebuinteze câștigurile după fantezia lui.

— Vei avea dreptate, spuse Aubrey Treherne.

Ronald continua să citească în tăcere.

Privirea lui Aubrey se opri asupra hârtiei îndoite căzute pe jos.

Deodată Ronald strigă:

— Aha! până la urmă voi ști despre ce e vorba, ascultă aici.

— P.S. După o intensă chibzuință, acum, deoarece nu mai este mult până când te vei reîntoarce, prefer să cunoști noutatea înainte de a ajunge acasă; în consecință, îți strecor în această scrisoare un bilet scris cu creionul acum câteva săptămâni:

«Ronnie, anul acesta vom avea un pom de Crăciun».

Ei bine, continuă Ronald, s-a mai auzit de o asemenea chestie? asta nu înseamnă o cheltuială nebună?

Dar, în fine, este o concesie: la fiecare Crăciun mi-am dorit un pom; dar Hélène pretinde că nu trebuie să faci un pom de Crăciun într-o casă fără copii și că acolo unde există două persoane mature, ar fi caraghios să-și ofere un pom.

Bine, dar unde a căzut biletul?

Și începuseră să-l caute în plicul gol.

Cu o mișcare rapidă de felină, Aubrey puse piciorul pe bilet.

— Nu există nimic, declară Ronnie scuturând una după alta foile ușoare de hârtie și rupând plicul.

După toate astea, Hélène a uitat de faimosul bilet; dar pariez că mai poate aștepta și că nu conținea nimic important.

— Evident, răspunse Aubrey. Chiar Hélène nu ar fi putut introduce o predică despre economie într-o scrisoare de bun venit.

— Nu, spuse Ronald, sunt de acord cu tine.

Și, cu pași nesiguri ajunse la fotoliul său.

Aubrey se aplecă și își transferă cu dibăcie biletul ascuns sub picior într-un buzunar al jachetei sale.

Ronald, mai recitind o dată scrisoarea, se întoarse spre Aubrey.

— Trebuie să trimit o telegramă.

Hélène îmi cere să-i telegrafiez ca s-o înștiințez dacă vreau să vină să mă întâlnească la Londra, sau dacă prefer ca ea să mă aștepte la noi acasă.

Ce să-i răspund?

Aubrey se ridică:

— Chibzuiește în timp ce eu voi merge să caut o foaie pentru telegramă.

A durat mult până când a găsit ceea ce căuta, și când reapăru era palid ca un mort și mâinile îi tremurau.

Ronald căzuse în contemplarea „copilașului din Praga“.

— De fiecare dată când îl privești, pare și mai frumos, spuse fără să se întoarcă spre Aubrey.

Aubrey îi dădu un exemplar din foile rezervate telegramelor pentru străinătate.

— Ce-i vei spune... soției tale? murmură el cu o voce joasă.

— Nu știu... răspunse vag Ronald.

Ce trebuie să fac cu această hârtie?

— Trebuie s-o informezi pe Hélène dacă trebuie să te aștepte la „La Grange“ sau să-ți vină în întâmpinare la Londra.

— Ah! mi-amintesc.

Ce mă sfătuiești, Treherne; mi se pare că nu mă simt în putere pentru a face proiecte.

— După părerea mea, i-aș spune, fără să ezit, să mă aștepte acasă.

— Da, și după părerea mea, este preferabil.

Voi avea de alergat la Londra în stânga și-n dreapta și aș putea fi la noi la ora ceaiului.

Cum să mă exprim mai bine?

— De ce nu spui: „Urmare noutăților satisfăcătoare din scrisoarea ta, prefer să te întâlnesc în liniște la noi acasă. Totul merge bine“.

Ronnie scrise docil sub dictarea lui Aubrey, apoi făcu o pauză.

— Ce noutăți? repetă el surprins de cuvintele pe care le scrisese.

— Păi că Hélène e bine. Nu-i aceasta o noutate satisfăcătoare?

— Da, într-adevăr, înțeleg.

— Poate că ai mai putea adăuga „Voi telegrafia din Londra cu ce tren ajung“.

— Dar știu perfect cu ce tren, deoarece de două săptămâni mă gândesc la asta.

Voi lua expresul de ora trei.

— În cazul ăsta scrie: „Voi ajunge cu trenul de trei la ora ceaiului“.

Ronnie, zâmbind fericit cu ochii și gura, scrisese mesajul.

— Cât este de aproape, spuse el emoționat, după toate aceste luni lungi, cât este de aproape.

Cunosc, spuse Aubrey, dă-mi telegrama și o voi expedia eu.

Cunosc un birou unde le primesc la orice oră.

— Ești un băiat bun, spuse Ronald recunoscător.

— Apoi, bătrâne, reluă Aubrey, înainte de a pleca, tu trebuie să te bagi în pat.

Ai nevoie de somn mai mult decât îți închipui.

Te voi face să bei o poțiune calmantă care mie mi-a făcut foarte bine atunci când aveam insomnii înnebunitoare.

Mâine, când te vei trezi, te vei simți alt om.

În același timp, am să te conduc la La Haye.

O să te aranjez pe pachebot ca să fii în siguranță și apoi, a doua zi de dimineață vei fi la tine acasă.

După atâtea luni îndelungate petrecute în junglă, nu mai ai nevoie de călătorii în singurătate.

Hai, vino să te culci.

Ronald se ridică, dar picioarele abia îl susțineau.

— Aubrey, repetă el, ești cel mai bun băiat din lume. O să- i spun asta lui Hélène.

Ea va fi — îți va fi recunoscătoare; mă simt foarte bine, să știi; dar oamenii mi se par atât de confuzi, atât — atât de ocupați.

O să mă ajuți să... să... le rețin atenția.

— Da, da, spuse Aubrey, o să-i găsim un loc să-l cazăm.

Dacă Hélène ar fi fost aici, ea i-ar fi procurat un leagăn.

Nu uita această glumă, o va amuza pe Hélène și ți-o dăruiesc.

Ronald începu să râdă.

— Foarte bine, spuse el, o să i-o repet lui Hélène și într- un fel, împleticindu-se, neliniștit, luă violoncelul și trecând pragul ușii fu cât pe ce să-l lovească violent. Aubrey

Treherne trimise telegrama; el nu trebuie să-i schimbe decât un cuvânt.

Atunci când a doua zi, la ora dejunului, sosi telegrama la Hélène, textul ei arăta așa:

„Drept consecință a noutăților surprinzătoare din scrisoarea ta, prefer să ne întâlnim liniștiți la noi acasă.

Voi ajunge cu trenul de trei.

Ronald“

Mai întâi Hélène simți ca o împunsătură în inimă. Se aștepta la un mesaj cu totul diferit.

Adjectivul „surprinzător“ părea atât de rece, neconform cu felul de a fi al lui Ronald.

Ea crezuse că va spune „minunat“ sau „de necrezut“ sau „glorios“.

Dar ea motivă aceasta și restabili imediat fericitul ei echilibru normal.

În mod sigur, Ronnie, scriind telegrama își amintise de sentimentele pe care ea le exprimase adeseori privind redactarea telegramelor destinate să fie citite de terțe persoane indiferente.

De multe ori, ea îl certase fiindcă intercalase cuvinte ca „dragă“ sau „tandrețe“ în mesaje care erau strigate la telefon de la poșta târgușorului la micul birou al satului, care era în același timp și băcănie și locul de întâlnire favorit al tuturor bârfitoarelor.

Departe de a-l blama, era, din contră, merituos pentru Ronnie că- și înfrânase dorința de exuberanță; acest efort îl făcuse să fie chiar ceremonios.

Deci cu inima plină de cea mai fericită așteptare, Hélène își termină dejunul singuratic.

Reîntoarcerea lui Ronnie era acum atât de apropiată, doar încă două dejunuri fără el, și când va surveni al treilea ea îi va turna cafeaua și-l va auzi lăudând perfecțiunea pâinii prăjite a lui Blacke!

Și cu inima veselă tânăra femeie urcă spre camera copilului.

Totuși, deși nu-și dădea seama, pumnalul îi intrase adânc în inimă.

Capitolul VII

Un prieten îi vine în ajutor

Revenind de la expedierea telegramei, Audrey Treherne băgă cheia în broasca ușii de la apartamentul său; în spatele lui tocmai urca un bărbat tânăr, înalt, care trecând prin fața ușilor citea pe plăcile de cupru numele locatarilor și chiar în momentul în care Aubrey Treherne pătrundea în anticamera apartamentului său, îl întrebă cu o voce foarte englezească:

— Sunteți cumva vărul soției lui Ronald West?

Aubrey se întoarce și-l fixă cu privirea pe interlocutor.

El văzu un bărbat tânăr, bine făcut, cu fața expresivă, ochi căprui foarte strălucitori și cu privirea pătrunzătoare și calmă.

Deja acești ochi îl examinaseră din cap până-n picioare și, privind pe deasupra lui, făceau inventarul rapid a tot ceea ce se putea vedea din locuință.

Aubrey fusese prins.

El avusese intenția să-și scoată soneria din priză și să nu răspundă nimănui.

Dar tânărul viori din fața lui pusese deja unul din picioarele lui pline de noroi în interior și aștepta agitat răspunsul la întrebarea pe care i-o pusese; era deci inutil să-i răspundă în nemțește și să-i trântască ușa în nas.

În consecință, Treherne îi răspunse cu toată bunăvoința pe care putu să și-o impună:

„Am această onoare”.

— Ah! regret că sunt obligat să vă plictisesc la ora asta, dar trebuie să vă vorbesc neapărat; apoi, mă voi duce la hotel ca să-mi petrec noaptea lângă Ronald.

— Intrați, spuse Aubrey, vorbind încet; nu trebuie să vorbim pe culoar, ca să nu-l trezim.

Am văzut de mult că nu trebuie lăsat singur, astfel că am trimis să i se aducă bagajele de la hotel și l-am cazat aici.

S-a culcat acum o jumătate de oră și părea că va adormi; când l-am părăsit era aproape adormit.

Aubrey închise ușa apoi îi arătă calea spre salon unde, în fața sobei, mai erau încă aranjate cele trei fotolii.

— Trag concluzia, spuse el indicându-i un jilț musafirului său, că dumneavoastră sunteți doctorul Cameron?

— Da, sunt Dick Cameron, camaradul preferat al lui Ronald, și dacă vreodată el ar fi avut nevoie de un bun camarad, sărmanul băiat, atunci acel moment a sosit.

Ați avut dreptate să nu-l lăsați la hotel și nu trebuie ca să facă drumul de întoarcere spre Anglia singur.

— Mi-am luat deja măsuri ca să-l întovărășesc, spuse Aubrey Treherne.

— Foarte bine, asta mă scutește de o călătorie.

Dick își scoase pardesiul și-l aruncă pe canapeaua de catifea roșie, își aruncă la fel și cascheta, apoi se așeză în fotoliul care i se oferise.

În costumul său de serj albastru cu cravata deschisă la culoare, părea căpitanul unei echipe de fotbal.

Aubrey îl observa fără amabilitate și luă și el loc în celălalt fotoliu, în tăcere; se simțea cu mult mai în vârstă decât acest tânăr autoritar, care își luase aerul de a se considera stăpân pe situație.

Dick își îndreptă privirea ochilor săi vioi spre fotoliul rămas gol care se afla între ei.

— Atunci Ronnie și-a petrecut seara cu dumneavoastră?

— Da.

— Cine era al treilea?

— Al treilea era „copilașul din Praga“.

— Ah! acest afurisit „copilaș din Praga“ aș vrea să-l văd în bucățele, azi dimineată era să-l zdrobesc!

Totuși, poate fi necesar la ceva, cel puțin în a-l împiedica pe Ronnie să se gândească la cartea sa până-n momentul în care-l veți preda sănătos și teafăr în mâinile soției sale.

Îmi închipui, domnule, că vă dați seama că Ronnie este cum nu se poate mai bolnav?

Este o problemă de noroc dacă vom evita catastrofa înainte de sosirea lui acasă.

— Într-adevăr, mi s-a părut suferind și foarte excitat, spuse Aubrey; cărui fapt atribuiți această stare a lui?

— Uitați, necazul este că nu-l cunoaștem în mod exact.

Dar, după părerea mea, starea lui se explică prin faptul că a suportat, de-a lungul unor luni îndelungate alternativele violente ale unei temperaturi toride în timpul zilelor și a unei umidități pătrunzătoare în timpul nopților;

peste toate acestea o hrană proastă și mintea într-un vârtej de excitație, nici un tovarăș cu care să-și aline creierul și în plus a mai contractat și germenii malariei care a făcut să-i crească temperatura și care este cauza insomniilor lui.

Această stare cerebrală i-a permis să lucreze zi și noapte la manuscrisul său și ceea ce a scris trebuie să fie ceva strălucitor și va fi citat cu încântare de cei care nu vor ști niciodată că aceste lucruri frumoase au costat.

Dacă nu vor fi luate măsuri imediate pentru a fi evitat acest dezastru, prietenul nostru Ronnie va fi în mod sigur, când triumful lui va fi notoriu, într-o incapacitate absolută de a-l aprecia.

Fața slabă a lui Aubrey se coloră:

— Sper că diagnosticul vostru este exagerat.

— Și eu sper, replică doctorul Cameron, că înțelegeți perfect că nu ar avea nimic.

Nu pot să vă precizez cursul pe care-l va lua boala; cunoaștem atât de puține lucruri despre aceste otrăvuri ale junglei!

Dar pe Ronald îl cunosc din timpul când eram amândoi la școală și orice otrăvă îl atinge în mod direct creierul; de exemplu, dacă se molipsește de gripă, el nu strănută ca un muritor obișnuit, dar se plimbă tot timpul, cu

mintea mai mult sau mai puțin ușoară și toată noaptea privește fix tavanul.

— Ce sfaturi ați da în acest caz?

— Ah! ajungem la motivul pentru care am venit să vă întâlnesc.

Eu n-o cunosc pe soția lui Ronnie și în mod sigur dumneavoastră o cunoașteți.

— Ea este vară primă cu mine și am fost prieteni toată viața.

— Puteți să-i scrieți în astă seară și s-o expediați ca să- i parvină înainte de sosirea soțului?

— Intenționez s-o fac.

Dick Cameron se aplecă în față și vorbind cu înflăcărare:

— Bine, spuse el, mai bine să vină din partea dumneavoastră decât din partea mea, care sunt un străin.

Ea îmi cunoaște în mod sigur numele, dar soarta n-a vrut să ne întâlnim vreodată.

Aș vrea ca, fără s-o alarmați prea tare, s-o informați despre starea lui Ronnie: este important ca ea să înțeleagă că el trebuie să stea liniștit și mulțumit și că, neîntârziat va trebui să-i procure cele mai bune consultații.

— Pe cine-i recomandați?

— Ca să fiu onest, un specialist în boli mintale.

Vă voi da numele unui om care a făcut un studiu special al consecințelor malariei și a vieții de la tropice.

Doctorul Cameron scoase o agendă din buzunar, scrise un nume și o adresă și rupând notița i-o dădu lui Aubrey.

— Uitați, nu puteți găsi pe cineva mai bun.

Natural, dacă-l veți întovărăși pe Ronald în timpul călătoriei, va fi un mare ajutor pentru el.

Dar, cu toate acestea, expediați scrisoarea; mai întâi că ați putea să aveți unele dificultăți s-o vedeți pe doamna West singură și atunci răul se va fi produs fără să-l mai puteți împiedica.

Spuneți-i hotărît că înainte de orice ea trebuie să evite soțului său cel mai mic șoc.

O emoție violentă, de orice natură ar fi, i-ar clătina mintea.

— Sunt sigur că aveți dreptate, spuse Aubrey.

În astă-seară, dintr-odată a devenit foarte violent; în timp ce noi vorbeam despre violoncel, el s-a ridicat și, clătinându-se a venit în fața mea și m-a lovit la gură.

Ochii cu privirea ascuțită se aplecară asupra lui Aubrey Treherne într-o examinare nedumerită și atentă.

Aubrey se mișcă în fotoliu, apoi se ridică și mai băgă lemne în foc.

Dick rămăsese tăcut.

Când Aubrey se reasează, doctorul, vorbind încet, ca și când și-ar fi cântărit cu grijă cuvintele, spuse:

— Iată ceva straniu; starea mintală a lui Ronnie este calmă, în afară de o puternică provocare.

De altfel, ar fi și greu să-l provoci; el este mai degrabă dispus să ia în considerare lucrurile și oamenii dintr-un punct de vedere afectiv și sentimental și să fie copilărește încântat de orice idee nouă.

Dovadă este violoncelul lui.

V-aș fi recunoscător, domnule, dacă mi-ați spune ce s-a întâmplat între voi amândoi, înainte ca Ronald să vă lovească.

— O foarte simplă conversație în legătură cu violoncelul, răspunse Aubrey cu grabă.

O remarcă simplă de-a mea l-a supărat, dar l-am potolit foarte repede.

Oricum, după toate aparențele, el nu era responsabil de acțiunile sale.

— Fără îndoială, el era într-o criză de furie, spuse sec doctorul Cameron, și v-a dat o faimoasă lovitură în gură. Pe urmă și-a cerut scuze?

— A adormit, răspunse Aubrey și când s-a trezit a părut că a uitat în totalitate ceea ce se întâmplase.

Dick se ridică, își băgă mâinile în buzunare, se apropie de orgă și aplecându-se, cercetă totul; în acest timp fluiera încetisor.

Și între timp, Aubrey simțea o senzație dezagreabilă că ochii doctorului Cameron retrăiau scena dintre el și Ronald, pentru care aceasta prezenta un interes viu.

Nervii lui Aubrey nu suportau această idee.

— Nu vreau să vă grăbesc, spuse el după câțva timp, dar dacă trebuie să pun scrisoarea pentru vara mea înainte de miezul nopții, ar fi timpul să încep s-o scriu.

Dick se întoarse imediat și-și luă pardesiul.

Foarte ușurat, Aubrey cordial, avansă pentru a-l ajuta să și-l îmbrace.

— Nu, mersi, spuse doctorul Cameron; un bărbat trebuie totdeauna să fie capabil să-și îmbrace singur haina; în acest fel își exersează unii mușchi de care de obicei nu se folosește.

Își puse cu îndemânare haina grea și se întoarse spre Aubrey, — foarte înalt, foarte serios și foarte decis — înțelegeți foarte bine, domnule, că dacă dumneavoastră nu v-ați fi decis să-l conduceți pe Ronald, aș fi făcut
însumi.

Și, dacă din întâmplare, în ultimul moment ceva vă va împiedica, nu e nevoie decât să mă avertizați și într-un sfert de oră voi fi gata să plec cu el.

— Este foarte prietenos din partea voastră spuse Aubrey, dar toate proiectele noastre sunt deja făcute.

Lui Ronald îi trebuie o zi pentru a rezolva aranjamentele cu editorii săi, astfel încât mâine seară vom dormi la La Haye și vom face traversarea în noaptea următoare.

Am trimis o telegramă la hotelul Indiilor.

Sunt sigur că vara mea ar dori ca soțul său să beneficieze de cel mai bun confort și de odihnă.

La hotelul Indiilor, există o orchestră excelentă și un violoncelist de prima mână.

Lui West îi va face plăcere să-l etaleze pe „copilașul din Praga“, asta îl va distra și-i va ocupa timpul în cursul serii.

— Bună idee, spuse doctorul Cameron, numai că Ronald nu are nevoie să recurgă la banii soției pentru cheltuielile hotelului, deoarece el câștigă bani mulți!

— Veți avea grijă, nu-i așa, să-i comunicați lui West părerea mea despre starea soțului ei.

— Îi voi scrie imediat, și cum, în drum, noi vom zăbovi o noapte, și că noaptea următoare va fi ocupată cu traversarea, vara mea va primi scrisoarea cu douăzeci și patru de ore înaintea sosirii noastre.

— Mai ales, continuă doctorul cu căldură, faceți-o să înțeleagă cât mai clar ce pericol reprezintă pentru Ronnie un șoc mintal.

— Vă temeți de un șoc cerebral? întrebă Aubrey.

Dick începu să râdă: „febra cerebrală este o născocire populară, necunoscută la Facultate; dacă vreți să spuneți „meningită“, sper că nu; dar probabil o pierdere temporară a memoriei și o răsturnare completă a echilibrului minții și pentru un timp îndelungat, poate, eclipsa calităților sale intelectuale cele mai strălucitoare.

— Pentru simplificare, cu alte cuvinte, soțul verii mele este amenințat de nebunie.

— Doamne, nu! strigă Dick cu vehemență.

Cum oamenii le doresc cu atâta ușurință semenilor lor cele mai rele eventualități!

Starea actuală a lui Ronnie se datorește faptului unor circumstanțe temporare care nu vor avea efecte durabile.

El a avut totdeauna excentricitatea geniului, dar de când i s-a recunoscut geniul, oamenii au încetat să-l mai considere excentric.

Acum, trebuie să plec, dar mai întâi trebuie să-l văd, vreți să mă conduceți la camera lui?

— Doarme, spuse Aubrey; nu este supărător să-l deranjați?

— Mă îndoiesc că ar fi adormit, răspunse Dick, dar dacă este așa, nu-l vom trezi.

Și el avansă pe coridor, cu mersul decis.

Aubrey Treherne deschise ușa de la camera lui Ronald; întunericul era complet și Aubrey se întoarse pe culoar, aprinse o lumânare, o puse în mâna doctorului Cameron și-apoi intrară încet înăuntru.

Ronald era întins pe spate, dormind greu; pleoapele îi erau pe jumătate întredeschise, fața roșie și respirația precipitată.

Un braț era aruncat spre un scaun așezat alături de pat și pe el se aflau puse portofoliul său, ceasul și un mic etui din piele care conținea o fotografie a lui Hélène.

O lumânare arsesese complet și împrôscase cu ceară de jur-împrejur.

Dick luă etuiul cu miniatura, îl apropie de lumină și eczamină fotografia cu un ochi scrutător.

— Bineînțeles că el a căutat frumusețea, îi spuse încetisor lui Aubrey Treherne, apoi închise cu grijă etuiul și puse miniatura alături de portofel.

E sigur că Ronnie căutase frumusețea dar fermecătoarea figură arată foarte nobilă, o față în care puteai avea încredere.

Din momentul când va ajunge acasă el va încăpea pe mâini bune.

Zâmbetul lui Aubrey, luminat de flacăra lumânării semăna cu strâmbătura unui lup înfometat.

Nu-i răspunse.

Doctorul Cameron, cu ceasul în mână, stătea tăcut lângă pat, numărând pulsul rapid al prietenului său.

Apoi se întoarse, luă de pe masă un pahar gol, respiră mirosul pe care-l emana și privindu-l pe Aubrey Treherne:

— Este ceeace am gândit, spuse el; intenția voastră a fost bună, dar să nu se mai întâmple.

Somniferele pot fi câteodată necesare, dar nu trebuie date decât cu avizul medicului.

Personal cred că somnul artificial poate face mult mai rău unui creier fragil decât insomnia.

În sfârșit, părerile sunt diferite.

Dar nu există nici o îndoială că experiența voastră din această seară, nu trebuie să se mai repete.

I-am dat lui Ronald un amestec pe care trebuie să-l ia în cursul călătoriei sale care va

face să-i scadă febra și-i va mai degaja creierul; vegheați să-l ia.

Apoi tânărul doctor Cameron ieși din camera lui Ronald, suflă în lumânarea pe care-o ducea și puse sfeșnicul la loc pe-o etajeră.

Aubrey îl urmă, furios în forul lui interior.

Și chiar dacă doctorul Cameron ar fi fost o somitate medicală de prim ordin, purtarea lui nu ar fi putut fi mai autoritară, ordinele lui mai hotărâte.

„Un parvenit, își spunea Aubrey, un parvenit obraznic“.

Când Dick Cameron ajunsese la ușa de ieșire, avea cascheta pusă pe ceafă și mâinile înfundate în buzunarele hainei.

— Bună seara, spuse el; scuzați-mi vizita prea lungă.

V-aș fi foarte obligat dacă veți binevoi să-mi trimiteți o telegramă pentru a-mi spune dacă ați ajuns sănătoși și teferi, care să fie urmată de o scrisoare cu mai multe detalii.

Mi-am scris adresa pe hârtia care v-am dat-o mai înainte cu numele specialistului pe care trebuie să-l cheme doamna West.

Dick coborî cu ușurință scările și Aubrey auzi închizându-se ușa spre stradă.

Apoi încuie de două ori ușa apartamentului său.

— Un parvenit, repetă el, un imbecil obraz-nic!

Câteodată există un gen de consolare în a numi pe unii oameni cu calificative pe care nu le merită dar pe care ai dori să le fie potrivite.

Aubrey intră în salon. Simțea nevoia ca să dea o expresie reală furiei sale.

Foaia din agenda doctorului Cameron era pusă la vedere pe masă.

Aubrey deschise ușa de fier a sobei și o aruncă în centrul jarului.

Capitolul VIII

Paradisul pierdut

Aubrey Treherne, așezat la birou, își ținea capul îngropat în mâini.

În fața lui se găseau paginile cu rânduri dese ale scrisorii lui către Hélène și alături de ele, biletul scris cu creionul care căzuse, fără ca Ronald să observe, din scrisoarea soției sale.

După câțva timp, Aubrey își ridică capul; fața lui purta urmele îngrijorării prin care trecuse.

Un om care cedază răului suferă o criză morală necunoscută celor cinstiți, oricât de greu ar fi drumul lor.

Înainte de a-și reciti propria scrisoare, Aubrey luă din nou la cunoștință scrisoarea lui Hélène către soțul ei.

„Ronnie al meu,

„Scuză-mi scrisul și creionul, dar „Bona“ nu m-a ridicat în pat atât de sus cât aș fi vrut.

Dragă, nu sunt bolnavă, doar puțin slăbită și atât, atât de fericită!

Ronnie, trebuie să-ți scriu în prima zi când mi s-a dat voie să mă folosesc de creion, dar nu-ți voi trimite scrisoarea.

Probabil o voi păstra pentru a ți-o da mai târziu.

Dar ție ți-ar place să-ți scriu imediat.

Dragă, cum să ți-o spun?

Alături de mine, în locul tău neocupat, dearme fiul tău nou-născut, copilul nostru, Ronnie!

S-a născut acum trei zile.

Oh! Ronnie, este atât de minunat, îți seamănă atât de bine, cu toate că degetelele lui sunt roz și pumnii roșii ca niște scoici de mare.

Dar va avea mâinile tale de artist.

Dar când și le sprijină pe gâtul meu, singurătatea, atât de amară a lunilor care au trecut este uitată, pentru că el este al tău, dragă, și fiindcă eu știu că tu revii la noi.

Nu am putut să-ți spun nimic înainte de plecarea ta, deoarece știam că ai fi renunțat la călătorie și noua ta carte este atât de importantă

și de-atunci, nu ți-am spus nimic, deoarece fiind atât de departe nu voiam să te tulbur în nici un fel.

Și am fost atât de fericită să fiu singură pentru a suporta singură această încercare. Dar când ești bucurios, se uită atât de ușor suferința!

Jane a fost lângă mine.

Nu am anunțat acest eveniment în ziare, deoarece ne-a fost frică să nu-ți cadă în mâini.

Foarte puține persoane îl cunosc.

Micuțul nostru va avea șase săptămâni atunci când te vei reîntoarce; voi fi atunci complet restabilă.

Sper că vei putea citi aceste rânduri microscopice; „Bona“ n-a vrut să-mi dea decât o singură foaie de hârtie.

Ochii micuțului sunt albaștri, iar gura este ca a ta; o sărut dar el nu-mi redă sărutul.

Este o comoră, Ronnie, dar nu poate să-ți ia locul! „Întoarce-te repede la soția ta mai iubitoare ca oricând.

„HÉLÈNE“.

Da, micile pete sunt lacrimi, deoarece sunt atât de slăbită și atât de fericită.

Apoi, mai erau niște rânduri scrise mai hotărât.

„La urma-urmei, trimiți această scrisoare la Leipzig. Nu pot să mai păstrez tăcerea până la venirea ta. Răspunde-mi imediat pentru ca să mă asigur că mă ierți că am păstrat acest secret, că mă strângi la pieptul tău și că ești fericit!

Acum eu pot să mă deplasez, și copilul este sănătos“.

Măinile lui Aubrey tremurau în timp ce împătureau foaia de hârtie și pe când o înghesuia în fundul unui sertar pe care-l încuie imediat.

Apoi, cu o figură hotărâtă, reveni la scrisoarea pe care i-o trimitea soției lui Ronald West.

„Iubita mea unică,

„Da, îți spun a mea, pentru că ai fost a mea și mai ești încă. M-ai respins fără să-mi dai posibilitatea să-ți dovedesc dragostea pe care ți-o purtam și care mă făcuse demn de tine, și de care voi fi încă demn.

M-ai aruncat în întunericul în care există plânsete și scrâșnet de dinți, unde viermele remușcării nu moare niciodată.

Dar, cu toate acestea, te-am iubit mereu.

În astă-seară te iubesc, cum nu te-am iubit niciodată.

Pentru mine lumea nu contează, ci numai pământul pe care calci tu.

L-am văzut pe omul egoist, imbecil, absorbit de el însuși, căruia, după șase luni după ce m-ai respins, i te-ai oferit.

În acest moment, este oaspetele meu care sforăie într-o cameră alăturată, în timp ce eu îți scriu.

Și-a petrecut seara vorbind fără răgaz de el însuși, despre călătoria lui, despre cartea sa, despre ceea ce a făcut mai bine până acum, etc... astfel că a trebuit să-mi stăpânesc tentația de a nu-l sugruma cu mâinile mele.

Oh! Hélène, adorata mea, nu e demn de tine!

Am văzut, mai demult, o scrisoare de-a ta, în care scriai că seamănă cu un zeu din Olimp.

Recunosc că este frumos și el spune că niciodată n-a fost mai în formă ca acum și chiar dă această impresie.

Dar, în mod sigur, o femeie cere mai mult decât vitalitate și aspect exterior.

Inimă însă nu are.

Minunata noutate pe care i-ai dat-o în scrisoare l-a lăsat indiferent.

El se gândește mai mult la violoncelul pe care l-a cumpărat, decât la fiul vostru nou-născut.

Și când i-am reproșat aceasta, s-a ridicat și mi-a tras un pumn în gură; dar, din dragoste pentru tine, l-am iertat și acum, doarme sub acoperișul meu.

Oh! *Hélène*, în mod sigur, de mii de ori, ți-a înșelat speranțele.

Hélène, cândva m-ai iubit și când o femeie a iubit cu- adevărat, ea iubește întotdeauna!

Hélène, dacă el a putut să te părăsească timp de șapte luni numai ca să descopere o nouă ambianță pentru un manuscris mizerabil, fii sigură că te va mai părăsi încă și încă...

S-a căsătorit cu tine numai pentru banii tăi, a fost în mod tacit de acord cu mine; dar acum, când datorită scrierilor sale câștigă mai mult decât venitul tău, tu nu-i mai iești necesară.

Oh! iubita mea, regina mea, singura mea dragoste, nu mai rămâne alături de un om nedemn pentru tine!

Dacă un bărbat a decepționat o femeie ea are dreptul să-l părăsească, dacă ea crede că nu este acela pe care-l știa, acest lucru o eliberează.

Dacă ai fi descoperit după cununie că el era deja înșurat cu alta, nu l-ai fi părăsit?

Ei bine, el era deja înșurat cu el însuși și cu cariera lui de scriitor.

Devotamentul său nu putea să ți-l ofere. *Hélène*, nu-i mai aștepta reîntoarcerea.

Imediat ce-mi vei primi scrisoarea, vino să ne întâlnim.

Adu-ți copilul și bona lui.

Apartamentul meu îți stă la dispoziție. Voi dormi în altă parte; și îți jur că nu voi sta nici un moment alături de tine, dacă-mi vei porunci să mă îndepărtez de tine.

Imediat ce West îți va reda libertatea în mod legal, vom putea să ne căsătorim și să călătorim un an sau doi; apoi, când totul va fi aproape uitat, ne vom reîntoarce să trăim în casa cea veche, atât de dragă amândurora.

Hélène, vei avea douăzeci și patru de ore până la întoarcerea lui; dar chiar dacă te decizi să-l aștepti, nu va fi prea târziu, deoarece absorbirea în el însuși a lui, va fi ultima deziluzie a ta.

Fii sigură că primele lui cuvinte se vor referi la violoncel și nu la copilul vostru.

Dacă va fi așa, tratează-l cu un dispreț tăcut pe care de fapt îl și merită și îndreaptă-te către omul care te-a cucerit primul și căruia i-ai aparținut dintotdeauna.

Vino acolo unde te așteaptă cea mai pasionată adorare și venerația unei vieți întregi.

Al tău până la moarte și după moarte.

„AUBREY TREHERNE”.

Capitolul IX

Vârful templului

Scrisoarea lui Aubrey a fost pentru Hélène o lovitură neprevăzută și violentă în același timp.

Mai întâi, pudoarea ei de femeie fremăta de neliniște

„Ce sunt eu, și ce-am făcut pentru ca un bărbat să îndrăznească să-mi scrie astfel?

Apoi mândria de soție îi dădu putere și se gândi cu o bucurie interioară la încrederea perfectă pe care Ronnie o avea în ea, la legătura lor conjugală fericită, la dragostea soțului ei.

„Aș fi capabilă să-l omor pe Aubrey Treherne, murmură ea, strângând din pumni“.

Apoi maternitatea îi pătrunse în inimă și încleștându-și capul ei mândru, ea izbucni în lacrimi amare.

La sfârșit, ea se ridică și merse la fereastră.

„Plânsul îi face rău micuțului“ își spuse ea și imediat zâmbi.

Arborii erau desfrunziți și pământul nu mai era acoperit de iarbă. Parcul părea ud și trist.

Vara se sfârșise; totuși, încă nu căzuse înghețul și se vedeau în depărtarea ramurile și tufele de vâsc.

Dar ceața se ridica, se evapora în ghirlande albe ușoare pe de-asupra peluzelor, și în același timp apărea soarele de iarnă, străpungând norii de noiembrie și ilumina cu razele lui micile pătrate de diamant, crucea și deviza gravată dedesubt „*In hoc vinces*“, murmură Hélène.

I-am spus iubitului meu că drumul luminos duce la victorie.

„*In hoc signo vinces!*“

Primesc această rază de lumină ca semn premergător al victoriei.

Cu ajutorul lui Dumnezeu îi voi scrie lui Aubrey o scrisoare care-l va face să-și înfrângă poftele excesive și rele și care-i va îndrepta sufletul perfid spre lumina pocăinței și a mărturisirii“.

Cu aceeași poștă ea primise o scurtă scrisoare de la Ronnie redactată în momentul sosirii lui la Leipzig și bineînțeles înainte de a o fi primit pe a ei.

Ea resimți o deziluzie pătrunzătoare, deoarece, așa cum Audrey reușise să-i scrie după ce Ronnie primise scrisoarea ei, tot așa ar fi putut-o face și soțul ei.

Dar poate că, pus deodată în fața noutății minunate pe care ea i-o trimisese, lui Ronnie îi lipsiseră cuvintele.

Poate că lui i-ar fi fost teamă să nu strice prin cele scrise, ceea ce i-ar fi spus ei însăși prin viu grai, mâine, deoarece mâine se va înapoia!

Simțindu-se incapabilă de a merge în camera copilului înainte de a răspunde la nefasta scrisoare a vărului său, Hélène se așază fără întârziere la masă și scrise:

„Aubrey, nu a trecut nici jumătate de oră de când am citit scrisoarea ta; îți răspund imediat, deoarece nu vreau să-mi iau copilul în brațe, atâta timp cât sunt în posesia unei asemenea scrisori cum este a ta.

Imediat ce-ți voi răspunde, o voi arde.

Poate că atunci voi putea să mă înalț deasupra acelui sentiment de rușine în care am fost cufundată constatând că un om care mă cunoștea a avut îndrăzneala să-mi scrie în asemenea termeni.

Toată ființa mea a urlat de oroare.

Cine sunt, cine am fost, ce-am făcut pentru ca asemenea cuvinte, — o propunere atât de rușinoasă — să-mi fie adresate?

Mi se pare că sunt murdărită de păcatul unui asemenea gând, că sunt însemnată cu fierul roșu.

M-am simțit dintr-odată despărțită de soțul și copilul meu, antrenată cu tine în abisul fără fund.

Apoi, în disperarea mea, la ureche mi-au fost murmurate cuvinte sacre și în mijlocul rușinii mele și al lacrimilor, am avut viziunea Sfinților senini și calm, în picioare, în vârful templului său, acolo unde diavolul a îndrăznit să-l inducă în tentafie, pe el, cel neprihănit.

Și-atunci, cu această viziune în fața mea a Domnului Nostru, stau, Aubrey de Treherne, în vârful templului sfânt, în calitatea mea de soție și mamă și-ți spun: „Retrage-te Satan, nu poți să mă faci să cobor nici măcar cu o treaptă din vârful unde mă aflu.”

Acestea fiind spuse, eu pot, nenorocitele Aubrey, să-ți iert acest păcat teribil și vreau să caut cuvintele care-ți vor dezvălui infamia lui și în același timp va dezvălui drumul care te va îndrepta să ieși din această prăpastie întunecoasă și deznădăjduită, ca să mergi spre lumina pură a câinței, a spovedaniei și a iertării.

„Cât despre ceea ce Ține de trecut, între tine și mine nu a existat nimic din ceea ce tu evoci.

Nu te iubeam, Aubrey, pentru că-dacă te-aș fi iubit, nu aș fi rupt legătura cu tine.

Aș fi iertat totul unui om cinstit care ar fi greșit o dată.

Dar ai fi trăit o viață dublă și m-ai fi înșelat din prima oră.

L-am iubit pe bărbatul care credeam că ești.

Dar nu l-am iubit pe cel care erai.

Nu puteam să mă căsătoresc cu cineva pe care nu-l iubeam.

Și astfel te-am respins.

N-a fost niciodată vorba să-ți dau sau să-ți refuz ocazia de a-mi dovedi dacă ești sau nu demn de mine.

Cu nimic nu eram asociată la eventualitățile comportării tale viitoare.

Nu te iubeam și, în consecință, nu puteam să mă mărit cu tine.

Totuși, e-adevărat ceea ce îți demonstrez acum și anume că scrisoarea pe care mi-ai trimis-o astăzi, la patru ani după acele evenimente, confirmă din plin aprecierea mea asupra veritabilului tău fel de a fi.

Aubrey, nu-l voi discuta pe soțul meu împreună cu tine și refuz să fac cea mai mică aluzie la raporturile personale ale noastre.

Să-l apăr în fața ta, ar însemna să-l degradez în ochii oamenilor cinstiți.

A înjosi dragostea pe care i-o port ar fi ca și când aș arunca apă limpede într-o cloacă.

Nu aș câștiga nimic comportându-mă astfel.

Dar ca în sfârșit să-mi eliberez sufletul de otrava zadarnică a propunerilor tale și de rușinea că mi-au fost adresate mie, trebuie să-ți răspund într-un mod abstract la una din afirmațiile pe care le-ai făcut.

Trebuie să înțelegi că răspund în mod abstract.

Ai îndrăznit să aplici o afirmație mie și soțului meu, ceea ce eu nu admit.

Vorbesc aici în numele tuturor mamelor și al tuturor femeilor creștine.

Spui „dacă un bărbat o dezamăgește pe soția sa, ea are dreptul să-l părăsească; că acest fapt o eliberează“.

Și drept răspuns, eu îți spun:

Când o femeie iubește destul de mult un bărbat pentru a se căsători cu el, el devine propria ei viață, propria ei persoană“

De multe ori, nu-mi fac datoria în privința aspirațiilor mele spre bine și propriile mele slăbiciuni mă deziluzionează.

În același timp, nu cred că sunt liberă să mă sinucid.

Atunci îmi iau în considerare slăbiciunea, mă hotărâsc s-o remediez și-mi continui cu curaj viața.

Dacă o femeie își părăsește soțul, ea comite o sinucidere morală.

Dacă decepțiile și deziluziile survin din vina soțului, ea trebuie să le considere ca și când s-ar produce din partea ei.

Atunci ea trebuie să fie răbdătoare, devotată, plină de înțelegere și mereu tandră, ajutându-și soțul ca și când s-ar ajuta pe ea însăși, cu scopul de a atinge tărâmurii mai înalte, abordând existența cu un curaj pios.

Acesta este răspunsul meu, răspunsul unei adevărate soții la insinuările subtile ale scrisorii tale.

Recunosc că deseori unele căsătorii devin fără speranță, imposibile, adevărate închisori ale degradării.

Dar aceasta survine atunci când legătura sfântă dintre soți a fost contractată din alte rațiuni decât dragostea și dorința reciprocă s-a produs fără chibzuință și prea ușor.

Sau, tot atât de bine, atunci când persoanelor interesate, descoperind la timp greșeala lor, le-a lipsit energia necesară pentru a rupe angajamentul, așa cum l-am rupt eu cu tine, Aubrey, salvându-mă astfel și pe mine și pe tine de o viață plină de regrete și de suferințe.

Oh! de ce nu poți vedea că singura prăpastie întunecoasă este aceea a păcatului; dezamăgirea, singurătatea, remușcarea sunt greu de suportat, într-adevăr, dar ele pot fi îndurate la lumină, ele nu aparțin numai decît întunericului.

Pot să-ți cer, drept compensare pentru suferința pe care mi-a produs-o scrisoarea ta și pentru efortul penibil pe care mi l-a pricinuit răspunsul pe care ți-l scriu, să asculți cu răbdare când îți citez ultimele cuvinte din prima epistolă a sfântului Ioan.

O fac din tot sufletul meu plin de rugăciune și de speranță pentru tine, da, chiar pentru tine, Aubrey; căci dacă vorbele mele nu au nici o influență asupra ta, Dumnezeu a promis că ale lui nu i se vor întoarce niciodată fără să-și fi făcut efectul.

„Ori, noi știm că Fiul lui Dumnezeu a venit și ne-a dat inteligența pentru a cunoaște Adevărul; Copiii mei, feriți-vă de idoli.”

Oh, Aubrey, acționează conform cu această dojană, ea este adevărul.

Vara ta, care speră că vei obține cele mai bune rezultate și care nu te va uita în rugăciunile ei.

„HÉLÈNE WEST”

Capitolul X

Ronnie sosește prin ceață

Ronald ajunsese la gara din Liverpool Street la ora opt dimineața, într-o zi cu brumă de noiembrie.

După o noapte petrecută în liniște pe vapor, debarcarea în întuneric la Harwich și câteva ore singur într-un vagon de clasa întâi, mișcarea și agitația marii gări îi produsese un fel de zăpăceală.

Lumina strălucitoare, confundându-se cu ceața galbenă care pătrundea prin toate deschizăturile, zgomotul pașilor grăbiți a sutelor de persoane, bărbați și femei alergând spre treburile lor, alunecarea numeroaselor trenuri pe șine, acel du-te-vino al hamalilor împingând cărucioarele pline cu bagaje grele; zarva bidoanelor lăptarilor, claxonul taxiurilor, și

dincolo de gară puternica agitație a Londrei care se trezea, toate acestea îi păreau lui Ronald că au o legătură cu ciudatele coșmaruri care îl obsedau acum atât de des și îl lăsau epuizat.

El descoperise că era preferabil ca atunci când se abăteau asupra lui, să se oprească și să le lase să dispară.

În consecință, ținând într-o mână învelitoarea de pânză care-i ascundea violoncelul și în cealaltă sacul în care-și ținea manuscrisul, el rămase nemișcat pe platformă, așteptând ca zgomotul să se calmeze și coșmarul să se împrăștie.

După un moment, un inspector care-l cunoștea pe Ronald trecu pe lângă el.

Se opri imediat și cu complezența obișnuită profesiei sale, îl întrebă scoțându-și șapca.

— Aveți bagaje, domnule West?

— Nu, mulțumesc, astăzi nu, spuse Ronald.

El știa că pe undeva el avea bagaje, multe colete, dar cum să le caute în mijlocul acestui coșmar?

În plus, cu cât ar fi stat mai liniștit, cu atât mai repede i-ar fi trecut această halucinație.

— Veniți de la Hook, domnule? întrebă inspectorul.

— Da, zise Ronnie. Apoi adăugă un calambur răutăcios. Inspectorul se mulțumi să râdă și se îndepărtă; totuși, întorcându-se din drum, îl observă cu atenție pe Ronnie.

Acesta crezu de cuviință să se explice mai clar:

— Adevărul este, prietene, că sosesc din Africa centrală unde am stat într-o tabără în junglă în fața focurilor din mărăcini în compania unor animale ciudate.

Am scris o carte despre toate acestea, opera mea cea mai bună.

Inspectorul citise și apreciasse toate operele lui Ronald.

El zâmbi, dar jenat, societatea animalelor ciudate i se părea un lucru ieșit din comun.

— Nu ați bea o ceașcă de cafea înainte să vă aventurați în ceață, domnule?

— Ah! ce idee bună, spuse Ronald și se îndreptă spre bufet.

Aici nu era nimeni și era liniște la această oră matinală.

Toți acei inși cu pașii grăbiți și fețe îngrijorate care trecuseră prin fața lui Ronald dejunaseră devreme la ei acasă, soțiile lor le făcuseră cafeaua; tot așa cum i-o va face și lui mâine, Hélène.

Acest gând i se păru lui Ronnie aproape de netolerat atât se simțea de fericit.

Cum de putea să asocieze o asemenea fericire cu ideea cafelei?

Îi trebuiră câteva minute pentru a-și alege masa; nu-și aducea aminte să mai fi avut vreodată această latitudine; în general, trebuia să o prinzi pe prima liberă.

Erau patruzeci de măsuțe din marmoră... pe care să pună ochii?

Fetele care serveau și stăteau în spatele trotuarului îl observau cu interes, în timp ce el rătăcea printre mese, nedecis, așezându-se o secundă la una, pentru a se ridica brusc și a merge la alta.

La sfârșit, se plasă la una care era cea mai centrală, apoi își scoase violoncelul din etui și înșurubându-l cu vârful în parchet, îl rezemă de un scaun.

Atunci o zări pe una dintre chelnerițe care stătea lângă el în picioare, așteptându-i comanda.

El comandă o ceașcă de cafea, pâinișoare cu unt, apoi un pahar cu lapte și un biscuit pentru „copilaș”.

În momentul în care era servit, înainte de a gusta cafeaua fierbinte, apăru amicul său inspectorul întovărășit de un coleg.

Ei spuseră că au venit pentru a se asigura că domnul West avea tot ceea ce era necesar.

Ronald le mulțumi pentru amabilitate și le arătă „copilașul“.

Ei îl examină cu surpriză și interes; dar, își făcură reciproc cu totul la vederea paharului cu lapte și biscuiții pe care Ronald îi pusese pe masă pe partea unde era sprijinit violoncelul.

Ei salutară și se îndepărtară.

Rămas singur, Ronald își bău cafeaua și imediat simți cum i se luminează mintea și cum dispar ultimele efecte ale lichidului calmant pe care Aubrey insistase s-o bea în ajun, tocmai în momentul plecării vaporului.

Tot ce-l înconjura își pierdu aspectul de vis.

Inima i se umplu de un val de fericire.

Era la Londra!

Aproape ajunsese la căminul său.

Dacă ar fi fost de acord ca Hélène să-i vină în întâmpinare, ea ar fi fost acum aici, în fața lui, de cealaltă parte a mășutei de marmură!

În acest moment, privirea îi căzu pe paharul cu lapte și pe biscuit așezați în fața „copilașului din Praga“; le trase repede spre el, și dintr-odată rușinat el înțelese că, în public, nu trebuie să împingi gluma prea departe.

El știa că Hélène ar fi spus: „Nu fi absurd, Ronnie“.

Nu-i plăceau nici laptele și nici biscuiții, dar le înghiți repede nevăzând alt mijloc de a se debarasa; el spera ca tinerele chelnerițe care-l observau să creadă că i-a făcut multă plăcere să le consume.

Apoi ceru un whisky cu sifon pentru a se debarasa de gustul laptelui și în același timp își aduse aminte că Dick îi ceruse imperios să nu se atingă de alcool.

Deci, în loc de whisky, el mai comandă o ceașcă de cafea.

Această a doua ceașcă de cafea îl făcu să se simtă excelent; niciodată nu se simțise atât de viguros.

Își puse „copilașul” în sac.

Inspectorul revenise.

— V-am găsit bagajele, domnule West, spuse el, și dacă ați binevoi să-mi încredințați cheile, noi vom face tot ceea ce este necesar.

— Ah! Chiar vă rog, spuse Ronald, și vă mulțumesc foarte mult.

Trebuie să bagate într-un taxi, îmi voi depune bagajele la clubul meu.

Mi-e teamă că mai înainte am fost cam neclar în privința lor, dar pe pachebot luasem o soluție soporifică și când am coborât din tren eram aproape adormit.

Îți mulțumesc încă odată pentru ajutor, prietene.

Inspectorul păru ușurat.

Ronnie plăti nota, luă violoncelul, îl încredință inspectorului apoi se îndreptă vesel spre sala bagajelor.

Se simțea în stare de a cuceri universul!

Ceața se risipea.

Rumoarea marelui oraș îi păru mai normală. El privea bucuros vizita la editorul său, se simțea mândru că putea să-i prezinte atâtea manuscrise și apoi o va regăsi pe Hélène.

În taxi, plasă violoncelul lângă el.

Oricum, se felicită că o împiedicase pe Hélène să-i vină în întâmpinare la gară; era mult mai comod să aibă loc suficient în taxi pentru violoncelul său, atât de bine aranjat în sacul lui, lângă el.

În timp ce taxiul avansa, lui Ronald îi făcea plăcere să observe aspectul iernatic al Londrei; chiar și ploaia și ceața i se păreau agreabile.

Nu-i era frig; Aubrey îl convinsese la La Haye să-și cumpere o splendidă haină de blană.

Nu mai renunța la ea deoarece când o îmbrăca se simțea comod și minunat.

Taxiul alerga pe cheiul noroios și alunecos, poatină un moment pe o linie de tramvai și Ronald trebui să-și protejeze violoncelul cu mâna.

Tamisa cenușie își rostogolea valurile puternică, agitată, chiar în inima centrului Londrei.

Ajuns al club își aranjă complet toaleta, și lăsând violoncelul la portar, plecă cu manuscrisul sub braț pentru a-și vizita editorul.

În valiză, descoperise sticla cu poțiunea pe care doctorul Dick îi recomandase s-o ia în timpul călătoriei: înghiți o doză, apoi băgă sticla în buzunarul hainei de blană.

Totul se petrecu bine; editorul său nu se arătă nici preocupat, nici vag la vorbă.

Îi făcu o primire frumoasă lui Ronald și-i acordă toată atenția.

În cea mai bună dispoziție morală și părând, datorită tenului său bronzat însăși încarnarea sănătății, Ronald se reîntoarce la club, își luă gustarea și arătă la doi sau trei amici frumosul lui violoncel; la ora trei după amiază lua trenul spre Hollymead.

Cele șapte luni de despărțire trecuseră.

Toate coșmarurile păreau că s-au risipit.

Mergea spre Hélène.

Într-o oră și jumătate o va întâlni.

Începu să se întrebe agitat ce va spune Hélène despre „copilașul din Praga“.

Simțea în mod sigur că imediat ce va ține arcușul în mână va ști să facă violoncelul să vorbească.

Până în acest moment își înfrânsese dorința să cânte la el deoarece vroia să împartă cu Hélène aceste prime clipe fericite.

În timp ce trenul își încetinea mersul pentru Hollymead și apăreau semnalele luminoase ale micuței gări, Ronald înghiți ultima doză din poțiunea lui Dick și aruncă sticla sub bancheta vagonului.

Capitolul XI

Mirajul

Hélène aştepta în salon întoarcerea trăsurii trimise la gară.

I-a trebuit un mare efort ca să nu se ducă şi ea.

Adevărul este că ea se îmbrăcase ca să ia loc în trăsură.

Apoi, în ultimul minut, i s-a părut imposibil să se întâlnească cu Ronnie pe peronul unei gări.

Deci a trimis trăsura goală, urcă, îşi puse o rochie lungă de interior care-i plăcea lui Ronnie, se asigură că în camera copilului totul era în regulă, apoi coborî să stea în salon, încercând să perceapă alt zgomot decât cel al bătailor inimii ei.

Camera era plăcută, intimă și caldă, focul ardea vesel, perdelele lungi erau lăsate, abajurul oranj răspândea o lumină cernută.

Masa pentru ceai era pregătită pentru două persoane și flacăra căminului înviora strălucirea pieselor de argint.

Scaunul preferat al lui Ronnie era așezat la locul lui și toate lucrurile exterioare urau bun venit stăpânului casei; dar soția care-l aștepta știa că acestea nu contau în comparație cu arzătoarea primire pe care ea i-o pregătise în inimă, soțului absent de șapte luni!

Nici un cuvânt, nici o telegramă nu mai primise de la Ronnie de când el îi trimisese scrisoarea lui din Leipzig.

Dar Hélène știa că el fusese înapovărat de ocupații, și dată fiind reîntoarcerea lui atât de apropiată, probabil i se păruse inutil să-i mai scrie.

El nu putea ghici cât de mult își dorise tânăra soție, în fundul iaimii slae, să primească un mesaj de la el imediat ce el ar fi primit marea veste și care să fi sunat astfel:

„Sunt fericit, ce bine ai făcut!”

Pe măsură ce clipa reîntoarcerii lui se apropia, nervozitatea tinerei femei creștea.

Hélène ar fi vrut să fie sigură că ar fi avut timp să fugă și să-i dea bonei ultimele dispoziții.

Ce s-ar fi întâmplat dacă tocmai în momentul sosirii soțului copilul s-ar fi trezit și dacă primul sunet care i-ar fi ajuns la urechi lui Ronnie, ar fi fost plânsul fiului său!

Ea ieși în hol, și se opri să asculte la baza scării.

Pe palierul de la etaj, totul era liniștit.

Ea se întoarse în salon și sună.

— Simpkins, spuse ea valetului, ascultă cu atenție zgomotele de afară și atunci când trăsura va ajunge în fața casei, să fii la ușa de intrare; s-ar putea să ajungă în orice moment.

Îi vei spune domnului West că mă aflu aici.

Se așază, decisă să aștepte în liniște, luă un ziar și încercă să citească un articol de politică externă.

Atunci descoperi cum îi tremură mâinile. Începu să râdă și se simți mai bine „Oh! ce va gândi Ronnie despre mine dacă dintr-o dată devin nervoasă?”

Ea se apropie de cămin și văzu în oglindă reflectându-se o față palidă, dar încântătoare.

Ea nu dădu nici o atenție frumuseții și observă doar paloarea ei, care nu era deloc liniștitoare!

Încercă să pună un buștean pe foc, dar pentru că nu a strâns suficient cleștele de aramă, acesta se rostogoli pe carpetă.

În aceeași clipă, ea percepse trapul rapid al cailor care urcau alea din apropiere.

Ea apucă bușteanul în mână și-l aruncă în foc, apoi fugi și deschise ușa, revenind imediat la masa de care se și sprijini și rămase cu privirea fixată pe ușă.

Altfel Ronnie ar fi fost constrâns să traverseze întreg salonul pentru a ajunge la ea.

Ea îl va vedea, va vedea dragostea strălucind în ochii lui.

Îl auzi pe Simpkins traversând holul și deschizând ușa.

Apoi după o secundă se auziră roțile oprindu-se, scrâșnind pe nisipul umed.

Un murmur veni din partea lui Simpkins, apoi vocea clară și veselă a lui Ronnie când trecu pragul.

„În salon? mersi! Da, ia-mi blana. Nu, acesta nu, am eu grijă, o să-l pun chiar eu.“

Apoi pașii traversară holul.

Și în sfârșit, silueta lui Ronnie umplu deschizătura ușii, înalt, bronzat, radios!

Ea uitase cât era de frumos!

Ah! da, dragostea care făcea să-i strălucească ochii era aceea pe care ea o aștepta, arzătoare și tandră.

Ea nu știu niciodată cum ajunsese la ea; dar ea își deschisese brațele în care se aruncă,

Ronnie strângând-o și el la rândul său într-ale sale, gura lui căutând-o pe a lui Hélène, dar ea își îngropase fața la pieptul soțului său și-i simți sărutările pe păr.

— Oh, Hélène! spuse el, Hélène! De ce am plecat? Ea îl strânse mai tare, suspinând încet.

— Dragă, am crezut amândoi că este mai bine să pleci.

Și nici nu știai...

— Nu, reluă el vag. Nu știam.

El credea că ea vroia să-i spună că el nu știa cât de lungă i se va părea absența și nici cât de arzătoare dorința reciprocă de a se reuni.

— Nu aș fi plecat dacă aș fi știut, adăugă el tandru.

— Eram sigură, Ronnie. Dar totul mergea atât de bine.

— Bineînțeles, Îți amintești că ai spus că eram un menaj solid, deci nu era nici un motiv de îngrijorare.

Totuși, câteodată eram îngrijorat.

Ea se aștepta la altceva. Dar nu surveni nimic. Ronnie îi sărută din nou părul.

— Când ai primit scrisoarea mea, ai fost fericit Ronnie? murmură ea încetișor.

— Care scrisoare, adorata mea? Toate scrisorile tale m-au făcut fericit.

— Ultima, pe care ți-am trimis-o la Leipzig.

— Ah! Sigur, da, am fost foarte fericit, am citit-o în apartamentul vărului tău.

Tocmai îi arătam...

Oh, Hélène, acum mi-am adus aminte că trebuie să-ți arăt ceva, o adevărată comoară, o surpriză, am lăsat-o în hol, vrei să mă duc s-o aduc?

El o eliberă din strânsoarea brațelor și ea se îndepărtă cu un pas, privind fața radioasă a soțului său.

— Sigur, Ronnie, spuse ea, sigur, mergi și adu-o.

El se grăbi spre hol, se luptă cu nodurile sacului; niciodată nu durase atât de mult scoaterea „copilașului“ din îmbrăcămin-tea lui.

Îl ridică și-l examinează în lumina lămpilor din hol.

Vroia să constate că era tot atât de cafeniu și tot atât de frumos cum i se păruse totdeauna.

Da, nuanța lemnului era aceea a unei minunate castane.

Hélène aprinsese lampa cu spirt a ceainicului.

Fața îi redevenise palidă.

— Iată surpriza mea, Hélène, cel mai frumos violoncel pe care l-ai văzut vreodată!

Are o sută cincizeci de ani, a fost fabricat la Praga. M-a costat o sută cincizeci de lire.

Hélène îl privi.

— Pentru un violoncel suma este foarte mare, spuse ea, conștientă că făcând această observație, o formulase numai pentru că nu avea ce spune.

— Ba deloc, replică Ronnie; un muzician din orchestra de la La Haye care avea un violoncel foarte frumos, mi-a zis că nu mai văzuse niciodată o asemenea minune.

El aprecia că am făcut o afacere excelentă.

— Este o minune, zise Hélène, vărsând cu o mână tremurătoare apa clocotită din ceainic.

Ronnie apropie un al treilea jilț de masa de ceai, exact în fața lui, sprijini violoncelul de el, apoi începu să-l contemple cu nesaț.

— Știam că aceasta va fi părerea ta, dragă.

Din clipa în care l-am cumpărat de la Zimmermann, după ce-ți alesesem orga ta, nu am încetat să mă gândesc la momentul în care ți-l voi arăta, cu toate că ne așteaptă încă ceva mai frumos, Hélène.

— Da, Ronnie.

— Privește aceste coarde de argint care strălucesc în lumina focului.

L-am numit —copilașul din Praga“.

— De ce „copilaș“?

— Pentru că are o sută cincizeci de ani, și pentru că trebuie să fim atenți să nu-i lovim capul atunci când umblăm cu el.

Hélène își puse mâna la gât ca cineva care se sufocă.

— Găsesc că pentru un violoncel este un nume ridicol, spuse ea cu răceală.

— Ba deloc, protestă Ronnie. Cu fiecare zi care trece îl consider mai apropiat de mine.

Violoncelul meu este cel mai prietenos „copilaș” care există, ascultă tot ce i se ordonă, nu-ți provoacă necazuri și nu vorbește decât când este întrebat.

Hélène se aplecă asupra ceainicului, apa fierbea. Fără să-și ridice privirea, ea făcu ceaiul.

Ronnie era volubil; era atât de plăcut să fie așezat pe scaunul său preferat, s-o vadă pe Hélène preparând ceaiul și să aibă „copilașul” în siguranță pentru a o face să i-l admire.

Hélène nu i se păru soțului său atât de interesată și atât de entuziastă cum sperase el.

Dintr-odată, își aduse aminte de gluma lui Aubrey. În clipa aceea, Hélène îi oferea ceașca cu ceai.

El o luă, atingând cu degetele sale, degetele soției sale; acestea era între ei un semnal de dragoste, aducându-le aminte că fusese prima

dată când Hélène își dăduse seama că Ronnie o iubește, atunci el îi atinsese ușor degetele în timp ce ea îi oferea ceașca de ceai.

El îl făcu și-acum și zâmbi când o privi.

Era atât de fericit încât toate lucrurile îi redeveneau vagi; lângă Hélène atât de aproape nu vor mai fi coșmaruri, ci un vis plăcut; un vis prea frumos pentru a fi adevărat.

— Dragă, spuse el, am adus „copilașul“ într-un sac de pânză.

Ar trebui să-i comandăm ceva mai potrivit.

Aubrey spunea că probabil ai vrea să-l pui într-un leagăn.

Dar „copilașul“ îmi reamintește mereu de o castană brună care-și sparge învelișul; am deci intenția să-i comand un etui din lemn de trandafir dublat cu catifea albă.

Hélène râse tulburată.

— Nu doresc, Ronald, să-ți pun violoncelul într-un leagăn, spuse ea.

Deodată Ronnie avu senzația că Hélène nu era mulțumită.

— N-a fost decât o glumă proastă a lui Aubrey, nu i-am ascuns aceasta și l-am avertizat că ți-o voi repeta-o.

Să vorbim despre altceva.

Apoi își întoarse cu hotărîre privirea de la violoncel și începu să-i vorbească lui Hélène

despre manuscrisul lui, despre călătoria sa fantastică, despre succesul său în descoperirea junglei și despre ambianța cam macabră care se potrivea romanului său.

Deodată își dădu seama că Hélène nu-l ascultă.

Cu figura rece și închisă în ea însăși, ea privea focul.

Bătăile inimii lui Ronald se opriră.

Niciodată până acum el nu mai văzuse această expresie pe fața lui Hélène; coșmarurile îl vor urmări chiar la el acasă, în căminul său?

Pentru prima dată în viața lui el se simți zăpăcit.

Hélène era nemulțumită.

El nu era așa cum ea l-ar fi vrut.

Rămase într-o tăcere dezolantă. Hélène continua să privească focul.

Lumina din cameră se reflecta în lacul cutiei „copilașului“.

Lui Ronald îi veni o inspirație și fața i se luminează.

Se ridică.

— Dragă, spuse el, te-am prevenit că va veni pentru noi încă un moment și mai frumos.

Tânăra femeie se ridică la rândul ei și își privi soțul în ochi, așteptând.

El întinse mâna și ridică violoncelul.

— Hélène, haidem în atelier, acolo unde ți-am spus că sunt sigur că voi putea cânta la violoncel.

Vom sta acolo la lumina focului, cum am stat în ultima seară acum șapte luni și mă vei auzi cântând la el pentru prima dată.

Atunci, lui Hélène i se păru că maternitatea ei o strânge de gât.

— Ronald, spuse ea, ești complet și cumplit de egoist. Mi-e rușine pentru tine!

Ei se priviră, fiecare de cealaltă parte a mesei.

Toate emoțiile susceptibile sufletului omenesc se răspândiră pe figura lui Ronald: mirare, mânie, furie, durere, rpriză îngrijorată.

Ea văzu toate aceste flucuații apărând și dispărând și în fine rămânând, disperare indignată.

La sfârșit, el vorbi.

— Dacă asta este părerea ta, Hélène, este păcat că m-am întors din jungla africană. Acolo aș fi găsit o femeie care cel puțin ar fi știut să mă întâmpine la revenire.

Apoi fața lui începu să scoată flăcări de furie; el apucă ceașca din care băuse ceai și o roti deasupra capului; buza superioară se ridică într-o strâmbătură înfricoșătoare.

Hélène îl privea, împietrită.

Privirile li se întâlneau și în cea a soției sale el văzu exprimată toată oroarea de care era capabilă și atunci mânia din privirea lui se stinse.

El își lăsă mâna în jos și se făcu că privește cu atenție desenele de pe ceașcă, apoi o puse încetisor pe farfurioară.

— Îți cer iertare, zise el, nu trebuia să-ți spun acele cuvinte ca despre o altă femeie.

Nu există pe lume, pentru mine, o altă femeie; și, binevenit sau nu, nu cunosc decât un singur „acasă“.

Apoi, cu blândețe și decizie, se întoarse, luându-și violoncelul.

Ieși fără să privească în urma lui; ea îl auzi traversând holul, și oprindu-se un moment ca pentru a lua ceva de acolo, apoi luând-o pe coridorul care mergea la atelier.

Trăgând cu urechea cu toată atenția, ea auzi ușa de la atelier închizându-se, nu violent — i se mai întâmplase lui Ronald să trântască mai tare ușile — dar cu o hotărîre care părea s-o excludă pe Hélène, pentru acum și pentru totdeauna.

Prăbușindu-se pe scaunul în care cu atâta ardoare și bucurie așteptase sosirea soțului său, Hélène izbucni în hohote disperate de plâns.

Capitolul XII

Un prieten care acționează

Ea nu a știut niciodată cât timp a rămas singură în salon, dar nu putea fi timpul interminabil care i s-a părut, deoarece Simpkins nu a venit să strângă tava cu ceai și bona nu a trimis nici un mesaj.

Hélène a plâns până la epuizare; acum, calmă în aparență, se întreba ce va face, când în parc se auzi duduitul unui motor; după o secundă, în fața intrării se opri un automobil.

Apoi zbârnâi soneria.

Cu instinctul oricărei femei de a arăta mereu bine și de a ascunde celorlalți o durere personală, Hélène zbură la o oglindă, își aranjă coafura, făcu să dispară batista udă de lacrimi și stând în picioare lângă cămin, cu un picior

așezat pe bordură, îl aștepta pe vizitatorul neprevăzut.

Ea auzi voci în hol, apoi Simpkins deschise ușa salonului și încercă să-l anunțe, dar o putere invizibilă îl făcu să dispară și un bărbat tânăr cu umeri lați, îmbrăcat într-un pardesiu i se substitui, închise ușa în nasul nefericitului Simpkins și avansă, cu cascheta dată pe spate și cu ochii întunecați și pătrunzători căutând figura lui Hélène.

Își scoase cascheta înainte de a-i vorbi, dar părul scurt și des îi dădea o înfățișare și mai aspră.

Ajuns la masa de ceai, se opri:

— Unde este Ronnie? Întrebă el. Vorbea de parcă ar fi alergat timp îndelungat.

— Soțul meu este în atelier, răspunse Hélène cu blândețe și demnitate.

— Ce face?

— Cred că el cântă la violoncel.

— Oh! Doamne, acest mizerabil instrument este în stare bună?

— După câte știu, da.

— La ce oră a ajuns Ronnie?

Tânărul bărbat cu părul prost aranjat se uită la pendulă.

— Oh! Doamne! mai zise el. Am călătorit zi și noapte și de la Londra am venit întins cu

mașina, pentru a ajunge primul și el mi-a luat-o înaintea cu mai mult de o oră.

În fine, el este bine și nu e o nenorocire că am întârziat.

Se lăsă să cadă în fotoliul lui Ronald și cu o mișcare bruscă a mâinilor, își încălci și mai tare părul.

— Trebuie să încerc să explic, spuse el.

Și ridică spre Hélène o față palidă; gura i se contractă.

— Sunt istovit, zise el; și își îngropă fața în mâini.

Hélène sună.

— Aduceți imediat whisky și sifon, îi comandă lui Simpkins de îndată ce apărură în ușă.

Apoi, avansând, ea își puse ușor mâna pe umerii lați ai vizitatorului său.

— Nu încercați să-mi explicați, spuse ea cu blândețe, înainte de a servi ceva.

Sunt sigură că știu cine sunteți: portretul dumneavoastră se află în grupurile de cricket și de fotbal care împodobesc cabinetul de toaletă al lui Ronnie; sunteți prietenul preferat al lui, Dick Cameron.

Dick nu-și ridică capul. Pentru moment era incapabil, dar deși nu putea să vorbească, în sinea lui își spunea: „Ce femeie, Doamne, ce femeie... nouăzeci și nouă la sută mi-ar fi oferit

un ceai, și un ceai făcut cu o oră mai înainte, iar una la sută ar fi trimis după un polițist.

Dar ea a decis pe loc să-mi ofere whisky și sifon, apoi se apropie și mă face să mă simt în largul meu.

Aș! noi doi îl vom salva pe bătrânul Ronnie.

Hélène îi oferi băuturi și de îndată ce fură aduse, se așază lângă vizitatorul său.

Amabilitatea puțin cam aspră a tânărului bărbat îi plăcea; aspectul său prăfuit dovedea ardoarea pe care o pusese în îndeplinirea misiunii sale.

Aerul ager și inteligent al lui Dick îi reveni imediat. Se ridică, se uită în oglindă, apoi cu un zâmbet foarte umil se întoarse spre Hélène și spuse:

— Ați dat dovadă de curaj și bunătate, doamnă West, netrimitând pe cineva după un polițist.

Hélène îi răspunse râzând:

— Mă cred capabilă să recunosc un om onest atunci când îl întâlnesc, domnule Dick.

Trebuie să-mi permiteți să vă dau numele pe care l-am auzit totdeauna vorbindu-se despre dumneavoastră.

Acum, explicați-mi totul fără rețineri.

— Bineînțeles, spuse Dick scoțându-și haina și așezându-se.

Dar va trebui să încep cu niște întrebări.

Ați primit ieri dimineață scrisoarea vărului vostru?

Trebuia s-o primiți urgent, înainte de sosirea lui Ronnie; sper că ați acționat imediat în consecință.

Hélène, uluită, își privea interlocutorul.

— Am primit scrisoarea vărului meu, zise ea.

— Este perfect explicită, doamnă West?

— Absolut explicită.

— Atunci înseamnă că dintr-un punct de vedere l-am judecat greșit; dar trebuie să mă iertați dacă nu mă pot împiedica să-l consider pe vărul vostru un mincinos și un derbedeu.

Figura lui Hélène era tristă și severă.

— Sunt obligată să spun că-l cunosc de mult ca fiind așa, doctore Dick.

— În acest caz, nu veți fi surprinsă să aflați că atunci când mi-am dat seama că nu și-a ținut promisiunea de a-l însoți pe Ronnie până aici, am alergat în urmărirea lui.

— Deci s-a pus problema ca Aubrey să revină împreună cu soțul meu?

A fost rândul lui Dick să rămână perplex.

— Acest lucru îl convenisem împreună, mai mult, își dăduse cuvântul.

Dar nu aveam încredere în el și cu cât chibzuiam mai mult, cu atât mă îngrijoram mai tare.

Ieri dimineață, ziua în care trebuia să facă traversarea cu Ronnie, am fost la domiciliul său, și am aflat că trebuia să se întoarcă după amiază.

Aș fi vrut să pot să-l aștept ca să-i succesc gâtul, dar în primul rând Ronnie era important. Nu mai puteam să mai ajung la vaporul de noapte la La Haye; dar m-am îndreptat spre Bruxelles, azi dimineață am făcut traversarea la Boulogne, am ajuns la Londra cu patruzeci de minute întârziere și nu am mai prins trenul de Hollymead de ora trei; următorul nu pleca decât la ora 5!

Atunci am închiriat un automobil de la un garaj pe care-l știam, cel mai rapid și cu o sută de kilometri pe oră am ajuns.

Totuși, prea târziu! Din fericire nu s-a întâmplat nimic supărător. Veți înțelege că era necesară o intervenție promptă. Care putea să fie micul joc al vărului vostru?

— Este inexplicabil pentru mine, spuse Hélène alene, cum de știți despre scrisoarea vărului meu.

Evident, ați acționat cu cea mai mare viteză, dar nu am nici cea mai mică idee pentru ce era necesară această viteză.

— Vărul vostru nu v-a transmis mesajul meu?

— În scrisoare nu vă menționează numele.

— Nu v-a scris despre starea critică a lui Ronnie?

— Mi-a scris că Ronnie i-a declarat că nu s-a simțit niciodată într-o formă mai bună, adăugând că soțul meu chiar așa părea.

Dick sări în picioare, se duse la fereastră și murmură câteva reflecții despre Aubrey Treherne.

Hélène le auzi.

— Ronnie este... bolnav? întrebă cu buzele tremurând.

Dick se întoarse.

— Atât cât poate fi un om, doamnă West, dar acum, deoarece se află la el acasă și la îndemâna celor mai buni medici, îl vom însănătoși.

Nu vă frământați!

Dar cuvântul „frământare“ nu exprima pe de-a-ntregul fața îngrozitor de îngrijorată a lui Hélène.

— Spuneți-mi totul, îl imploră ea.

Dick se așează și în termeni simpli și clari îi repetă textul mesajului cu care îl însărcinase pe Aubrey să i-l transmită, explicându-i și amplificându-i amănuntele medicale.

Orice emoție violentă: bucurie, durere sau furie ar avea probabil efecte dezastruoase.

Este sigur că Ronnie l-a lovit pe vărul vostru în cursul serii petrecute împreună acasă la acesta. Ronnie i-a administrat o lovitură în gură de mână întâi, și resimt o oarecare satisfacție că-mi amintesc.

Când l-am văzut pe vărul vostru după această scenă, părea că l-a iertat pe Ronnie.

Dar problema explică poate, comportarea lui ulterioară.

Din fericire aici — Dick privi cu satisfacție în jurul său — totul pare foarte pașnic.

Hélène păstra o tăcere uimită.

— Este de bun augur, continuă doctorul Dick, că a putut suporta bucuria reîntoarcerii.

Deoarece nu ați observat nimic anormal în comportarea lui înseamnă că starea lui s-a îmbunătățit.

Fără-ndoială că a dormit în timpul traversării, deoarece îi dădusem un preparat pe care să-l ia în timpul călătoriei, care trebuia să-i degajeze creierul și să-i calmeze starea generală.

Vi s-a părut că este complet normal?

Hélène se ridică și cu mâinile împreunate se postă în fața doctorului.

— Mi s-a părut întrutotul normal, zise ea, deoarece nu aveam idee de contrariul; dar

acum, când cunosc adevărul, îmi dau seama că vai! nu era! doctore Dick, între mine și Ronnie a avut loc o scenă teribilă.

Dick se ridică.

— Povestiți-mi-o, spuse el.

— I-am spus lui Ronnie, că este un egoist inveterat și incorigibil, și că mi-era rușine de el!

— Nu ați putut înghiți un fapt; ce-a făcut acest sărman Ronnie?

— De când a ajuns acasă, nu a făcut decât să vorbească despre violoncelul pe care-l adusese, sugerând că poate m- ar amuza să-l culc într-un leagăn; apoi, când am terminat de băut ceaiul, mi-a propus, ca și când ar fi fost această îndeletnicire cea mai delicată, să trecem în atelier pentru a-l asculta cum cântă la violoncel pentru prima dată; îl numește „copilașul din Praga“ explicându-mi că este „copilașul“ cel mai adorabil care există pe lume.

— Ah! acest diavol de „copilaș“! strigă doctorul Dick, mi-a produs oroare din primul moment! Dar într-adevăr, doamnă West, toată această manifestare nu este decât un entuziasm prost plasat.

Ronnie este un copil veritabil, atunci când e vorba de jucăriile lui.

Nu vă imaginați dorința lui arzătoare pe care o resimțea ca să vă arate violoncelul.

Purtarea lui dovedește o evidentă tendință să fie adâncit în el însuși, dar aici intervine și temperamentul de artist care-și creează o lume a lui, în detrimentul datoriilor și obligațiilor față de alții.

Știm că aici rezidă partea slabă a lui Ronnie; dar, scuzați-mi sinceritatea, el nu merita un tratament atât de sever din partea voastră.

Hélène își frângea mâinile.

Deodată, doctorul i le prinse și i le ținu ferm între ale sale.

— De ce nu spuneți adevărul?

Atunci Hélène i-l destăinui.

Nu-și mai reaminti niciodată cum o făcuse, și numai ea însăși știa ceea ce găsisese doctorul Dick să-i răspundă. Și, multe luni după aceea, când în fața ei erau criticate ambiția nemăsurată a doctorului Dick, duritatea lui față de cei care-i stăteau în drum, lipsa lui totală în privința religiei și a principiilor ortodoxe, Hélène, cu figura ei dulce voalată de tristețe, cu ochii plini de o amintire emoționată, își ridica vocea în favoarea prietenului lui Ronnie. „Poate că are și el defectele lui, spunea ea, recunosc că are un

limbaj care ar face-o pe sfânta lui mătușă Louise să se răsucească în mormânt, dar el este un sprijin pe care te poți bizui, o rezervă veritabilă de putere.“

După ce Dick, cu bărbia în mână, meditase contemplând focul, se întoarse spre Hélène.

— Nu, spuse el, nu pot să cred că Ronnie a fost informat despre eveniment.

Era, în mod precis, într-o stare de spirit în care o asemenea veste i-ar fi produs o extremă exaltare.

Ar fi fost foarte îngrijorat pentru dumneavoastră prin ceea ce trebuia să treceți singură și, preocupat de revenire și de perspectiva de a-și vedea copilul, încât pe „copilașul din Praga“ l-ar fi neglijat complet.

Sunt convins că Ronnie nu a primit scrisoarea voastră.

Scrieți la post-restante din Leipzig și ea vă va fi în mod sigur returnată.

— Este imposibil, protestă Hélène, el a primit-o și a deschis-o când era la Aubrey, i-a spus noutatea vărului meu, deoarece acesta mi-a vorbit despre ea în scrisoarea lui.

Expresia feței lui Dick deveni gravă.

— Atunci, spuse el, cazul este mai serios decât mă temeam.

Trebuie să mergem la Ronnie fără să mai pierdem nici o clipă.

L-am avertizat pe șofer să aștepte, astfel încât dacă avem , să pot trimite un mesaj la Londra fără nici un minut de întârziere.

Unde este Ronnie?

— Și-a luat violoncelul și s-a dus în atelier; l-am auzit închizând ușa.

— Conduceți-mă, spuse doctorul.

Cu mâna pe clanța ușii, el făcu o pauză și o întrebă:

— Vă simțiți capabilă să-l iertați pe sărmanul Ronnie?

Privirea lui Hélène fu singurul răspuns.

Traversară holul și când coborau pe coridorul care ducea la atelier, se opriră amândoi în același timp; și privirile lor uluite, se încrucișară în tăcere.

Sunetele pline ale unui violoncel ajungeau până la ei, o armonie atât de bogată, atât de tânguitoare, atât de vibrantă de pasiune, încât ascultătorilor îngrijorați, în picioare, în penumbra care-i învăluia, această armonie îmbrăca un caracter supranatural.

În același timp, ei spuseră:

— Nu poate fi decât Ronnie care cântă?

— Nu poate fi decât Ronnie, reluă Hélène; nu se mai află nimeni altcineva în casă.

— Intrați prima, murmură Dick; voi aștepta aici.

Chemați-mă dacă aveți nevoie de mine; și mai ales nu-l luați pe neașteptate. Intrați ușor, fiți foarte... dar știți mai bine și singură.

Hélène avansă singură.

Puse mâna pe clanța ușii atelierului.

Oh! cât ar fi dorit ca această muzică misterioasă să se oprească o clipă astfel încât ea să aibă puterea să intre.

De-a lungul șirei spinării simțea alergându-i fiori. Cu toate eforturile sale, îi era imposibil să asocieze această muzică cu Ronnie.

Altul, era sigură de asta, se afla în atelier.

Fu tentată să se întoarcă spre Dick. Apoi îi fu rușine de prostia ei și intră hotărâtă.

Dick o văzu dispărând.

Aproape în aceeași secundă, muzica încetă, se produse un trosnet, un țipăt al lui Hélène, tăcere... apoi un alt strigăt înfricoșător al lui Hélène, țipăt de frică și de groază, căruia Dick îi răspunse, repezindu-se spre el.

Se afla într-o cameră joasă, placată cu panouri de stejar, luminată doar de flacăra unui foc de lemne.

Ușa prin care intrase doctorul se găsea în stânga șemineului iar pe zidul din față, era suspendată o oglindă imensă, încadrată cu o ramă masivă, aurită.

Pe jos, în mijlocul camerei, zăcea Ronnie, culcat pe spate, fără cunoștință.

Scaunul pe care stătuse și care căzuse o dată cu el, era sfărâmat. Violoncelul se odihnea pe pieptul lui, iar el se agăța cu ambele mâini de el. Măinile îi dădură drumul atunci când Dick se apropie.

Soția lui Ronnie era în genunchi, lângă soțul ei, dar nu-l privea.

Ochii ei rătăciți, măriți de teroare, erau îndreptați spre oglindă; brațul ei stâng întins înaintea părea rigid de la umăr până în vârful degetelor.

— Uită-te, Dick, țipă ea, uită-te! oh! cerule! uită-te!

Dick întoarse comutatorul și privi la rîndul său în oglindă.

El văzu în ea, propria lui imagine, mărită, ursuză, cu părul în dezordine.

Apoi, pe parchet, formând o grămadă întunecată, Ronnie cu violoncelul și soția lui Ronnie, palidă ca o moartă, cu brațul întins în față și ochii fixați spre oglindă.

Lângă Ronnie, în centru, se afla un jilț vechi, italian cu capete de lemn sculptate pe brațe; pe spătar, floarea de crin a Florenței; jilțul era tapisat cu piele roșie și aur.

Asta a fost tot ceea ce a distins Dick, în afară de flăcările căminului din fundul camerei.

Și cum o privea, brațul lui Hélène recăzu; el o văzu ridicând violoncelul care îl strivea pe Ronnie, și aplecându-se asupra soțului, ridicându-i capul și sprijinindu-i-l pe genunchii săi.

Dick își întoarse privirea de la oglindă; scena din cameră era exact ceea ce văzuse reprodus în oglindă, afară de un detaliu: scaunul florentin căzuse o dată cu Ronnie și avea spătarul spart.

În timp ce Hélène îi scotea gulerul și cravata lui Ronnie, ea îl întrebă:

— Ați văzut?

— Nu este momentul să contemplăm oglinzile, răspunse doctorul ursuz.

Am văzut că aveam mare nevoie să mă spăl și dumneavoastră de săruri volatile.

Dar avem multe de făcut pentru Ronnie, înainte de a ne ocupa de noi. Trimiteți-mi imediat doi bărbați puternici în care să putem avea încredere.

Cereți imediat automobilului și aduceți-mi un creion, hârtie și un plic.

Nu există decât un om în lume care la această oră ne poate ajuta și este important să fie aici fără cea mai mică întârziere posibilă.

Când Hélène părăsi camera, Dick se uită pe furiș în oglindă; acum scaunul italian zăcea pe jos, sfărâmat.

— Hm! spuse doctorul Dick, ar trebui să botezăm acest violoncel „demonul din Praga“

Capitolul XIII

Ronnie se află în prezența arborelui ucigaș

Ronnie ieșise din salonul soției sale și se îndreptase spre atelier într-o stare de adevărată stupoare.

Într-o mână ducea violoncelul iar în cealaltă etuiul și arcușul pe care le strânsese de pe hol; dar pentru moment, el uitase complet „copilașul din Praga“

Îl sprijini de un scaun, puse etuiul de-o parte, închise ușa atelierului și se apropie de foc.

El contempla buștenii groși care trozneau, și focul care îi consuma „... un egoist inveterat și incorigibil... iată cum mă judecă soția mea, repetă el încet... și ea este atât de frumoasă și perfectă! Și am dorit-o cu atâta pasiune! Dar sunt un egoist inveterat și incorigibil...“

El își sprijini brațele de marmura căminului și lăsă să-i cadă capul pe ele.

Simțea o contracție ciudată în gât și înțepături sub pleoape, din cele pe care nu le mai resimțise din zilele de necazuri copilărești.

Dar instinctul îl făcea să-și stăpânească lacrimile, și, chiar în singurătate, nu a avut această ușurare.

După un moment el ridică capul și murmură: „...Ah! arborele ucigaș! arborele misterios și otrăvitor! Arborele ucigaș, l-am întâlnit în junglă!

În noaptea în care am poposit sub ramurile lui, m-am simțit îmbolnăvit.

De-atunci niciodată nu m-am mai simțit bine. Coșmarurile au început în acea noapte și m-au urmărit până aici. Acesta este cel mai rău lucru dintre toate.

Și Hélène mă numește otrăvitorul mulțumirii sale... un „egoist inveterat incorrigibil!“.

Aprinse luminile și începu să meargă-n lung și-n lat cu pași agitați și sperați.

„Otrăvitor pentru tot ce atinge, spuse el, ucigându-i pe toți cei care se opresc sub frunzișul său... Eu sunt arborele ucigaș“.

Se opri în fața oglinzii celei mari, contemplându-și figura care se reflecta în ea.

Își apropie fața de oglindă, privindu-se cu ochi arzători.

Apoi, își lovi imaginea cu pumnul: „Poftim, arbore ucigaș, mormăi el, și fii blestemat!”

Își rănise articulațiile; reveni la foc, frecându-le cu mâna stângă.

„Nenorocitul, spuse el, pentru tine e foarte greu; aveai intenții bune, dar iată, ai fost mereu un arbore ucigaș, sărmană, dragă Hélène, ce afacere ai făcut!”

Se așează în fotoliul lat, își aprinse o țigară, puse un altul drept în fața lui, apoi așezându-i pe rând, unul după altul pe prietenii săi și pe cei ai lui Hélène, începu să vorbească cu fiecare dintre interlocutorii lui imaginari.

„Aveți absolută dreptate, dragă doamnă Dalmain! Nu mai aveți nevoie să luați o atitudine de dezaprobare, sunteți liberă să v-o exprimați deschis.

Hélène mi-a spus ea însăși adevărul cel mai crud. Nu sunt decât un „arbore ucigaș” dăunător; nu puteți trece peste asta.

Văd că sunteți amărâtă, inima voastră generoasă mă compătimește. Hélène spune că, la necaz, sunteți o prietenă de neprețuit, ei bine! aveți ocazia s-o dovediți, pentru că în mod cert, niciodată nu v-a solicitat cineva mai nenorocit.

Dacă vreți să-mi faceți un bine, vorbiți-mi despre soția mea. Spuneți-mi cât este de frumoasă și tandră! Spuneți ce brațe care înlănțuiesc are, ce ochi blânzi și buni!

Sunt călătorul însetat care, în deșert, zărește apă, se grăbește să ajungă la ea, și care găsește un miraj!

Din rădăcinile arborelui din Upas curge un lichid otrăvitor...

Ah! uite că vine Aubrey Treherne, fiți vigilentă, doamnă Dalmain, are un dinte contra voastră.

Repede, dispăreți din fotoliul unde vărul lui Hélène, cu fața plină de sânge, se va apleca asupra voastră și vă va sugruma cu ambele mâini!...

„Bună seara, vere Aubrey, cum te mai simți cu buzele în astă seară?”

Nu trebuie s-o săruți pe Hélène înainte de ați se vindeca buza.

Lui Hélène îi va fi rușine de tine pentru că nu poți pune cărbuni în sobă, fără să te lovești la gură. Te disprețuiesc! Acest sărman fericit Ronnie, revenind acasă pentru a-i arăta violoncelul lui Hélène, te-a crezut.

Dar arborele ucigaș știe, nu poți să-l păcălești, domnule!...”

„Ia uite-l pe Dick! Intră și fii binevenit!

Așează-te bătrâne! Vreau să te întreb ceva...
sst! ascultă.

Motorul de automobil, care sforăia mai înainte în parc, aducea un polițist; deci este esențial să știm după care legi se conduce circulația pe străzile din Leipzig... Ce senzație ar fi în ziare, un anunț care ar apărea în acest sens:

„Arestarea unui arbore ucigaș pe străzile Leipzигului...” Ar fi mai rău decât arestarea copilașului din Praga.” *apropo, unde este copilașul?”*

Zări viloncelul pe care-l rezemase de un scaun. Se ridică, îl luă, și se îndreptă spre pian. Din gura lui, ieșeau vorbe incoerente.

Deschise capacul de la pian, bătu pe câteva clape și-și acordă violoncelul exact cum îl văzuse făcându-l pe Aubrey.

La prima vibrație a coardelor, dispoziția i se schimbă și expresia de amărăciune îi dispăru de pe figură.

Fu iluminat de o expresie de tinerețe și de speranță.

Aduse violoncelul aproape de scaune și îl puse din nou acolo unde fusese.

Apoi, rezemându-se visător în fotoliu, zâmbi ca-n vis fotoliului din fața sa.

„Hélène, iubita mea, spuse el, e-adevărat că nu știu să cânt la pian, bat clapele și-atât. Dar există un instrument muzical la care am dorit totdeauna să cânt. Astăzi îl am — este violoncelul pe care l-am iubit și l-am dorit atâta timp cât violoncelul la care cântam acum o sută de ani.

Acum, draga mea soție, îl vei auzi și vei uita totul, afară de faptul că te iubesc!“

El luă violoncelul, îl plasă între genunchii săi și văzu imediat că stătea prea jos.

Ridicându-se, el se îndreptă spre colțul atelierului unde, sprijinit de perete, se afla frumosul scaun florentin pe care Hélène împreună cu el îl aduseseră din Italia iarna trecută.

Ronnie puse acest scaun în mijlocul camerei cu fața spre oglinda cea mare.

Apoi stinse lumina, ațâță focul și aruncă înăuntru câțiva bușteni.

Flăcările care izbucniră imediat, luminau camera.

Capitolul XIV

Ca într-o oglindă

Ronnie reveni la scaunul florentin, luă violoncelul între genunchi și-și puse degetele pe lemnul de abanos; le lăsă să alunece ușor și fără zgomot pe coarde. Apoi, cu mâna dreaptă, ridică arcușul, și cu blândețe și lent, făcu să răsune primele patru note. Fiecare sunet se ridică pur și profund; nici o zgârietură, nici o eraore a arcușului.

Focul strălucea vesel. Ronie făcu o pauză. Sentimentul unei mari așteptări îi umplea sufletul. Acea amintire a lucrurilor uitate părea că-i revine lent.

Contemplându-și propria imagine în oglindă, zâmbi constatând că ținea corect violoncelul. Lumina focului se diminua. Reflectarea persoanei sale în oglindă, se reducea, părea că era ascunsă de o ceață.

Nu mai putea distinge decât strălucirea coardelor argintate și linia albă a manșetei de la cămașa sa albă. Apoi, dintr-odată, el uită totul, în afară de ceea ce căutase să-și reamintească. La încheietura mâinii stângi simți un fior; el apucă gâtul violoncelului, coardele îi mușcau extremitatea degetelor. Ridică arcușul și-l făcu să alunece pe coarde. O melodie pasionată și înăbușită umplu încăperea, și sufletul lui Ronnie fu inundat de fericire. Nu îndrăznea să judece, nu putea decât să acționeze.

El știa că, în sfârșit, cânta la violoncel.

Totuși, i se părea că el ascultă doar ceea ce este cântat de altcineva.

În căminul care se afla în spatele lui, trosniră doi bușteni.

Camera fu iluminată de flăcări intense.

Ronie își ridică privirea și se uită în oglindă.

El văzu reflectându-se în ea violoncelul și scaunul florentin; dar bărbatul care stătea pe scaun și cânta, nu era el...

În fața lui se afla o figură palidă și tristă, cu părul negru, din care o șuviță îi cădea pe frunte; pe coarde urcau și coborau niște degete lungi și albe peste care cădea o manșetă de dantelă; genunchii care strângeau violoncelul erau acoperiți de niște pantaloni scurți de satin

iar pe pulpele bine făcute purta ciorapi de mătase; pe picioarele bine fixate pe parchet străluceau catarama cu diamante.

Ronnie contempla acest miraj.

Fiecare mișcare a arcușului care fremăta răspundea ritmului muzicii care tresălta în atelier.

Ronnie continua să cânte, cu privirea fixată în oglindă.

Bărbatul pe care-l vedea în oglindă, nu-și ridică pleoapele, nu-l privi pe Ronnie; el privea violoncelul, cu pleoapele lăsate.

Ronnie nu îndrăznea să-și examineze mâinile.

Își simțea degetele mișcându-se, cum se mișcau cele din oglindă; îi era frică să nu descopere o manșetă de dantelă căzându-i asupra mâinii.

Focul era din nou foarte mic.

Ronnie continua să cânte cu ochii ficși.

Muzica devenea mai amplă și mai frumoasă.

Camera era aproape în întuneric, imaginea din oglindă aproape invizibilă.

Ronnie nu putea distinge decât linia albă a frunții executantului.

El ar fi dorit ca acesta să-și ridice ochii și să-și îndrepte privirea asupra lui, prin întunericul care creștea.

Un alt buștean se prăbuși și flăcările izbucniră iar înalte și luminoase.

Fiecare amănunt al tabloului din oglindă apărea iar.

Piciorul drept al violoncelistului era așezat puțin spre spate și ușor ridicat; călcâiul nu atingea parchetul.

De asemenea, călcâiul drept al lui Ronnie era ridicat.

Apoi, privind peste cel care stătea pe scaunul florentin, acolo unde trebuia să se oglindească ușa atelierului, Ronnie văzu perdele întunecate cu pliseuri dese.

Și cum le observa surprins, ele se îndepărtară și apăru fața unei femei încântătoare.

Văzând-o, Ronnie își aminti imediat de emoții de nespus, de bucurii divine, de dureri ascuțite, de sentimente de nedescris, decât prin muzică și prin armoniile ei.

Violoncelul începu să suspine, gemând și pasiunea pe care o exprima depășea în ardoare toate izbânzile gamei în major.

Femeia se strecură în cameră.

Ronnie îi pândeă mișcările.

Cu pași ușori, ea avansă și se postă în spatele scaunului florentin.

Apropierea ei nu fusese sesizată, violoncelistul nu ridicase ochii; în mod evident nu avea cunoștință de o prezență străină.

Femeia își aplecă privirea cu capul în jos, observându-l atent pe cel care cânta.

Urmărind privirea ei, Ronnie văzu că de la gulerul violoncelistului cobora un jabou de dantelă veche, iar pe piept purta o panglică stacojie pe care strălucea o stea din diamante.

Femeia aștepta.

Ronnie observă.

Violoncelistul continua să cânte.

Focul se stinge.

Apoi un buștea trosni, și flăcările luminară întunericul.

Ronnie văzu femeia punând mâna stângă pe spătarul scaunului italianesc, apoi alunecându-și mâna dreaptă în spate, și luând ceva de pe o masă acoperită de lucruri care străluceau.

Și cum el o pândeă, ea ridică mâna dreaptă deasupra capului și în această mână strălucea lama unui pumnal ascuțit în vârf.

Ochii femeii se încrucișară cu cei ai lui Ronnie și-i aruncară o privire de o răutate triumfătoare.

Ronnie înțelese că-l va omorî pe violoncelist fără a fi provocată.

Unicul gând al lui Ronnie a fost să-l avertizeze pe executant și să-l salveze.

El știa că nici un sunet pe care l-ar fi scos nu ar fi fost auzit în secolul care trecuse; dar o intuiție misterioasă îl avertiza că tot ce-ar face, violoncelistul ar face-o și el.

Cu un efort disperat, el opri arcușul.

Avu timp să distingă în oglindă că și violoncelistul făcea de asemenea o pauză.

Atunci Ronnie îi dădu drumul arcușului, înșfăcă violoncelul cu ambele mâini și-n momentul când era să primească lovitura, atrase instrumentul spre pieptul său.

Apoi, speteaza scaunului cedă; picioarele lui Ronnie părăsiră parchetul și el căzu pe spate, jos, foarte jos, în fundul prăpastiei negre...

Capitolul XV

Se ridică ceața

Când Ronnie își reveni după un vis lung și confuz, în cursul căruia auzise numeroase voci și trecuse prin evenimente independente de voința lui , el era așezat pe o bancă a esplanadei de la Hazelbeach.

Aerul era rece și pătrunzător, dar soarele strălucea și colinele învecinate opreau vântul.

Era înfășurat în haina de blană și îi era cald.

Primul lucru căruia îi acordă atenție a fost sclipirea mării liniștite care se întindea în fața privirii sale.

Nimic nu era mai stimulant decât lumina soarelui jucând de-asupra mării.

Efectul este atât de ușor de produs.

Soarele strălucește, marea palpită și mii de diamante scilipesc.

Ronnie admiră un moment acest spectacol, fără a-și manifesta sentimentul că-l sesizează.

El voia, fără să se observe, să-și dea seama de ambianța locului.

Hélène era așezată lângă el și-i vorbea vesel și limpede ca și când s-ar fi adresat unui copil pe care trebuie să-l distrezi și să te ocupi de el.

Ronnie o lăsa să vorbească în timp ce el încerca să se orienteze.

Îi aruncă o privire pe furiș, apoi își reluă contemplarea mării.

Hélène era și ea îmbrăcată cu o haină de blană iar pe păr purta o frumoasă tocă cenușie.

Fața îi era trasă, dar briza mării și soarele îi dăduseră culoare.

Privirea lui Ronnie se detașă de la suprafața mișcătoare a mării și examinează plaja; aceasta era pustie, și pe esplanadă nu se zărea nici o siluetă.

Hélène și el ar fi fost singurii inși dacă pe o bancă învecinată nu ar fi stat un individ care citea.

Avea aspectul unui servitor superior cu jacheta lui neagră și cu melonul său.

Stătea prea departe pentru a-i auzi, dar prezența lui era suficientă pentru a-l face pe

Ronnie să nu mai aibă sentimentul că se află singur cu Hélène. Și-l incomoda în mișcări.

În sfârșit, el înțelese că sosise momentul să oprească eforturile pe care le făcea Hélène ca să-l distreze.

În dreapta lor, pe bancă, era așezat bărbatul străin; Hélène, în stânga, foarte aproape de el: Ronnie întoarse spatele spre bancă, și-și privi lung soția.

— Hélène, spuse grav, cum am ajuns aici?

— Cu automobilul, dragă; dacă vii direct nu este departe; cu trenul, am fi fost obligați să ne întoarcem mai întâi la Londra.

— Când am sosit?

— Ieri, Ronnie, ia privește la căsuțele alea caraghioase din lemn, acolo: ele se folosesc drept cabine de baie sau în loc de corturi vara. Pot fi închiriate pentru dimineața sau pe toată durata unui sejur și să fie mobilă și confortabil. Este o idee bună, nu? Oamenii le dau denumiri grandioase. Am văzut că una se numea «Woodstock», alta «Hycombe House». Dacă am lua vreuna, am fi obligați s-o botezăm «La Grange».

— Hélène, mi-ai povestit de două ori în ultima jumătate de oră, povestea acestor mici barăci, numai că ultima oară una se numea

«Runnymede» și cealaltă «des Tilleuls». Imediat, dacă vrei, vom merge să le citim numele, dacă asta te distrează. Dar mai întâi, va trebui să-mi răspunzi la câteva întrebări. Hélène, unde este violoncelul meu?

— Acasă, Ronnie.

— S-a spart?

Hélène arăta dezolată.

— Nu, iubitule, nu s-a deteriorat, l-am pus în siguranță. Ia privește ce frumos strălucește marea în soare.

— Mersi, dragă, am terminat cu efectul razelor de soare asupra apei. Hélène dragă știu că am fost bolnav fără speranță. Dar m-am vindecat și îți cer să-mi povestești tot ce s-a întâmplat. El își dădu seama că ea aruncat o privire spre omul așezat pe banca din vecinătate.

— Nu te ocupa de el, spuse, nu ne poate auzi. Dacă tu crezi că da, să mergem mai departe.

— Nu, nu spuse cu vioiciune Hélène. Ne simțim atât de bine aici! Ronnie vezi aceste...

— Nu, iubita mea, spuse el, nu văd. Nu te văd decât pe tine și refuz ca atenția mea să-mi fie solicitată spre spectacole stimulante oferite iarna de plaja Hazelbeach... Oh! da, știu că ne aflăm la Hazelbeach. Acum cinci ani am

petrecut aici o săptămână veselă cu niște prieteni. Închiriasem o mică baracă pe care o botezasem «Buckingham Palace», mi-aduc foarte bine aminte.

Strecurându-și mâna în manșonul lui Hélène, îi acapară ambele mâini.

Expresia de neliniște și de alarmă a ei îl atinse în suflet. Niciodată înainte nu văzuse la Hélène nici cea mai mică manifestare de frică; și un instinct sigur îl avertiză că ei îi era teamă de el. Era greu, deoarece el era cumplit de obosit și spiritual și fizic. Soluția cea mai simplă ar fi fost să se resemneze într-o atitudine pasivă și să-și treacă vremea privind marea. Dar trebuia să lupte pentru a și apăra judecata care-i revenise; înainte de toate trebuia s-o convingă pe Hélène de aceasta. Mâinile tinerei femei tremurau în manșon. Ronnie i le menținea hotărât.

— Dragă, spuse el, știu că am fost într-o are foarte proastă. Eram bolnav deja la Leipzig, dar atunci nu știam. Dick Cameron mă prevenise că nu era bine să mă plimb prin oraș, așa cum făceam. Presupun că, de-atunci mi s-au tulburat mințile. Dar, oh! Hélène, nu vezi, cum poți să nu vezi, dragă că acum sunt complet restabilit. Nu-mi amintesc nimic din ceea ce s-a întâmplat din momentul în care

cântam la violoncel în fața oglinzii. Dar despre ceea ce s-a petrecut înainte, mi-amintesc foarte clar: călătoria, manuscrisul meu, despre perioada în care am început să nu mai dorm. Văd în fața ochilor locul în care am stat atunci când am avut primul coșmar.

Îmi rememorez lucrul din timpul zilei și al nopții la bordul vaporului, apoi, Leipzig, La Haye, Londra în ceață, apoi întoarcerea acasă și tu, Hélène, îmi amintesc totul. Nu-ți dai seama că norii s-au risipit, nu poți, copilă dragă să crezi că acum sunt lucid? Privește cum soarele de mare izgonește ceața dimineții: *«In hoc signo vinces»*. Nu mi-ai spus tu o dată că drumul victoriei se află în lumină? Am învins ceea ce, pentru un timp, îmi otrăvise creierul. Sunt eu însumi din nou, Hélène, nu vrei să crezi asta?

Lacrimi brăzdau obrazii Hélénei, ochii ei se cufundau în cei ai soțului său.

— Oh! Ronnie, sigur că ești transformat complet, ești tu însuși. Oh! Ronnie, adoratul meu! Dick revine mâine, a plecat astăzi dimineața la Londra; el ne va spune ce trebuie să facem. Până atunci nu ar fi înțelept să vorbim despre mare și de micile barăci și... de fericirea noastră regăsită?

— Nu, Hélène, spuse el cu hotărâre; nu suntem încă fericiți. Trebuie să aflu mai mult. Cât timp s-a scurs de la seara din atelier?

— Aproape o lună. Suntem în săptămâna Crăciunului; mâine este ajunul Crăciunului.

Ronnie medită în tăcere.

Și-apoi:

— Să ne plimbăm puțin, spuse el; în săptămâna Crăciunului este prea frig pentru a rămâne așezați.

Hélène se ridică și porniră împreună pe esplanadă. Ronnie aruncă o privire în spatele lor: omul de pe bancă îi urmărea la mică distanță.

— Ce obraznic este acest individ, spuse el. Pare decis să audă ce vorbim. Dacă l-aș trimite la plimbare?

— Nu Ronnie, nu, te rog, răspunse repede Hélène, îi este imposibil să ne audă.

După un moment, Hélène lăsă să-i scape manșonul și se aplecă să-l ridice.

Dar Ronnie se întoarse și el și surprinse semnul pe care soția sa îl făcuse omului care-i urmărea și care se așezase pe banca cea mai apropiată. Atunci sărmanul Ronnie înțelese.

— Presupun că el este un paznic.

— Oh! nu, iubitul meu, este doar un valent cu experiență; se află aici ca să-ți satisfacă or-

dinele. Este un om blând și amabil și se ocupă de lucrurile tale.

— Înțeleg, spuse Ronnie; un valet bun este util, recunosc, dar în general, ei nu-și petrec dimineața citind ziarul pe o bancă la malul mării, aproape de stăpânii lor. În sfârșit, dacă mâine se reîntoarce Dick, atunci vom putea discuta problema valetului. Ia-mă de braț, Hélène, mă simt puțin slăbit, și spune-mi de ce am venit aici?

— «Ei» s-au gândit că schimbarea de aer, de ambianță și liniștea desăvârșită, ar putea face minuni pentru tine.

— Cine sunt acești «ei»?

— Doctorul Dick și unul dintre prietenii săi.

— Înțeleg: în fine, nu vreau să te forțez să-mi spui ceea ce crezi că preferi ca eu să nu știu. Numai că vreau să-ți povestesc tot ceea ce știu. Totul este ca un coșmar îngrozitor. Nu-mi amintesc să fi văzut orice altceva înainte de a observa o lumină care dansa deasupra mării. Dar, din contră, îmi aduc aminte să fi auzit o voce blândă, ca a ta, Hélène. Mai îmi amintesc de o mână care mă mângâia; mă stăpâneam să nu fac nici o mișcare care ar fi putut să o jignească.

Apoi, alte voci necunoscute, la intervale regulate. În sfârșit, vocea doamnei Dalmain,

căreia mă forțam să mă supun, deoarece mi-era o temă îngrozitoare să rămân singur cu ea! Câteodată mi s-a părut că aud un copil mic plângând. E caraghios, nu-i așa?

Hélène nu-i răspunse dar roși violent. Ronnie urma să-și aducă aminte?

— Vocea dulce spunea: «Bonă, ia-l de-aici»; dar acestea, în mintea mea sunt lucruri vagi, deoarece mă aflu într-un puț adânc. Îmi imaginez că această idee cu «copilașul» mi-a venit datorită numelui pe care-l dădusem violoncelului: «Copilașul din Praga».

Hélène, m-ai auzit cântând în seara venirii mele acasă?

— Da, te-am auzit.

— Cântam frumos, nu-i așa?

— Foarte frumos, Ronnie.

— Doresc atât de mult să cânt iar la violoncel.

— Mai târziu, iubitule.

— În timpul bolii mele, am vorbit mult despre el?

— Da, mult, dar vorbeai mai ales de călătoriile tale și despre aventurile ciudate pe care le-ai avut, astfel încât doctorii au crezut că se datorau delirul tău; dar am găsit explicația în manuscrisul tău. Sper să nu te superi Ronnie, pentru că le-am aflat; dar ei

mi-au cerut aceasta pentru a încerca să-și dea seama de circumstanțele în care te-ai îmbolnăvit...

— Ți-a plăcut manuscrisul?

— Opera ta este minunată, Ronnie!

Până acum nu ai mai scris ceva asemănător! descrieri atât de strălucitoare.

Chiar când mă asaltau îngrijorările cele mai de temut, mă purtau departe de ele.

Nu cunosc, bineînțeles, sfârșitul; dar când vei putea să-ți reiei lucrul, îmi vei spune și le vom discuta împreună.

Figura tristă a lui Ronnie se luminează.

Fu transformată de o expresie de fericire adevărată, de prima rază de lumină după atâta timp.

— Sunt fericit că este bun, spuse el simplu. Credeam aceasta; mă consolează, că nu am dat greș întru totul.

Apoi, merseă în tăcere.

Ultimele cuvinte ale lui Ronnie exprimau o amărăciune atât de profundă că Hélène nu găsea cuvinte de răspuns. Aruncă o privire la ceas; se apropia ora gustării; arătându-i lui Ronnie hotelul:

— Vino, iubitul, spuse ea; vom vorbi mai bine la adăpost; avem un salon fermecător cu vedere spre mare.

El se întoarse imediat; dar când pătrunseră în grădina hotelului, Ronnie spuse deodată:

— Atunci când deliram, am vorbit despre «arborele ucigător»?

— Da, Ronnie, mereu, îți închipuiai că ești un «arbore ucigaș».

— «Știam» că sunt.

— De ce?

— Deoarece soția mea descoperise aceasta în seara când mă numise «un egoist inveterat și incorigibil»; asta este arborele ucigaș, ceva dăunător.

— Oh! Ronnie, strigă Hélène, dacă aș fi știut!

Dar Ronnie zărise melonul în spatele gardului grădinii și-l strigă pe cel care-l purta și care veni imediat.

— Doamna West mi-a spus că ești în serviciul meu. Du-mă în camera mea, te rog.

Capitolul XVI

Trebuie ca el să-și aducă aminte

Dick apăru a doua zi foarte de dimineată, deoarece trebuia să prindă trenul de prânz, astfel încât să ajungă seara acolo unde era așteptat să-și petreacă sărbătoarea Crăciunului.

O telegramă a lui Hélène îl avertizase asupra schimbării survenite cu Ronnie, dar nu se așteptase totuși la revenirea completă a echilibrului moral pe care-l descoperi la prietenul său atunci când la gară, se salutară în tăcere.

Ronnie luase devreme micul dejun, pentru a merge în întâmpinarea lui Dick; el nu o înștiințase pe Hélène despre intenția lui, mulțumindu-se, în seara precedentă, să-i dea

ordine valetului său pentru ca să i-l pregătească.

Plecă singur la gară, dar când ajunsese acolo, el îl văzu pe valetul său pe peron.

— M-am gândit, domnule, spuse această persoană folositoare, că s-ar putea să fiu de ajutor pentru a duce valiza domnului doctor; și cum în acest moment trenul intra în gară, el murmură:

— Mai bine v-ați da puțin înapoi, domnule.

Și cu mâna fermă, îi apucă brațul lui Ronald.

Ronald avu chef să-l trântască, dar înțelese că este un mijloc foarte bun dacă este înconjurat de un zid de prudență.

Se trase înapoi, dar în tăcere; în momentul în care, la fereastră apăru fața veselă a lui Dick, valetul îi dădu drumul și dispăru.

Putem spune că Ronnie nici nu l-a mai revăzut vreodată; fără îndoială că i-a dus valiza doctorului înapoi la gară.

— Hello, bătrâne! strigă Dick.

— Hello, Dick, răspunse Ronnie; aici îmi merge mai bine decât la Leipzig omule. Mă simt în formă.

Trebuie să-ți fac cadou un nou termometru.

— Sigur, spuse Dick, după Crăciun o să-i tragem o raită la Londra și ai să-l alegi personal.

— Nu-i nevoie să-mi spui că ești în formă, bătrâne, asta sare în ochi. Este evidența însuși.

— Aș vrea ca și alții să vadă aceasta.

— Ce vrei să spui?

— Dick, viața mea este un infern.

Există aici un tip care poartă melon și care este considerat valetul meu. Ieri seară, când ne-am dus la culcare, într-o cameră acceptabilă, trebuie s-o recunosc, care dădea spre salon, m-am băgat în pat.

Dar acest individ își avea patul său într-o cameră care comunica cu a mea al cărui zăvor și a cărei broască fuseseră demontate, iar ușa nu se închidea astfel încât mi-am petrecut noaptea știind că el putea să vină să mă privească în orice moment.

Mă culcasem de câțva timp, când mi-am adus aminte că-mi lăsasem ceva care-mi era necesar în salon. M-am sculat liniștit ca să mi-o iau. Ușa dinspre salon era încuiată cu cheia!

— Sărmanul meu prieten, vom face imediat ordine. Ai fost rău bolnav atunci când nu erai în formă și s-au impus o mulțime de precauții.

Eram siguri de însănătoșirea ta, și tot timpul am presupus că se va produce dintr-o dată.

Dar durează câtva timp pentru ca toate să-și revină la normal. De ce nu vă întoarceți imediat acasă? Faceți-vă bagajele și întoarceți-vă la Hollymead chiar în această după amiază pentru a petrece un Crăciun frumos și vesel, tu, Hélène și puștiul.

— Puștiul? întrebă Ronnie perplex. Care puști? Oh! vorbești despre violoncelul meu «Copilașul din Praga»?

Între timp, Dick își mușca limba.

— Da, drăguțul copilaș din Praga, bineînțeles.

— Ah, reluă Ronnie serios, în prezența lui pașnică, poți uita zbuciumatele probleme ale vieții. Da, doresc cu ardoare să- mi regăsesc violoncelul. Am nevoie să fiu sigur că nu are stricăciuni și vreau să am certitudinea că nu este un vis și că pot cânta la el. Dar nu doresc să mă întorc la Grange dacă nu pot merge singur. Nu poți să-mi recomanzi pentru moment, o singurătate completă? Dick, sunt un nemernic! Îmi este indiferent unde mă duc; dar vreau să plec singur.

— Și de ce, bătrâne?

— Pentru că soția mea mă mai consideră încă nebun.

— Prostii, dragul meu Ronnie, nu mai vorbi că ești nebun. Nu ai fost niciodată. O otravă subtilă de malarie ți-a pătruns în sânge, ți-a turmentat creierul, și ai fost foarte bolnav, complet dezechilibrat; această criză violentă a fost urmată de o pierdere absolută a memoriei și pentru o perioadă (cu toate că din fericire nu ți-ai dat niciodată seama) o orbire totală.

Dar, puțin câte puțin, una câte una, ți-au revenit toate facultățile; și te-ai trezit perfect conștient, împreună cu întreaga memorie și rațiune.

Nu există nici cea mai mică teamă de o revenire ofensivă a bolii, doar dacă intri din nou în contact cu otrava, ceea ce este prea puțin probabil deoarece ar trebui să mergi s-o cauți în mijlocul Africii centrale. Cum îți spuneam mai înainte, nu vom ști niciodată exact natura ei.

Deodată Ronnie vorbește.

— Era «arborele ucigaș», ne-am odihnit sub el: în acea noaptea am început să am coșmaruri și de atunci nu m-am mai simțit niciodată bine.

— Asta-i pură imaginație, spuse doctorul Dick. Foarte probabil este că ai suferit mias-

mele unei mlaștini otrăvite. Arborele ucigaș este un mit.

— Deloc, insistă Ronnie. Este o realitate oribilă. Văzusem un specimen în grădina Kew și l-am recunoscut imediat; totuși m-am instalat la umbra lui. Dick știi a cui emblemă este el?

— A cui?

— A egoismului. Reprezintă pe egoiștii înveterați.

— Ei! hai, liniștește-te bătrâne, strigă Dick. Noi toți suntem niște egoiști, fiecare fiu al unei mame este egoist, și poate că rațiunea se află aici. Majoritatea mamelor își răsfășă fii iar soțiile lor le continuă opera. Dar vei fi într-adevăr egoist dacă nu acționezi astăzi pentru a o face fericită pe soția ta atât de curajoasă. A trecut prin momente grele. Ronnie, niciodată nu-ți vei da seama exact. Eu nu am mai întâlnit niciodată o asemenea femeie, în afară poate de doamna Dalmain, dar ea nu are frumusețea lui Hélène a ta. Personal, nu am nici o intenție să mă bag în jug. Totuși, dacă ai fi plecat, cum ai vrut s-o faci de vreo două-trei ori, cred că aș fi făcut efortul ca, mai târziu, să pot să iau locul lăsat gol!

— Ei bătrâne, nu te jena! spuse Ronnie.

Dar el răsă și se simți mai bine.

*

* *

Doctorul Dick o văzu pe Hélène singură.

— Ei bine! spuse el; am scos-o la capăt. Astăzi Ronnie este vindecat. Nu mai este nevoie să fie supravegheat. Va fi cu atât mai bine cu cât își va da seama mai puțin de precauțiile care au fost necesare. Îl voi lua pe Truscott la Londra cu mine. Se pare că și-a îndeplinit perfect misiunea încredințată. Nu ați avut de ce să vă plângeți de el, nu-i așa? De ce nu închiriați un automobil și nu vă întoarceți cu Ronnie chiar în această după amiază acasă? Puteți avea un Crăciun atât de frumos. Drept cadou de Crăciun, arătați-i copilul! Cred că Ronnie abia așteaptă să ajungă acasă și cu cât îl veți împierdica mai puțin, cu atât va fi mai bine. Nu-i sugerați aceasta decât după plecarea mea, dar trimiteți o telegramă și personalul dvs. va face toate pregătirile pentru o zi de sărbătoare: curcani și piftii; să facă focurile în toate camerele și menajera în rochie de saten negru și cu funde roz la bonetă să vă aștepte în hol, e bine așa?

Hélène scrisese telegrama și o dădu să fie expediată.

Api se întoarse spre doctor.

— Ronnie nu este în întregime el însuși, spuse ea.

El o privi în ochi.

— De ce?

— El declară că își aduce aminte, și într-adevăr așa este, dar numai până în momentul când s-a prăbușit în atelier. Totuși nu mi-a spus un cuvânt despre copilul nostru.

— Vorbiți-i dumneavoastră prima, îi sugeră Dick.

— Nu pot, Ronald trebuie s-o facă.

— Ah! neprețuită femeie! spuse tânărul doctor celibatar. Mă faceți să mă gândesc la nu știu ce profet din Biblie care trecea prin vadurile celor mai furioase torente și dădea îndărăt în fața micuțului Iordan.

— Dragul meu Dick, încep să mă obișnuiesc cu citatele voastre biblice care sunt extraordinare, dar care, în general, nu se potrivesc. Aceasta nu este o mică afacere între mine și Ronnie. Sunt dispusă să împart cu el boala și pierderea memoriei; dar nu vād cum am putea să ne reluăm viața conjugală atâta timp cât el va continua să uite un eveniment de o importanță esențială pentru soți. Poate că este sănătos la minte din toate celelalte puncte de vedere, dar din acesta, nu.

— Vreți să-i vorbesc eu? sugeră Dick.

— Nu, lăsați-l să-și amintească singur. Știe foarte bine să-și aducă aminte de «copilașul din Praga» care deja îi preocupă gândurile. De ce nu se întâmpla la fel și în cazul fiului meu?

— Oh! Doamne! suspină Dick. De ce nu-i puneți această întrebare direct lui Ronnie, în loc să mi-o puneți mie?

Iertați-mă dacă vă spun că momentan suferiți de o reacție datorită teribilei încercări prin care ați trecut. Și Ronnie este de asemenea nefericit, deoarece își aduce aminte cuvintele pe care i le-ați aruncat în seara reîntoarcerii acasă; el crede că acestea reprezintă adevăratele gânduri ale voastre.

— Într-adevăr, așa era; bineînțeles dacă aș fi știut că sărmanul Roland era atât de bolnav, aș fi fost mai răbdătoare. Dar astăzi, trebuie să mă gândesc la copilul meu ca și la Ronnie. L-am judecat egoist și-l mai judec încă și acum

— Înger drag, spuse Dick, toți suntem egoiști, toți fii mamelor și voi, sărmane femei, care ne-ați făcut să fim astfel.

Hélène îl privi emoționată.

— Dick, voi nu sunteți egoist, spuse ea.

— Ba da, sunt, răspuse el, și încă mai mult decât Ronnie, deoarece la egoismul meu se adaugă și ambiția. Am intenția cea bună să mă

cațăr în copac și să-i zdrobesc pe toți care îndrăznesc să- mi stea în drum, sau să-mi servească drept trambulină. Aici! acesta nu-i un arbore ucigaș mai ceva decât cel al lui Ronnie? Viața mea nu este îndulcită de dragoste sau de alte sentimente blânde. Toate acestea au fost ucise în mine când eram puști; este povestea unei glorii stinse. Dar cum suntem în ajunul Crăciunului și nu în miercurea Cenușii, mă abțin să mai continui spovedania. Nu aveți dorința de a cunoaște rezultatul anchetei mele psihice în legătură cu oglinda?

— Dorința mea este foarte puternică, spuse Hélène, aveți timp să mi-o explicați?

— Dispun de timpul meu și de altfel, nu va fi lungă. Aseară au spus-o unui bărbat care s-a consacrat studiului acestor probleme și care cunoaște mai mult decât oricine din Anglia această chestiune psihică. După dineu, am coborât amândoi în cabinetul său și am discutat-o în totalitate. Am avut grijă să nu dau nici un nume. Este inutil ca la Grange să fie gratificată drept cameră obsesivă, și nici ca numele lui Ronnie să fie asociat cu experiențe psihice. Vă voi repeta în totalitate, părerea și explicațiile prietenului meu. Numai că, nu uitați că el și nu eu, vorbește. Nu garantez nimic. Prietenul meu are drept doctrină faptul că

lucrurile neînsuflețite, cum ar fi paturile, zidurile, dulapurile, scările, au puterea ocultă de a primi, de absoarbe și de a păstra impresiile care le-au fost transmise prin contact uman într-o stare de extremă surescitare. În mod particular în cazul privitor la obiectele personale, ca de exemplu instrumentele de muzică sau scaunele familiale. Camerele vechi și mobilele îmbătrânite ar putea să păstreze aceste impresii timp de secole; iar în condiții anumite, să le transmită în gândurile aceloră cu care intră în contact și care se află într-o stare specială care- i face susceptibili impresiilor psihice. El pretinde că această teorie explică într-un fel practic poveștile cu strigoi și camere pe care aceștia le vizitează. Teoria înlătură toate aparițiile în stare subiectivă, în alți termeni, spiritul unui om asasinat nu revine din când în când în camera în care a fost ucis; dar, în ultimele momente în care a fost conștient, spiritul lui înfricoșător a lăsat în cameră o amprentă, care produce un tablou subiectiv al scenei sau o parte a ei, asupra unei ființe fizice în raport cu amprenta.

Mărturisesc că această idee mi se are acceptabilă; ea ar explica acest fel de fior pe care-l resimți, incontestabil, în anumite locuințe

vechi; și faptul că martori cu mintea întreagă și demni de încredere au avut vedenii...

Personal, nu cred în nemurire, în accepțiunea cuvântului; dar m-am gândit întotdeauna că dacă ar exista stafii, ar avea altceva mai bun de făcut decât să se plimbe pe coridoare vechi și să înspăimânte fetele din casă. Dar ca să revenim la cazul nostru particular, i l-am povestit prietenului meu în cele mai mici detalii. El crede că scaunul florentin și violoncelul au fost cândva împreună și că și-au jucat rolul în scena reprodusă de oglindă. Dacă a fost așa, înseamnă că Ronnie, cu creierul lui supraexcitat, așezat pe scaun și ținând violoncelul, s-a aflat prins între ele. Lumina care pâlpâia a căminului este un mediu excelent pentru o scenă subiectivă. Sigur, nu știu ce a văzut Ronnie și sper să nu știu niciodată, deoarece trebuie să sperăm că a uitat. Dacă voi împreună cu mine n-am fi văzut nimic, atunci, fără-ndoială am fi clasat această chestiune drept o simplă halucinație a minții dezechilibrate a lui Ronnie. Dar rămâne faptul că noi am văzut în oglindă reflectarea obiectelor care nu se aflau în cameră. Într-adevăr, noi am văzut trecutul, mai mult decât prezentul. Îndrumătorul meu psihic pretinde că impresiile noastre ne-au fost transmise prin

intermediul lui Ronnie, și ne-au rămas vagi, pentru că, simultan, el începuse să-și piardă cunoștința. Eu, ajungând după voi nu am văzut decât scaunul florentin la locul lui, tot ce era relativ la trecut dispărând repede. Dar voi, venită mai devreme, și fiind în raport mai intim cu ambianța scenei, l-ați văzut pe omul cu mantaua roșie, pe care-l numiți răzbunător, strângând-o de gât pe tânăra fată. Apropo, de ce îl numiți «răzbunătorul»?

— Pentru că, răspunse Hélène, pe figura crudă a femeii se întrezărea clar crima și ea ținea în mână un pumnal. Ea lovise cu el înainte să apară acel om, o știu, deoarece reflexul mantiei roșii m-a făcut să mă uit în oglindă; până atunci, toată atenția mea fusese concentrată asupra lui Ronnie. Am văzut, ca un fulger, mâinile brune ale omului pe gâtul alb al femeii; fața bărbatului exprima durerea și groaza în timp ce privea pe deasupra umărului femeii, lucrul acela confuz prăbușit pe jos.

— Acest lucru confuz, răspunse Dick, vrând să vorbească cu ușurință, era sărmanul nostru Ronnie.

— Nu, spuse Hélène, uitându-se fix la foc; nu, acel «lucru» nu era Ronnie.

— Dar l-am văzut eu însumi! sunt sigur. V-am văzut și pe voi îngenuncheată lângă el; mormanul care zăcea pe jos era scaunul rupt și Ronnie în mijlocul acestor rămășițe și deasupra lor se afla blestematul de violoncel, sursa răului. Scot din cauză scaunul florentin, deasemeni pe sărmanul Ronnie, dar îmi voi menține părerea că acest violoncel mizerabil este de vină!

Dar Hélène nu avea chef să râdă.

— Persoana prăbușită la pământ nu era Ronnie, repetă ea ferm, și nu eram îngenuncheată lângă el; scaunul florentin nu căzuse încă, nimic din «prezent» nu se reflecta în oglindă în momentul când, în fața ochilor mei, a apărut acea scenă. Dick, acea viziune a avut un sfârșit pe care nu vi l-am povestit niciodată.

— Ah! Doamne! țipă Dick; și eu care i-am afirmat savantului prieten că i-am relatat toate amănuntele!

— Regret, Dick. Dar până în momentul de față nu m-am simțit capabilă să-ți dezvălui acel sfârșit; și nici acum nu aș putea dacă nu așa fi sigură de simpatia voastră.

— O aveți întreagă! răspunse Dick. Vorbiți.

— Cum stăteam în genunchi, împietrită de spectacolul la care asitam, persoana prăbușită.

se mișcă și se ridică. Era un om slab, brunet, cu o față palidă și păr negru, des, în dezordine; mișcându-se, el ridicase violoncelul care-i apăsa pieptul; el nu privi nici spre femeie și nici spre bărbatul cu manta roșie și rămase imobil, cu ochii ficși îndreptați spre violoncel și părând împietrit de groază. Atunci, urmărindu-i privirea, am distins pe partea dreaptă a violoncelului o tăietură lată; durerea exprimată a bărbatului era înspăimântătoare. Apoi... Oh! Dick! Nu știu cum să mă exprim!

— Continuați, Hélène, spuse el cu blândețe.

— Atunci el se întoarse și mă privi; era sufletul lui Ronnie care mă contempla cu ochi întunecați și triști. Nu pot să vă explic cum am avut această intuiție. Bărbatul din fața mea nu semăna deloc cu blondul și înaltul Ronnie, dar era sufletul lui care mă privea cu o cumplită suferință. De îndată ce acest sentiment mi-a pătruns în inimă, trecutul păru că dispare. Violoncelistul, femeia, răzbunătorul, dispărură imediat. V-am văzut, și l-am văzut și pe Ronnie pe jos. M-am întors dintr-o dată spre el, am ridicat violoncelul care îi zdrobea pieptul, și i-am pus capul pe genunchii mei.

— Violoncelul avea vreo tăietură?

— Nu, nici măcar o zgârietură, tăietura aparținea secolului trecut. Dar mai ascultați

încă, Dick! După mai multe zile, când mi-am amintit de copilașul din Praga, l-am examinat în lumină, și am descoperit că punctul în care pătrunsese pumnalul, fusese minunat reparat.

— Doamne! spuse doctorul Dick, avansăm! Nu credeți că amândoi am putea scrie o carte despre științele psihice? Dar vorbind serios, ați putea crede într-adevăr că Ronnie ar fi fost un bărbat palid și brun cu o claie de păr negru? Iar dacă el și copilașul au fost împreună în trecut, unde ne aflam atunci noi, voi și cu mine? Suntem în afara cazului? Sau sunteți voi femeia cu pumnalul, iar eu, nobilul personaj în manta roșie?

Hélène zâmbi, iar în ochi avea o expresie de adâncă liniște.

— Dick, spuse ea, nu mă tulbur din cauza trecutului. Nu mă preocupă decât prezentul, iar speranțele mele se îndreaptă spre viitor. Amintiți-vă că am fost eliberată de influența trecutului și redată prezentului în momentul în care sufletul lui Ronnie m-a privit din adâncul acelei ciudate vedenii a trecutului. N-aș putea spune exact ce cred; dar știu că responsabilitatea mea rezidă doar în prezent; speranța și încrederea mea se află în viitor. Acum înțeleg, ca niciodată înainte, sensul misterios al cuvintelor: «Doamne, tu ai fost

lăcașul nostru în toate generațiile». Mă mulțumesc să mă opresc aici. Dick rămăsese tăcut, impresionat de încrederea calmă a unui act de credință, pentru el, nou. Apoi spuse:

— Cu atât mai bine pentru voi. Hélène, că puteți privi lucrurile în acest fel. Eu, personal, nu cred în nimic ce nu pot înțelege sau să-mi explic perfect. Cuvântul «Credință» în sensul pe care i-l dați, nu există în vocabularul meu. Eram un mic băiețel atunci când credința mea a prins aripi și a zburat și mai precis în momentul în care cântam cu voce puternică, în micuța noastră bisericuță din Dinglevale, «*Gloria Patri*».

— Credința vă va reveni, spuse Hélène; o știu. Într-o zi, veți veni și-mi veți spune că v-a revenit... Dick se foi pe scaun.

— Am început să ocolim subiectul nostru, spuse el, e timpul să ne ocupăm de Ronnie. Dar mai întâi, ce aveți de gând să-i spuneți referitor la toate acestea?

— Nimic, dacă voi putea evita subiectul, spuse Hélène. Sper să nu mai am ocazia să mai fac vreo aluzie la el.

— Ar fi înțelept din partea voastră, și am aceeași părere, iar acum lăsați-mă să vă dau un sfat în trei puncte: spargeți oglinga, dați foc la scaun și distrugeți copilașul.

— Nu, nu, Dick, răspunse Hélène râzând, nu pot face nimic din toate acestea. Trebuie să îngrijesc cu vigilență «copilașul» lui Ronnie; am dat la reparat frumosul scaun vechi, iar soțul meu nu trebuie să creadă că mi-e frică de oglindă.

— Sunteți o femeie curajoasă; având credința pe care o aveți, sunteți într-adevăr așa dacă puteți să trăiți în casa în care se află această oglindă. Sau acest curaj vă vine din credință. O siguranță de încredere care nu-și pune nici o întrebare trebuie, prin natura ei, să vă întărească. Oricum să nu uitați că explicația atât de lungă pe care v-am dat-o, nu-mi aparține ci este aceea a expertului pe care l-am consultat. A mea este mult mai simplă și se poate rezuma în trei cuvinte.

— Care este aceasta, Dick?

— Whisky cu sifon, articolă curajos doctorul Dick. V-ați făcut un amestec mai tare decât v-ați gândit să-l faceți; eram extenuat de oboseală și nemâncat. Am fost întotdeauna cumpătat, deoarece asta ne pretinde profesiunea: vai de cel care o uită! Dar de când am văzut în acea oglindă scaunul pe picioarele lui, atunci când zăcea făcut țandări în atelier, nu m-am mai atins de nici o picătură de alcool.

Uitați, vă ofer această poveste pentru una din reuniunile voastre asupra cumpătărilor.

Acum, haideți să-l încurajăm pe Ronnie; nu uitați că, pentru o anumită vreme el va fi mai degrabă la pământ; nu mai face febră, dar aceasta îi lipsește cuiva care s-a obișnuit cu ea!

Capitolul XVII

El nu știa!

Ronald îl acompanie pe Dick la gară. Vagoanele se puseseră deja în mișcare când Dick se aplecă deodată pe fereastra compartimentului său și spuse:

— Ronnie, vorbește-i soției tale despre scrisoarea ei pe care ai primit-o la Leipzig și despre copil.

Ronnie, care alerga de-a lungul trenului, avu timp să-i răspundă.

— Fă-mi plăcerea, Dick, să nu-l mai numești «copil», el este «copilașul» și Hélène refuză să vorbească despre el.

Apoi se opri din urmărire și Dick, a cărei figură exprima o disperare comică, se aruncă într-un colț al compartimentului său.

«Cer milostiv, spuse el, distruge acest copilaș!»

În acest timp, Ronnie întreba un funcționar din gară:

— Când pleacă următorul tren spre Londra?

— La unu și cincizeci și cinci, domnule.

— Oh! atunci nu mai am posibilitatea să prind trenul de ora trei pentru Hollymead.

— Nu din Londra, domnule, dar schimbând trenul de două ori, puteți să-l prindeți și să-l luați la patru și zece la Huntingford.

— Sunteți sigur, prietene? am fost asigurat că nu există legătură.

— S-au înșelat, domnule dar trebuie să luați de aici trenul de unu cincizeci și cinci. O știu, deoarece sora mea locuiește la Hollymead și am fost de multe ori la ea; dacă trenurile nu întârzie îl veți prinde pe cel de trei la Huntingford.

— Mersi, spuse Ronald, notându-și orele indicate. Apoi se reîntoarce grăbit la hotel.

— Nu mai pot, își spuse Ronald, trebuie să plec. Scăpată de mine, ea va petrece un Crăciun fericit la familia Dalmain, unde este întotdeauna binevenită. Trebuie să fiu sigur pentru a aprofunda problemele. Totul merge

prost și nu știu ce a intervenit între noi. Tot ceea ce știu, este că sunt nenorocit și că și ea este la fel. Va fi din nou și totdeauna arborele ucigaș? Dacă aș cunoaște motivul pentru care ea m-a judecat drept un «egoist înveterat», aș încerca să mă îndrept, dar iată, nu-l cunosc.

O găsi pe Hélène în hol, pândind la ușa de intrare. De îndată ce ea își zări soțul, ea apucă un ziar.

— Hélène, spuse el, poate că-ți va fi indiferent dacă vom lua masa la unu fix. Trebuie să ies înainte de ora două.

— Rămâne hotărât, la unu fix. Cred că ai luat dejunul foarte de dimineată. Totuși, Ronnie, nu uita recomandările lui Dick și mai ales, nu te surmena. Vrei să vin cu tine?

— Nu, prefer să fiu singur, am nevoie să cuget la multe probleme.

Hélène se ridică și se apropie de soțul ei.

— Ronnie, spuse ea, am pierdut șirul zilelor. Dar ne aflăm în ajunul Crăciunului. Nu ți-ar conveni să te întorci cât mai curând? Am putea comanda un automobil pentru ora patru și să fiu la Grange pentru ceai? N-ar fi plăcut, Ronnie? Gândește-te la măsuta noastră, la fotoliul tău preferat și la lumina atât de dulce.

Ea se opri dintr-o dată; scena care o evocase le reamintea la amândoi ultima seară în care se aflaseră împreună în lumina aurie.

Ronnie ezită, privind în jos, apoi ridicându-și privirea spre soția sa:

— Cred că nu aș avea puterea să suport aceasta. Și, întorcându-se brusc, urcă scara. Ajuns în camera sa, scrisese în grabă câteva rânduri:

Soția mea,

Sunt dezolat, dar trebuie să plec. Nu te alarma, mă voi întoarce acasă. Cred că dacă voi fi singur în casa în care am trăit trei ani atât de fericiți, voi ajunge să înțeleg ce obstacol s-a ridicat între noi.

Am sentimentul că, pentru un motiv necunoscut mie, te-am jignit profund în seara întoarcerii mele, cerându-ți să vii în atelier să mă asculți la violoncel. Dar, în fața lui Dumnezeu, nu am nici cea mai vagă idee, pentru ce rugămintea mea te-a rănit!

Sigur că dacă ai fi știut că eram bolnav, nu ai fi pronunțat cuvintele pe care le știi; dar, dacă nu ar fi fost adevărate, nu le-ai fi spus. Ce a fost atunci adevărat, mai este și astăzi. Și dacă și acum sunt adevărate, atunci noi nu putem petrece Crăciunul împreună.

Doresc să mergi la familia Dalmain, și să pleci cu automobilul, de îndată ce ai citit acest bilet, deoarece pari epuizată.

RONNIE

P.S. Am fost obligat să las acest bilet în camera mea, unde sper că-l vei găsi, deoarece în acest hotel oribil, nici nu știu măcar care este camera ta.

Ronald reciti post-scriptum-ul și schimbă cuvântul «oribil» în «mare» dar sub linia trasă se vedea primul adjectiv.

Și, mai târziu, inima soției lui Ronnie, eliberată de norii care ascundeau adevărul, plânse pe această ștersătură și o sărută.

Norii era dispersați înainte ca acest bilet să fi ajuns în mâinile Hélènei, deoarece iată ce se întâmplase.

Ronnie se scuzase și plecase înainte să se fi terminat masa și Hélène, ascultând sfaturile doctorului, nu a protestat și-i lăsă soțului toată libertatea.

Ea rămase la locul ei și își termină masa astfel încât nu-l văzu pe Ronnie ieșind din casă cu sacul în mână. Apoi ea se duse în hol și

începu să parcurgă ziarele. După o clipă, un comisionar îi aduse pe o tavă o scrisoare.

Inima tinerei femei se opri un moment, atunci când examină timbrul și scrisul. Misiva era de la Aubrey Treherne, adusă de la Hollymead. Pentru o clipă, ea fu tentată să o ardă fără s-o citească. Suferise atât de mult din cauza ultimei scrisori scrisă de aceeași mână și-și dădea seama că vorbele crude ale lui Aubrey despre Rronnie îi arseseră inima.

Se uită la foc, se ridică, se apropie de el cu scrisoarea în mână. Apoi rațiunea, mai înțeleaptă, prevală.

Urcă încet spre micul ei salonaș, închise ușa, se așează și deschise scrisoarea de la Aubrey. În interior mai era o scrisoare mai mică, pusă într-un plic închis, pe care era scris: «A se citi mai întâi». Ea desfăcu foaia.

Dragă Hélène,

«Da, ai dreptate, cuvântul lui Dumnezeu nu cade în deșert. Cuvintele tale, trebuie s-o mărturisesc, nu m-au făcut decât să mă împietresc; dar cele de la sfârșit, m-au tulburat. Sunt atât de îndepărtat de lumină și de iertare. Mă-ndoiesc că voi regăsi vreodată drumul spre pace.

Dar, în sfârșit, la marea sărbătoare a păcii pe pământ și între oameni cu bunăvoință, pot să fac un prim pas spre pocăință, mărturisindu-ți prejudiciul crud pe care l-am adus ție și soțului tău în seara pe care el a petrecut-o la mine.

Poate că deja ai descoperit acest lucru, dar s-ar putea și nu, din moment ce aflu că Ronnie a fost grav bolnav.

În cursul serii petrecute aici, starea lui de spirit era mai mult sau mai puțin incoerentă, dar nu se gândea decât la tine și nu era ocupat decât de fericirea pe care o resimțea la gândul întoarcerii acasă. Presupun că acest lucru a contribuit, precis, să mă facă pe jumătate nebun.

Nu-ți explic de ce, deoarece o știi.

Ronald găsisse o scrisoare de-a ta la post restant. Dar alergăturile lui excesive la la editori, etc. îl împiedicaseră să-i cunoască conținutul.

Când și-a adus aminte de ea și a descoperit-o în portofeu el era în picioare în fața sobei, și într-o stare de excitare febrilă, el a rupt plicul; eram așezat lângă el.

Atunci când desfăcea foile mari de hârtie, pe jos a scăzut un bilet, el nu a observat, iar eu am pus piciorul de-asupra lui.

După pasaje pe care Ronald mi le citea, am fost sigur că biletul era important. Când Ronald văzu post-scripium-ul în care era menționat acest

bilet, el l-a căutat peste tot, dar nu s-a gândit să se uite sub talpa piciorului meu. Apoi, după cum i-am sugerat, a tras concluzia că biletul nu fusese pus în scrisoare; între timp el îl transferasem în buzunarul meu și ieșind din salon sub un pretext oarecare, l-am citit.

Hélène, crede-mă, dacă aș fi știut ce veste conține acest bilet, nu aș fi fost demonul care m-am dat în vileag.

Dar, o dată faptul împlinit, am mers până la capăt, și l-am lăsat pe soțul tău să plece, ignorând complet nașterea fiului său.

Eu sunt acela care în telegrama lui am inserat cuvântul «uimitor» și în scrisoarea pe care ți-am adresat-o te-am lăsat să înțelegi că aflasem noutatea de la Ronnie.

Nu știu exact pe ce profit scontam. Dar în starea în care mă aflam, de disperare furioasă, am vrut să-mi joc ultima carte!

În aceeași seară, am săvârșit și alt lucru diabolic, în principal, o sugestie mentală, asta este tot ce pot să-ți mărturisesc.

Soțul tău nu a văzut niciodată biletul, va fi fericit să-l primească acum.

Deci, așa cum ai văzut, Cuvântul nu a revenit la tine lipsit de sens. El ți-aduce singura satisfacție care îmi stă în puteri.

Aubrey TREHERNE

Hélène rupse plicul lipit și găsi în el micul bilețel scris cu creionul, scris cu atâta dragoste la trei zile după nașterea copilului său.

Astfel că Ronnie nu-l citise niciodată; nu a știu niciodată nimic! Revenise acasă fără să aibă nici cea mai mică idee că în absența lui se întâmplase ceva anormal.

Nimic, nici măcar un cuvânt nu-l avertizase despre nașterea viitoare a copilului său.

Și ea, nefericita, îl tratase pe soțul ei de egoist inveterat, pentru că el se așteptase ca ea să se intereseze de ocupațiile și plăcerea lui.

— Oh! Ronnie! Ronnie!

Hélène zbură până la camera pe care o ocupa el, sperând că el nu a ieșit încă. Pe masă găsi scrisoarea care o aștepta. O deschise iute, o citi, apoi reîntorcându-se în salonul ei, sună violent.

— Trimiteți imediat menajera mea și portarul. Ajunseră amândoi deodată.

Hélène avusese timp să redacteze o lungă telegramă bonei. Vorbi mai întâi cu portarul.

— Trimite imediat telegrama, te rog. Apoi, procură-mi cel mai rapid automobil care există, ca să mă ducă în această după amiază la Hollymead. Voi fi gata într-o jumătate de oră. Și, întorcându-se spre menajeră:

— Totuși, ne întoarcem de Crăciun.

Domnul West a plecat cu trenul; împachetează repede, astfel încât într-o jumătate de oră să fii gata, poate ajungem înaintea lui; mă îndoiesc că el va găsi un alt tren în afară de cel care vine la ora cinci de la Londra.

Apoi ea fugi în camera ei, strângând la pieptul său tristul bilețel al lui Ronnie.

Fața lumii se schimbaseră! Ah! ce fericire va fi acum să-i vorbească de copilul lor!

Dar trebuia ca ea să ajungă prima la La Grange, deoarece presupunând că Ronnie ar urca la etaj, l-ar descoperi pe copil!

Capitolul XVIII

Fața din oglindă

Ronald, așa cum îi prezisese funcționarul, prinse la Huntingford trenul de ora trei care venea de la Londra. Cum în gara din Hollymead nu se afla nici o trăsură, el trebui să facă o bucată destul de lungă din drum pe jos. Seara era clară și rece: înghețase și sub pașii lui, pământul înghețat trosnea. Când ajunse în fața gheretei portarului așezată lângă grilajul de la intrare, scena care se derulă sub ochii lui îl făcu să se gândească la o veche gravură ilustrată a Crăciunului; grilajul lat cu stâlpii lui de piatră cenușie, acoperiți de mușchi și licheni, susținând blazoanele cu armele familiei lui Hélène, căsuța grădinarului acoperită de iederă, cu acoperișul și ferestrele cu zăbrele, luminată de focul strălucitor din

interior, și a cărei lumină caldă se reflecta pe stratul subțire de zăpada de afară.

Când a trecut de grilaj, Ronald a zărit în spatele unei ferestre silueta maternă a doamnei Simpkins, cu un copil mic în brațe, lăsând în jos storul roșu; totuși el avu timp să distingă căpșoarele a trei copii care stăteau în jurul unui mic pom de Crăciun pus pe masa din bucătărie.

Simpkins, cu mânecile de la cămașă suflecate, aprindea ultimele lumânări.

Ronald își continua drumul printre castani și fagi până la capătul aleii dinspre casă. Se simțea singur, plictisit, cu inima grea și tristă.

Scena familială întrevăzută cu o clipă înainte de a fi coborât storul, avea ceva atât de vesel și intim.

Simpkins era un om fericit. Doamna Simpkins avea un aer atât de binevoitor, cu capul bebelușului sprijinit la pieptul ei bogat.

Ronald se întoarse ca să se mai uite o dată la căsuță; storul roșu arunca o umbră caldă pe zăpadă.

Ronald se întrebă dacă în această locuință umilă ar exista un arbore ucigaș? Sigur că nu! un asemenea arbore și un pom de Crăciun nu

și-ar găsi loc în același «cămin». Pomul vieții și al dragostei îl gonește pe cel cu otravă subtilă. Și, împovărat, Ronnie își continuă drumul. Apoi își aminti că Hélène îi spusese în ultima scrisoare: «Ronnie, la Crăciun, vom avea un pom frumos». De ce spusese Hélène asta?

A avut intenția fermă s-o întrebe, dar până acum nu se mai gândise la asta. Poate că ea a vrut doar să se conformeze dorinței lui pe care el și-o exprimase adeseori. Poate că pregătea un pom destinat micuților Simpkins.

În orice caz, dacă Hélène își va petrece Crăciunul la familia Dalmain, ea va lua parte la bucuria frumosului pom de Crăciun al lui Geoff.

Cu fiecare pas, sentimentul de singurătate al lui Ronald se amplifică. Prezența lui îi va lipsi lui Hélène? Era puțin probabil. O ființă egoistă nu se regretă.

El, din contră, fără soția lui, s-ar simți îngrozitor de abandonat; dar Hélène nu este egoistă. Din contră, ea era persoana cea mai puțin egoistă din lume.

Își rememorează numeroasele ocazii în care Héléne renunțase pentru a-i face lui plăcere, la un lucru pe care-l dorea.

Își aminti printre altele acea dimineată din primăvara trecută, atunci când el i-a vorbit despre noua carte pe care voia s-o scrie și de planul său de călătorie în Africa, cum ea a lăsat pe mai târziu confidența pe care-l anunțase că vrea să i-o facă, aruncându-se imediat cu trup și suflet asupra proiectului lui Ronnie.

Se întrebă dintr-o dată care putea să fie această revelație pe care soția lui i-o anunțase și dacă, la ora actuală nu era prea târziu pentru a se informa despre aceasta.

În stârșit, ajunse acasă și se simți reconfortat la vederea luminii și focurilor care străluceau. Credea că va găsi casa în întuneric. Dar doamna Blaki, îngrijitoarea, strălucitoare în rochia de saten negru, îi deschise ușa.

— Ah! domnule! strigă ea, când mă gândesc că ați venit pe jos de la gară! Binevoiti să-l scuzați pe Simpkins că nu este aici. El este la «căsuță» unde a aranjat un pom de Crăciun pentru mica lui familie.

— Știu, spuse Ronald, trecând, am zărit pomul de Crăciun. Nu voi avea nevoie de Simpkins. În atelier, focul este aprins?

— Da, domnule, arde un foc bun pentru ca pianul să aibă temperatura ambiantă

necesară; de asemenea și în salon este aprins focul și imediat vă voi servi ceaiul.

— Nu, nu acolo, spuse Ronald repede, îl voi bea în atelier.

Dar madam Blake era fermă în decizia sa.

— Nu-i posibil, domnule! doamna West ar dori-o. Ea ține mult să-l luați în preajma focului din salonul ei, trebuie să mărturisească, mai primitor decât această cameră mare mai mult goală și toată numai oglindă.

Se așază deci în salon pe scaunul lui preferat. Doamna Blake îi umplu prima ceașcă de ceai, apoi discret, se retrase, lăsându-l în singurătatea lui absolută care pentru el însemna salonul fără Hélène.

Poate că niciodată Ronnie nu-și iubise cu atâta pasiune soția ca în această clipă, în care, pentru prima oară el simți în toată plenitudinea ce înseamnă să fii singur, în locul în care întotdeauna ai fost împreună cu ea. Tot ce atinge, tot ce privea, îi vorbea despre Hélène, de dulceața pe care o răspândea făptura ei, și de amărăciunea datorată absenței sale. Și totuși, el era acela care provocase împrejurarea care acum îl făcea să sufere. Hélène îi spusese: «Nu ar fi minunat să ne bem ceaiul împreună?» Dar el răspunsese: «Nu

cred că voi avea această forță.» Și acum nu suporta absența soției sale.

Apoi privirea care-i rătăcea se opri asupra scaunului de care el își sprijinise violoncelul, în acea tristă seară a întoarcerii, și cu un fior de satisfacție își aduse aminte de «copilașul din Praga».

Ce se întâmplase cu prețiosul instrument? S-a gândit cineva măcar să-i pună îmbrăcămintea?

După ce și-a băut în grabă ceaiul în așa fel ca doamna Blake să nu se mai amestece, Ronald o luă de-a-lungul culoarului care ducea la atelier, deschise ușa și învârti comutatorul.

Își aruncă ochii împrejurul camerei și văzu, pus pe unul dintre divanele care se afla între ferestre, o cutie de violoncel din lemn de tran-dafir. Cu o mișcare năvalnică, Ronald se apropie de fereastră și se aplecă asupra cutiei. Cheia se afla în broască, o răsuci și ridică capacul. Înăuntru era culcat copilașul din Praga, mai strălucitor și mai luminos, mai frumos ca oricând, învelit în catifea albă.

Hélène făcuse aceasta. Dar la bucuria lui Ronald se amesteca și tristețea. Hélène, ostilă violoncelului, totuși pentru a-și face soțul fericit i-a pregătit această surpriză!

Ronald scoase arcușul din cutie, apoi ridică cu tandrețe violoncelul și-l duse la lumină. La prima vedere, suprafața lui lustruită părea perfectă ca întotdeauna. Dar, examinându-l mai de aproape, și privind instinctiv acolo unde trebuia să se uite, Ronald zări în dreapta un punct unde o lovitură atinsese violoncelul; fusese încrustată o bucătică de lemn de trei centimetri lungime și de un centimetru lățime, apoi lăcuită admirabil, că acest lucru făcut fără-ndoială cu o sută de ani înainte, era invizibil în afară de a-l fi privit la o lumină foarte puternică și sesizabilă doar cuiva care știa unde s-o caute. Ronnie continua să contemple violoncelul cu fața serioasă. Ce însemnau toate acestea?

Întreaga scenă a oglinzii îi reveni în minte cu o intensitate extraordinară. Violoncelul lui îi transmisese cunoașterea faptelor survenite cu un secol înainte, imprimând în creierul surescitat, reproducerea scenei dispărute de atât de mult timp? Violoncelul îi comunicase pe căi oculte, la Leipzig, lui Aubrey Treherne, un tablou mental al primului lui stăpân? .

Ronnie medita uluit. Apoi dori să mai audă din nou vocea de aur a copilașului cu riscul de a evoca fantomele rele ale trecutului.

Plasă scaunul florentin în centrul camerei și apoi se așază. Își privi imaginea în oglindă.

Fața îi devenise în cele cinci săptămâni, palidă, pe când atunci când revenise din Africa era bronzat de soarele ei.

Părul îi era mai lung decât trebuia, deși nu atât de lung ca părul negru al violoncelistului din viziune.

Costumul de tweed și încălțăminte de vânătoare a lui Ronnie formau un contrast curios cu pantalonii scurți de saten negru, ciorapii de mătase și pantofii, catarama de diamant de care își amintea; totuși cu felul natural cum ținea violoncelul și poziția genunchilor și picioarelor erau exact acelea ale persoanei din timpurile vechi; astfel că Ronnie nu se-ndoi nici o clipă că atunci când va ridica arcușul și când degetele vor ciupi coardele, valul armoniei va fi identic.

El așteaptă să simtă cum freamătul misterios îi cuprinde brațul. Dar nu se întâmplă nimic.

Făcu să răsună coardele una după alta: sunetul era foarte pur, foarte intens. Apoi, adunându-și tot curajul, el începu să cânte.

Dar vai! sărman copilăș din Praga! Vai deasemeni, sărman muzician înăscut, care preferă să facă lucruri pe care nu le-a învățat niciodată!

Melodia delicată nu vibră. Dezamăgit amar, Ronald așteaptă cu privirea fixată pe oglindă.

Dar nu văzu în ea decât un bărbat tânăr cu o ținută foarte modernă, cu un aer plictisit și trist, care-l privea la rândul său.

În sfârșit, el înțelese că nu mai putea cânta la inspirație și cu sânguință începu să bâjbâie pentru a găsi notele. După o jumătate de oră de eforturi, violoncelul îi răspunse la chemare și Ronnie reuși să cânte aria: «Oh! veniți voi credincioșilor bucuroși și triumfători!» Acest rezultat îi făcu o plăcere extremă. A fost ca o luare în proprietate. El dorea cu ardoare ca Hélène să fie acolo ca să-l audă.

Violoncelul îi deveni și mai scump, deoarece el se simțea stăpân.

Reîncepu, și de data asta cântă cuvintele acompaniate de violoncel. Frumoasa lui voce de bariton se completa de minune cu rezenanța armonioasă a coardelor de argint.

Pe coridor se afla un singur ascultător care îl auzea; cu mâinile strânse la piept Hélène se întreba dacă avea chef să plângă sau să râdă.

Ronnie reluă versetul: O, veniți... credincioși... veseli și trium... trium... fători... O veniți, veniți la Beth... Beth... Beth... Beth... le... hem!

El se opri epuizat de efortul de a da toată măreția cuvântului «Bethleem».

El făcu o pauză și se uită în oglindă; acolo, văzu fața unei femei, care, lângă ușa îl privea; o față fermecătoare, plină de lacrimi, zâmbete și tandrețe.

Mai întâi, el își prelungi contemplarea fără a se mișca, neputând să-și creadă ochilor. Dar când privirile soților se încrucișară și Hélène înțelese își dădu seama că el o vede, ea avansă repede, îngenunche lângă Ronald și fața inundată de fericire a soției sale se sprijinea de umărul lui și ridica ochii blânzi spre el.

Nu a fost pronunțat nici un cuvânt; totuși Ronnie a avut imediat certitudinea că ceața care se ridicase între ei se împrăștitase.

— Hélène, spuse el, oh! Hélène!

Capitolul XIX

Ni s-a născut un fiu

Ronnie lăsă arcușul și cu brațul drept își înlănțui soția.

El își ținea în continuare violoncelul între genunchi cu mâna stângă sprijinită pe coarde.

— Dragul meu, spuse Hélène, iată-ne, după atâtea necazuri, la noi acasă, de Crăciun. Oh! cât sunt de fericită! el o privea, mut, așteptând. Cuvintele îi zbârnâiau în cap, pline de o nouă semnificație:

Oh, alergați, credincioșilor
Veseli și triumfători!

Era o privire atât de credincioasă că aceea a lui Hélène strălucea de o bucurie triumfătoare.

— Ronnie, spuse ea, îți amintești că în scrisoarea pe care ți-am adresat-o la Leipzig,

Îți spuneam că de acest Crăciun vom avea un pom? Nu te-ai întrebat iubitul, de ce îți scriam aceasta?

— Da, răspunse Ronnie, m-am întrebat. M-am gândit și mai înainte trecând pe lângă cabina portarului în care am zărit un pom de Crăciun.

Am avut intenția să te întreb chiar în seara întoarcerii mele acasă, dar am uitat.

— Ah! de ce nu m-ai întrebat?

— Și-atunci? întrebă el, spune-mi acum.

— Ronnie, îți aduci aminte că în aceeași scrisoare îți spuneam că vreau să aflu ceva și că inclusesem în plic un bilet scris cu câteva săptămâni înainte; acest bilet îți dezvăluia un secret.

— Da, dragă, reluă Ronnie, numai că ai uitat să introduci și biletul; nu era în plic. Am rupt plicul, l-am căutat peste tot, inutil; și la sfârșit, am tras concluzia că ai crezut că nu avea importanță.

— Din contră, era de cea mai mare importanță și se afla acolo.

— Se afla acolo, unde? întrebă Ronnie.

— Sub talpa piciorului lui Aubrey... Oh! taci, iubitul, taci. Să nu pronunțăm cuvinte crude asupra unui om care a mărturisit și s-a căit. Nu pot să-ți povestesc acum întreaga

întâmplare; vei afla în amănunt, mai târziu; dar Aubrey a văzut cum ți-a căzut biletul atunci când ai deschis scrisoare. A fost mai întâi tentat să-l ascundă sub talpă, apoi să-l strecoare în buzunar, și după ce l-a citit, mi-a scris în așa fel ca să mă convingă că știai noutatea pe care o conținea, astfel încât la reîntoarcerea ta, mi-era imposibil să-mi imaginez că nu o cunoști.

— Că nu cunoșteam ce? întrebă Ronnie.

Hélène își scoase din buzunar o bucată de hârtie îndoită.

— Acesta ți-o va dezvălui. Este biletul care trebuia să-ți parvină la Leipzig, este biletul care am crezut, până mai înainte că-l primiseși.

Și i-l puse în mână.

— Sper că poți să-l citești, Ronnie; eram foarte slăbită când am scris aceste câteva rânduri cu creionul.

Ronnie desfăcu biletul.

În genunchi, lângă el, Hélène stătea cu capul aplecat; nu îndrăznea să-și privească soțul.

Ea îi auzi respirația găfăită, apoi își desfăcu genunchii și violoncelul alunecă jos fără să-i provoace vreun gest lui Ronnie.

Când citi rândurile care-i anunțau nașterea unui fiu, Ronnie cu un suspin înăbușit, o strânse mai tare la piept pe Hélène, continuând să citească peste capul ei până la ultimul cuvânt.

Atunci, lăsând să-i cadă scrisoarea, el își strânse soția, cu o forță și o tandrețe violentă pe care ea nu i le cunoscuse până acum și primele cuvinte ale lui Ronnie nu au fost cele pe care ea le aștepta.

— Oh! Hélène! spuse el, cu alt suspin fără lacrimi, când mă gândesc că ai trecut singură prin această încercare!

— Dragul meu, răspunse ea, nu-ți face sânge rău din cauza asta. Încercarea a trecut și e-adevărat, atât de adevărat că la bucurie uiți suferința.

— Dar eu nu pot să uit, spuse Ronnie. Nu voi uita niciodată că soția mea a trecut prin pericol, suferință, slăbiciune și eu nu eram aici să le împart cu ea. Nu știam nici măcar ce îndură.

— Ronnie, iubitul meu, gândește-te la fiul tău.

— Din tot ce-mi aparține, nu mă pot gândi la nimeni și la nimic, în afară de soția mea.

Ea cedă capriciului soțului său și așteptă, lăsându-l s-o strângă în tăcere, la piept.

Fericirea Hélènei era cu atât mai mare, la această dovadă a lui de tandrețe supremă, cu cât era mai neașteptată.

Ea își imagină că mărturisirea ei va fi primită cu o surpriză violentă urmată de o uluire mândră și de o fugă înnebunită spre camera copilului pentru a-l vedea.

Era deja resemnată că rolul ei ar fi putut fi uitat. Inima ei era însă plină de o consolare delicată la gândul că Ronnie era atât de emoționat de suferințele pe care le îndurase singură, atunci când ar fi avut atâta nevoie de sprijinul lui.

La sfârșit el spuse:

— Hélène, acum îmi dau seama că am fost într-adevăr un egoist înveterat.

— Iubitul meu, nu! strigă ea, nu fi atât de nedrept față de tine!

Când am întrebuințat acele cuvinte teribile, credeam că scrisoarea mea ți-a parvenit și că revenisei acasă cunoscând totul și că totuși te lăsaai captivat de alte lucruri. Mințită de Aubrey, te-am calomniat cu cruzime.

Nu a fost egoism din partea ta nici în privința plecării și nici în aceea de a nu fi prezent.

Nu cunoșteai adevărul; dacă îl știai, nu ai mai fi plecat.

Eram fericită că nu știai nimic, că erai departe, că puteam duce această greutate fără a-ți pune piedici în viață, păstrându-ți bucuria reîntoarcerii, fără ca în prealabil să fi avut parte de preocupări și grijă.

Așa am dorit să se petreacă faptele, soțul meu drag, și am fost fericită.

Atunci Ronnie își slăbi strânsoarea și luând în mâini fața dulce a lui Hélène, o privi lung în ochi înainte de a-i răspunde și Hélène îi aruncă și ea o privire asemănătoare — ea observă pe fața soțului său o expresie pe care ea nu o văzuse până acum și știu, înainte ca el să vorbească, ce va spune el.

Tandrețea ei protectoare, mereu ocupată să evite o suferință celui pe care-l iubea, striga în forul ei intim: „Oh! trebuie ca el să-și dea seama de aceste lucruri?”

Dar în fine, sub impulsul unei mâini mai puternice decât a sa, cursul evenimentelor nu mai depindea de Hélène.

— Dragă soție, spuse încet Ronie, nu vorbesc de acel act comic de a pleca în necunoaștință de cauză, lăsându-te singură într-un moment în care orice bărbat cu inimă vrea să fie aproape pentru a susține și a-și păzi femeia pe care o iubește.

Nu am calificat această acțiune ca egoistă, deoarece în mod voit, mi-ai ascuns adevărul și mi-ai poruncit să plec.

Dar de ce ai acționat în acest mod?

De ce, după acest șoc o dată trecut, te-ai simțit în largul tău în perspectiva de a fi singură și ai găsit bună îndepărtarea mea?

Nu-i așa, că, pentru că în tot timpul vieții noastre conjugale, m-am înfățișat, cu senină complezență, un egoist perfect?

Am acceptat, ca o regulă dreaptă de viață, că orice grijă pe care puteai să mi-o tăinuiești, să-mi fie bine ascunsă; că am acceptat ca tu să eviți ca eu să merg pe spinii pe care mâna ta vigilentă îi lua din drumul meu; să nu duc nici o povară, care-ți stătea în putere s-o faci să dispară din ochii mei.

Interesele, plăcerile, prietenii, ocupațiile tale, au fost toate puse de-o parte, dacă într-un anumit grad influența lor putea să mă stânjenească în lucrul meu, în dorințele mele, în cariera mea de scriitor.

Ai trăit în întregime numai pentru mine.

Eu am trăit numai pentru mine.

E-adevărat că ne-am iubit tandru și am fost nebuni de fericire. Dar, fără doar și poate, umbra arborelui ucigaș era aici.

Chiar și dragostea mea era egoistă. Era o bucurie egoistă. Era bucuria de a te iubi, pe tine care ești făcută pentru a fi iubită.

Dar am făcut vreodată din dragoste pentru tine, o singură faptă care m-ar fi costat?

Eram complet, și în întregime egoist — și tu o știai! Știai că detest suferința, grijile, tot ce putea să-mi pună piedici în viața mea.

Și cunoscând acestea, m-ai lăsat să plec, în așa fel ca să suporti totul singură.

Știai că dacă mi-ai fi relevat adevărul, aș fi renunțat imediat la cartea mea, și aș fi rămas cu tine, deoarece egoismul meu ar fi suferit mai mult în absență, decât dacă aș fi rămas lângă tine.

Și, deasemenea mai știai că în timpul acestor luni lungi, ar fi trebuit să mă auzi gemând asupra împrejurărilor și la eșecul planului meu.

Știai că ți-aș fi stricat bucuria care se apropia și ai preferat să mă lași să plec.

Oh! Hélène, nu acesta-i adevărul?

Ea își aplecase capul și-i sărută mâna soțului. Plângea în tăcere; nu putea nega că ceea ce auzise nu era adevărat.

— Da, era arborele ucigaș, reluă Ronnie.

Hélène murmură:

— A fost și greșeala mea.

— Taci, spuse el, există erori prea nobile pentru a fi calificate drept greșeli. Dar dacă tu crezi că ai comis vreo eroare, trebuie să

ispășești ajutându-mă cu credință în efortul meu de a dezrădăcina arborele ucigaș.

— Ronnie, spuse ea, ne vor ajuta două mânuțe de copil. Trebuie să trăim cu distincție, din dragoste pentru fiul nostru.

Apoi, conștientă, de limita atinsă de suferința unui bărbat și de care poate profita, ea spuse zâmbind:

— Ronnie, aceste mânuțe drăguțe sunt asemănătoare în mod caraghios cu ale tale?

— Cu ale mele? repetă Ronnie cu tonul unuia care, după un vis urât, se trezește la o realitate binecuvîntată.

De ce sunt la fel cu ale mele?

— Pentru că fiul tău ești tu în miniatură, băiat rău ce ești! Parcă nu înțelegi că ești tată și că ai un fiu al tău!

Ea își ridică ochii spre fața obosită a soțului și văzu cum îi revine încet aerul de tinerețe fericită.

— Și gura, iubitul meu, continuă ea, gurița lui este la fel cu a ta, doar că, așa cum ți-am scris, când i-o sărut, nu-mi întoarce sărutul meu, Ronnie.

— Ce, strigă Ronnie. Ce!

Apoi înțelese, că de această dată nu mai era un miraj, alergătura lui Ronnie prin deșert se terminase.

*

* *

Curând, Hélène murmură:

— Nu dorești, în sfârșit, să-ți vezi fiul, Ronnie?

Ronnie sări în picioare.

— Să-l văd? Oh! da, da, vreau! Haidem...
Hélène, ce trebuie să-i spun unui copil mic?

Hélène care-l urma râzând, răspunse:

— Depinde... cred că în acest caz ai putea spune: „Bonjur, bebe, eu sunt tatăl tău!...” Pe aici, Ronnie, pe aici, în camera cea veche care era a mea. Oh! dragul meu, cred că am să încep să plâng; dar sunt lacrimi de bucurie, nu le da atenție.

Gândește-te ce voi simți văzându-mi fiul în brațele tatălui său!

Capitolul XX

Noapte bună copilașului din Praga

Se stingea ultima oră de veghe a Crăciunului.

Peste tot se întindea sentimentul misterios al îngerilor care se aplecau asupra pământului.

Deja tăcerea domnea spre colinele purpurii ale Bethléemului, păstorii păzindu-și turmele pașnice când gloria care se arăta pe cer.

Casa cea veche La Grange își închidea ochii și se reculegea înaintea somnului.

Ferestrele se întunecau una câte una după ce străluciseră în noapte; ultimele licăriri se zăreau urcând.

Muzicanții din Hollymead veniseră și cântau imnurile tradiționale de Crăciun.

Fierarul, care cânta la cornul cu piston și era și purtătorul de cuvânt al grupului, încheia

muzica îngerească strigând cu o voce răgușită sub acoperirea nopții: „Crăciun fericit și un an bun familiei West!“

După care Ronnie, radios de fericire, le adusese un cadou cântăreților și ei plecară uluiți.

Cornul cu piston îl trezise pe domnișorul West care avea și el un cuvânt de spus; dar o luă drept confidență pe bonă care în curând îl potoli și îl adormi.

*

* *

În atelier, focul ardea din ce în ce mai slab.

Reflexia în oglindă a lucrurilor era din ce în ce mai neclară și mai vagă.

Copilașul din Praga, zăcea, uitat, pe parchet.

*

* *

Cum se apropia miezul nopții, ușa atelierului se deschise încet, făcându-i loc lui Hélène îmbrăcată într-un kimono alb, cu o lumânare aprinsă în mână.

Ea puse sfêșnicul pe o masă, apoi aplecându-se, ridică cu grijă violoncelul lui Ronnie, îl puse în tocul din lemn de trandafir și rămase o clipă, contemplându-l.

În sfârșit, zâmbind, ea atinse cu degete mângâietoare coardele de argint.

— Sărmane copilăș, spuse ea, Ronnie te-a uitat în astă-seară, dar mâine veți cânta împreună imaurile de Crăciun, în timp ce eu, împreună cu micuțul lui o să vă ascultăm.

Ea închise tocul, dar cu o mișcare spontană, îl deschise din nou.

Ochii ei blânzi se umplură de lacrimi. Nu era nimeni acolo s-o vadă; atunci soția lui Ronnie îngenunche și depuse pe lemnul strălucitor al copilășului din Praga un sărut ușor.

*

**

Întorcându-se de la canapeaua dintre ferestre, Hélène își văzu imaginea în oglindă, o siluetă înaltă și subțire drapată în alb.

Ea ținu un moment lumânarea deasupra capului și își surâse ei însăși.

Se bucura că este frumoasă, pentru dragostea lui Ronnie. Dragostea lui Ronnie fusese, în astă seară, minunată.

Ea o porni spre ușa, dar se opri o clipă în fața jăraticului mișcător al șemineului.

În același moment, orologiile bătură miezul nopții. Era ziua Crăciunului.

„Ni s-a născut un Copil — un Fiu ne-a fost dat, copilul Sfânt al Crăciunului; fie ca viața noastră viitoare, aceea a lui Ronnie, a copilului și a mea, să fie sfântă în ochii Tăi!”

*

**

Apoi de sus, îi parveni vocea caldă a lui Ronnie, vibrând de tandrețe; aplecat pe balustrada scării, el o chema:

— Hélène, unde ești?

— Vin, iubitul meu, răspunse ea; și cu pași ușori și grăbiți trecu pragul ușii și parcurse coridorul lung.

Ronnie, pe palier, avea o față comică de disperare.

— Oh! murmură el, am făcut-o, l-am trezit pe micuț! Hélène se opri din urcuș pentru a-și privi soțul cu ochii plini de dragoste și veselie.

— Bineînțeles, băiat rău ce ești, ai reușit aici, de îndată ce se lasă noaptea, nimeni nu mai strigă. Dar știi ce făceam acolo, jos: eram în atelier și-l adormeam pe „copilașul din Praga“.

SFÂRȘIT

Cap. I	Cine va vorbi primul	5
Cap. II	Suspinul unei femei	17
Cap. III	Hélène ia inițiativa	26
Cap. IV	În atelier, la lumina focului	30
Cap. V	Copilașul din Praga	47
Cap. VI	Aubrey acoperă scrisoare cu piciorul	74
Cap. VII	Un prieten îi vine în ajutor	88
Cap. VIII	Paradisul pierdut	103
Cap. IX	Vârful templului	110
Cap. X	Ronnie sosește prin ceață	118
Cap. XI	Mirajul	127
Cap. XII	Un prieten care acționează	139
Cap. XIII	Ronnie se află în prezența arborelui ucigaș	155
Cap. XIV	Ca într-o oglindă	161
Cap. XV	Se ridică ceața	167
Cap. XVI	Trebuie ca el să-și aducă aminte	178
Cap. XVII	El nu știa!	197
Cap. XVIII	Fața din oglindă	207
Cap. XIX	Ni s-a născut un fiu	217
Cap. XX	Noapte bună copilașului din Praga	227

Dat la cules 22.10.93. Bun de tipar 26.10.93. Apărut 1993.
Format 84x108/32. Coli edit. 14,75. Coli de tipar 7,5. Tiraj 15000.
Editura «ANVIMA». București, str. Ing. Zablovski 75, sector 1.
Tipografia editurii «Universul», Chișinău, str. Vlaicu Pircălab 45. Com. 4513
Editura «SARMIS», Chișinău, str. L. Tolstici 70.

La Editura
ANVIMA
se află sub tipar
un nou roman de
FLORENCE L. BARCLAY

DOUĂ IUBIRI

EDITURA
ANVIMA
BUCUREȘTI

ISBN 973-96271-3-7

Preț 700